

◀ SYSTÉM IMPLEMENTÁCIE
PLÁNU OBNOVY
A ODOLNOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY ▶

ÚVOD	7
1 SUBJEKTY ZAPOJENÉ DO IMPLEMENTÁCIE PLÁNU OBNOVY	9
1.1 Národná implementačná a koordinačná autorita.....	9
1.2 Vykonávateľ	9
1.3 Sprostredkovateľ.....	9
1.4 Osoba vykonávajúca finančné nástroje	10
1.5 Finančný sprostredkovateľ	10
1.6 Ďalšie osoby zapojené do implementácie Plánu obnovy	11
2 VYBRANÉ PODMIENKY POUŽÍVANIA A POSKYTOVANIA PROSTRIEDKOV MECHANIZMU	12
2.1 Podmienky vecnej oprávnenosti	12
2.2 Podmienky časovej oprávnenosti.....	12
2.3 Oprávnenosť DPH.....	13
2.4 Vylúčenie dvojitého financovania	13
2.5 Udržateľnosť	14
2.6 Dodržanie princípu „výrazne nenarušiť“	14
2.7 Podmienky pre výstavbu a obnovu budov	15
2.8 Verejné obstarávanie	15
2.9 Štátna pomoc.....	15
3 VÝBER PRIJÍMATEĽOV A UZATVÁRANIE ZMLÚV	17
3.1 Výzva a priame vyzvanie	17
3.2 Žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu	23
3.3 Posudzovanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu	23
3.4 Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu	26
3.5 Zverejňovanie	27
4 FINANČNÉ RIADENIE MECHANIZMU NA PODPORU OBNOVY A ODOLNOSTI	28
4.1 Platby z rozpočtu EÚ.....	28
4.2 Zaradenie prostriedkov EÚ do štátneho rozpočtu.....	29
4.3 Poskytovanie prostriedkov mechanizmu vykonávateľovi	30
4.4 Presuny	32
4.5 Platby na národnej úrovni	32
4.6 Systém financovania	33
4.7 Systém bankových účtov	38
4.8 Vysporiadanie finančných vzťahov	39
4.9 Vedenie a uchovávanie záznamov	41
4.10 Osobitný postup pri posudzovaní investícií Plánu obnovy	43
5 MONITOROVANIE A PODÁVANIE SPRÁV	45
5.1 Monitorovanie implementácie investície a reformy	45

5.2	Monitorovanie implementácie projektu.....	47
5.3	Poskytovanie údajov o implementácii Plánu obnovy Európskej komisii.....	48
5.4	Osobitné opatrenia na zabezpečenie plnenia míľnikov a cieľov	48
6	KONTROLA	51
6.1	Všeobecné ustanovenia o výkone finančnej kontroly.....	51
6.2	Finančná kontrola vykonávaná NIKA.....	53
6.3	Finančná kontrola vykonávaná vykonávateľom	54
6.4	Osobitné zameranie kontrol	59
6.5	Nezrovnalosti a zistené nedostatky.....	60
6.6	Ostatné kontroly, audity a overovania.....	62
6.7	Evidencia kontrol.....	63
7	POSÚDENIE RIZÍK	65
7.1	Posúdenie rizík podvodov, korupcie a konfliktu záujmov	65
7.2	Prijatie opatrení proti podvodom, korupcii a konfliktu záujmov na úrovni vykonávateľa.....	65
8	FINANČNÉ NÁSTROJE	67
8.1	Spôsoby implementácie finančných nástrojov	67
8.2	Výber subjektov implementujúcich finančné nástroje.....	68
8.3	Zmluvy	69
8.4	Vykonávanie finančných nástrojov	71
8.5	Opätovné využitie finančných nástrojov a vrátených prostriedkov	72
8.6	Poskytovanie prostriedkov mechanizmu osobe vykonávajúcej finančné nástroje	73
8.7	Monitorovanie finančných nástrojov	73
9	KOMUNIKÁCIA A KOORDINÁCIA	76
9.1	Informovanie, komunikácia a viditeľnosť opatrení Plánu obnovy	76
9.2	Koordinácia	79
10	ZOZNAM PRÍLOH	81

Zoznam skratiek a vysvetlivky niektorých pojmov

AFK	administratívna finančná kontrola
ARACHNE	nástroj hodnotenia rizík
DNSH	zásada „výrazne nenarušiť“, znamená nepodporovať alebo nevykonávať hospodárske činnosti, ktoré výrazne poškodzujú akékoľvek environmentálne ciele v zmysle čl. 17 nariadenia (EÚ) 2020/852 („Do No Significant Harm“)
EDA	Európsky dvor audítorov
EK	Európska komisia
EPPO	Európska prokuratúra
ES	Európske spoločenstvá
EÚ	Európska únia
FENIX	IT nástroj EK na podávanie správ členskými štátmi o implementácii plánu obnovy a odolnosti
FKnM	finančná kontrola na mieste
FN	finančný nástroj
FS	finančný sprostredkovateľ
ISPO	Informačný a monitorovací systém Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky
IS ŠP	Informačný systém Štátnej pokladnice
ISUF	Informačný systém účtovníctva fondov
KZ	kontrolný zoznam
ManEx	modul informačného systému Štátnej pokladnice pre riadenie výdavkov
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
NIKA	Národná implementačná a koordinačná autorita
OLAF	Európsky úrad pre boj proti podvodom
OVFN	osoba vykonávajúca finančné nástroje
PHZ	predpokladaná hodnota zákazky
Plán obnovy	Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky
PMÚ	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
RIS	Rozpočtový informačný systém
SR	Slovenská republika
ÚVA	Úrad vládneho auditu

ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie
ZFK	základná finančná kontrola

FINANČNÉ NÁSTROJE

Aktivity alebo opatrenia podľa čl. 2 bodu 29 nariadenia (EÚ) č. 2018/1046, ktoré sa vykonávajú vo forme kapitálových alebo kvázi kapitálových investícií, úverov alebo záruk alebo iných nástrojov na zdieľanie rizika. Prostriedky poskytované finančnými nástrojmi sú návratnou formou pomoci s účelom dosiahnuť jeden alebo viac cieľov a míľnikov Plánu obnovy.

FINANČNÝ PRÍSPEVOK

Nenávratná finančná podpora, ktorá je k dispozícii na jej pridelenie alebo ktorá bola pridelená členskému štátu.

FINANČNÝ PRODUKT

Spôsob alebo forma, akou sú poskytované finančné prostriedky z finančného nástroja konečným prijímateľom. Ide najmä o úvery, záruky a kapitálové vstupy.

HARMONOGRAM MONITOROVACÍCH KROKOV

Časový rozvrh činností, ktoré je potrebné uskutočniť s cieľom implementovať investíciu alebo reformu zahrnutú do Plánu obnovy a ktoré smerujú k splneniu stanovených míľnikov a cieľov uvedených vo vykonávacom rozhodnutí Rady, operačnej dohode alebo Pláne obnovy. Činnosti uvedené v tomto harmonograme majú charakter čiastkových míľnikov alebo cieľov. Harmonogram je súčasťou prílohy 1.1 - 1 tohto Systému implementácie Plánu obnovy.

IMPLEMENTAČNÁ JEDNOTKA

Administratívne kapacity vykonávateľa (prípadne aj sprostredkovateľa) financované z Plánu obnovy. Suma výdavkov na implementačnú jednotku môže byť určená v Pláne obnovy vo výdavkoch za jednotlivé komponenty, spravidla sa odvíja od sumy výdavkov na investície. Vykonávateľ je oprávnený z týchto prostriedkov financovať akékoľvek výdavky s cieľom zabezpečiť riadnu implementáciu jemu zverenej časti Plánu obnovy. Výdavky na implementačnú jednotku je vykonávateľ povinný plánovať tak, aby ich kumulatívna suma nepresiahla čiastku určenú v Pláne obnovy sumárne za všetky komponenty v zodpovednosti vykonávateľa. Suma výdavkov na administratívne kapacity sa rozpočtuje v kapitole vykonávateľa, aj v prípade zapojenia sprostredkovateľa.

INVESTÍCIA

Činnosť zahrnutá v Pláne obnovy financovaná z prostriedkov mechanizmu a vykonávaná vykonávateľom alebo prijímateľom.

INVESTIČNÁ STRATÉGIA FINANČNÉHO NÁSTROJA

Dokument stanovujúci súhrn postupov a jednotlivých krokov na dosiahnutie stanoveného cieľa s uplatnením finančných nástrojov v rámci príslušného komponentu Plánu obnovy.

KAPITÁLOVÁ INVESTÍCIA

Poskytnutie kapitálu spoločnosti, ktorý sa investuje priamo alebo nepriamo, navýšením základného imania spoločnosti.

KVÁZI-KAPITÁLOVÁ INVESTÍCIA

Druh financovania, ktoré stojí medzi kapitálovým a dlhovým financovaním, pričom vykazuje vyššie riziko ako prednostný dlh a nižšie riziko ako základný kapitál. Kvázi-kapitálové investície môžu mať štruktúru ako dlh, zvyčajne nezabezpečený a podriadený a v niektorých prípadoch konvertibilný na akcie, alebo na prioritné akcie.

MECHANIZMUS

Mechанизmus na podporu obnovy a odolnosti.

MILNÍKY A CIELE

Očakávané výsledky vykonávania reforiem alebo implementácie investícií, pričom mílniky predstavujú kvalitatívne výsledky a ciele kvantitatívne výsledky.

OPATRENIE

Investícia alebo reforma alebo ich časť (projekt).

PROJEKT

Časť investície alebo reformy. Je to súbor aktivít, ktoré spravidla na základe zmluvy (zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu) realizuje prijímateľ.

PROSTRIEDKY MECHANIZMU

Finančné prostriedky určené na vykonávanie Plánu obnovy podľa zákona o mechanizme.

REFORMA

Kvalitatívna alebo kvantitatívna zmena opísaná a zahrnutá v Pláne obnovy realizovaná vykonávateľom.

VÝZVA

Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu podľa zákona o mechanizme.

ŽIADOSŤ O PROSTRIEDKY MECHANIZMU

Žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu (§ 15 ods. 3 písm. d) zákona o mechanizme).

Zoznam základných právnych predpisov a iných dokumentov

Predpisy Európskej únie

- **Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie** (konsolidované znenie) v znení ich protokolov a príloh v znení zmien a doplnení vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy podpísanej 13. decembra 2007 v Lisabone, ktorá nadobudla platnosť 1. decembra 2009;
- **nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/241** Ú. V. EÚ z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej aj „**nariadenie o mechanizme**“);
- **vykonávacie rozhodnutie Rady** (ST 10156/21; ST 10156/21 COR1; ST 10156/21 ADD 1) z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovenska (ďalej aj „**vykonávacie rozhodnutie Rady**“);
- **nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 2018/1046** Ú. V. EÚ z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 v platnom znení (ďalej aj „**nariadenie o rozpočtových pravidlách**“);
- **nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95** Ú. V. EÚ z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (ďalej aj „**nariadenie o ochrane finančných záujmov ES**“);
- **nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014** Ú. V. EÚ zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa čl. 107 a čl. 108 zmluvy v platnom znení;
- **smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ** Ú. V. EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES v platnom znení (ďalej aj „**smernica 2014/24**“).

Predpisy Slovenskej republiky

- **zákon č. 368/2021** Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „**zákon o mechanizme**“);
- **zákon č. 357/2015** Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o finančnej kontrole**“);
- **zákon č. 523/2004** Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy**“);
- **zákon č. 211/2000** Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov;
- **zákon č. 187/2021** Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- **zákon č. 575/2001** Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov;
- **zákon č. 395/2002** Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o archívoch**“);
- **zákon č. 305/2013** Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- **zákon č. 358/2015** Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „**zákon o štátnej pomoci**“);
- **zákon č. 18/2018** Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o ochrane osobných údajov**“);
- **zákon č. 431/2002** Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o účtovníctve**“);
- **zákon č. 513/1991** Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**Obchodný zákonník**“);
- **zákon č. 374/2014** Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- **zákon č. 291/2002** Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o Štátnej pokladnici**“);
- **zákon č. 343/2015** Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o verejnom obstarávaní**“);
- **zákon č. 315/2016** Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- **nariadenie vlády SR č. 498/2011** Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o zverejňovaní zmlúv v Centrálnom registri zmlúv a náležitosti informácie o uzatvorení zmluvy;
- **zákon č. 297/2008** Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o ochrane pred legalizáciou**“);
- **zákon č. 160/2015** Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov;
- **zákon č. 161/2015** Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov.

Iné dokumenty

- **Dohoda o financovaní uzavretá v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti medzi Komisiou a Slovenskou republikou¹** (ďalej aj „**dohoda o financovaní**“);
- **Operačná dohoda k Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti**, ktorá bude uzavretá medzi Komisiou a Slovenskou republikou (ďalej aj „**operačná dohoda**“);
- **Usmernenie členským štátom k Plánom obnovy a odolnosti SWD(2021) 12** z 22. januára 2021. Pracovný dokument útvarov EK;
- **Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 221 z 28. apríla 2021** (ďalej aj „**Plán obnovy**“).

¹ <https://www.crz.gov.sk/data/att/3049828.pdf>. K dispozícii je aj neoficiálny slovenský preklad: <https://www.crz.gov.sk/data/att/3049825.pdf>.

ÚVOD

Plán obnovy predstavuje jednotný a komplexný balík reforiem a investícií, ktorý má kľúčový význam pre Slovensko. Reaguje na potrebu realizovať zásadné systémové zmeny v podobe reforiem a potrebu zabezpečiť investície v dôležitých oblastiach, akými sú zelená ekonomika, vzdelávanie, veda, výskum a inovácie, zdravotníctvo, efektívna verejná správa a digitalizácia.

V júni 2021 Plán obnovy mimoriadne pozitívne vyhodnotila Európska komisia, podľa ktorej obsahuje silný reformný potenciál. Následne došlo k prijatiu vykonávacieho rozhodnutia Rady pre hospodárske a finančné záležitosti o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovenska z 13. júla 2021, ktorým bol Plán obnovy schválený a zároveň bol určený finančný príspevok, ktorý poskytne Európska únia Slovenskej republike ako prijímateľovi na účely dosahovania míľnikov a cieľov určených v Pláne obnovy. Podmienky poskytnutia uvedeného príspevku boli neskôr bližšie špecifikované v dohode o financovaní, ktorá bola uzavretá 7. októbra 2021.

Na národnej úrovni je základným právnym predpisom pre používanie a poskytovanie prostriedkov mechanizmu určených na realizáciu reforiem a investícií, ku ktorým sa SR zaviazala v Pláne obnovy, zákon o mechanizme. Za účelom bližšie definovať procesy a postupy, ktoré zabezpečia uplatňovanie základných pravidiel pri vykonávaní Plánu obnovy a pri poskytovaní a používaní prostriedkov mechanizmu má ÚV SR ako NIKA na základe úlohy B.10. z uznesenia vlády SR č. 221/2021 „pripraviť návrh Systému implementácie mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a pripraviť ho na schválenie vládou“. Vypracovanie Systému implementácie Plánu obnovy predpokladá aj zákon o mechanizme v § 4 ods. 3 písm. c).

Systém implementácie Plánu obnovy upravuje spoločné pravidlá pre realizáciu investícií a reforiem zahrnutých v Pláne obnovy a vytvára základný implementačný rámec, rešpektujúc pritom platné právne predpisy EÚ a SR a dohody uzatvorené medzi SR a EÚ, ako aj osobitosti realizácie jednotlivých opatrení.

Systém implementácie Plánu obnovy schvaľuje vláda SR uznesením. Jeho prípadné zmeny a doplnenia v súlade s potrebami implementácie investícií a reforiem, ktorými sa plnia míľniky a ciele Plánu obnovy, je poverený schvaľovať vedúci Úradu vlády SR. NIKA za účelom aktualizácie Systému implementácie Plánu obnovy zvolá pracovnú skupinu zloženú zo zástupcov vykonávateľov, ktorá návrh aktualizácie Systému implementácie Plánu obnovy prediskutuje. NIKA je oprávnená vydať aktualizáciu Systému implementácie Plánu obnovy bez predchádzajúceho prerokovania v pracovnej skupine len v osobitných prípadoch, ak je nutné aktualizovať Systém implementácie Plánu obnovy bezodkladne z dôvodu hroziacich nedostatkov.

Za účelom úpravy konkrétnych oblastí implementácie Plánu obnovy je ÚV SR ako NIKA oprávnený v nadväznosti na Systém implementácie Plánu obnovy vydávať:

- a) **vzory** formulárov, výstupov a vstupov v rámci jednotlivých procesov, pričom odkaz na konkrétny vzor nemusí byť priamo súčasťou Systému implementácie Plánu obnovy;
- b) **metodické pokyny** upravujúce jednu alebo viacero vecne príbuzných oblastí implementácie Plánu obnovy;
- c) **metodické usmernenia**, ktoré bližšie popisujú a vysvetľujú aplikáciu konkrétnych ustanovení Systému implementácie Plánu obnovy, najmä v nadväznosti na potreby implementačnej praxe, prípadne vysvetľujú postupy a procesy v predmetnej oblasti, v ktorej sa uskutočnila zmena práva EÚ alebo národnej legislatívy SR do termínu aktualizácie Systému implementácie Plánu obnovy;
- d) **výnimky** zo Systému implementácie Plánu obnovy a záväzných dokumentov vydávaných v súlade so Systémom implementácie Plánu obnovy, a to z vlastnej iniciatívy alebo na základe oprávnených a riadne odôvodnených žiadostí subjektov zapojených do implementácie Plánu obnovy.

Dokumenty zverejňuje² NIKA na webovom sídle Plánu obnovy <https://www.planobnovy.sk/>³.

² Individuálne usmernenia, určené výlučne jednému vykonávateľovi, spracované na základe požiadavky tohto vykonávateľa, sa nezverejňujú.

³ Akékoľvek zverejnenie informácií a údajov na webovom sídle Plánu obnovy podľa Systému implementácie Plánu obnovy je možné vykonať zverejnením odkazu na webové sídlo vykonávateľa.

Aktualizáciu Systému implementácie Plánu obnovy vykonáva NIKA. Systém implementácie Plánu obnovy, vzory, metodické pokyny a metodické usmernenia je NIKA oprávnená aktualizovať podľa potreby. Aktualizácia je vykonaná vydaním novej verzie s uvedeným dátumom účinnosti.

V prípade, ak sa akékoľvek ustanovenie Systému implementácie Plánu obnovy stane neplatným v dôsledku jeho rozporu s platným právnym poriadkom SR a EÚ, nespôsobí to neplatnosť celého Systému implementácie Plánu obnovy. Vo všeobecnosti platí, že ak dôjde k takémuto rozporu, platia pre danú oblasť ustanovenia právne záväzných aktov EÚ a všeobecne záväzných právnych predpisov SR.

V prípade, ak vo výnimočných prípadoch nastane nesúlad medzi Systémom implementácie Plánu obnovy a metodickými pokynmi a vzormi, vykonávateľ sa riadi ustanoveniami Systému implementácie Plánu obnovy.

Systém implementácie Plánu obnovy je pre NIKA a vykonávateľov záväzný. Pre sprostredkovateľov je Systém implementácie Plánu obnovy záväzný v rozsahu, v akom bol sprostredkovateľ poverený na vykonávanie úloh vykonávateľa. Pre osoby vykonávajúce finančné nástroje a finančných sprostredkovateľov je Systém implementácie Plánu obnovy záväzný v rozsahu, v akom vykonávajú úlohy pri implementácii Plánu obnovy. Ak vykonávateľ zabezpečuje implementáciu jemu zverenej časti Plánu obnovy prostredníctvom sprostredkovateľa alebo osoby vykonávajúcej finančné nástroje, je povinný zabezpečiť dodržanie postupov v zmysle Systému implementácie Plánu obnovy. Pre MF SR ako orgán zabezpečujúci audit sú záväzné tie časti Systému implementácie Plánu obnovy, ktoré upravujú postupy súvisiace s prípravou a predkladaním žiadosti o vyplatenie finančného príspevku EK.

1 SUBJEKTY ZAPOJENÉ DO IMPLEMENTÁCIE PLÁNU OBNOVY

1.1 Národná implementačná a koordinačná autorita

NIKA je ÚV SR, ktorá v súvislosti s Plánom obnovy plní úlohy v oblasti koordinácie, úlohy v oblasti vykonávania Plánu obnovy, ale aj úlohy v oblasti vykonávania mechanizmu. Inštitucionálne je NIKA a jej pôsobnosť upravená najmä v ustanovení § 4 zákona o mechanizme. Na základe Organizačného poriadku ÚV SR plní úlohy NIKA najmä Sekcia plánu obnovy ÚV SR. Tvorbu informačného a monitorovacieho systému Plánu obnovy zabezpečuje Odbor informatiky a elektronických služieb ÚV SR.

1.2 Vykonávateľ

Vykonávateľ je ústredný orgán štátnej správy určený vládou⁴. Postavenie a úlohy vykonávateľa sú ustanovené najmä v § 5 zákona o mechanizme.

Vykonávateľ je zodpovedný za realizáciu konkrétnych investícií a reforiem, ktoré sú zahrnuté v Pláne obnovy a za plnenie stanovených mílnikov a cieľov⁵.

Vykonávateľ môže prostriedky mechanizmu používať na realizáciu investície alebo reformy sám, pričom ich v tomto prípade neposkytuje prijímateľovi, ale ich používa sám na krytie vlastných výdavkov. Ak vykonávateľ prostriedky mechanizmu sám nepoužíva, poskytuje ich prijímateľovi alebo osobe vykonávajúcej finančné nástroje.

Vykonávateľ je oprávnený po predchádzajúcom súhlase NIKA písomne poveriť vykonávaním časti svojich úloh sprostredkovateľa. Toto poverenie musí byť písomné, pričom vykonávateľ presne stanoví, ktoré úlohy a povinnosti podľa zákona o mechanizme, Systému implementácie Plánu obnovy a ďalších relevantných právnych predpisov bude zabezpečovať sprostredkovateľ.

Vykonávateľ v relevantných prípadoch vykonáva Plán obnovy poskytovaním prostriedkov mechanizmu návratným spôsobom, pričom uvedené realizuje prostredníctvom osoby vykonávajúcej finančné nástroje, prípadne aj finančného sprostredkovateľa, a to rovnako po predchádzajúcom súhlase NIKA.

1.3 Sprostredkovateľ

Sprostredkovateľ je ústredný orgán štátnej správy, štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia vyšší územný celok, obec alebo iná právnická osoba, ktorá vykonáva časť úloh vykonávateľa, a to v mene vykonávateľa a na jeho účet. Postavenie a úlohy sprostredkovateľa, sú upravené v ustanovení § 6 zákona o mechanizme.

Sprostredkovateľ môže zabezpečovať plnenie len tých úloh vykonávateľa, ktorými ho vykonávateľ poverí na základe:

- a) písomnej zmluvy uzatvorenej medzi vykonávateľom a sprostredkovateľom. Písomná zmluva uzatvorená medzi vykonávateľom a sprostredkovateľom musí obsahovať presne stanovený rozsah práv a povinností vykonávateľa a sprostredkovateľa; alebo
- b) inej formy písomného dojednania medzi vykonávateľom a sprostredkovateľom, ak je sprostredkovateľom priamo riadená rozpočtová alebo príspevková organizácia; napríklad je možné uvedené upraviť v rámci zriaďovacej listiny alebo štatútu, resp. dodatku k zriaďovacej listine alebo štatútu.

Vykonávateľ môže určiť súčasne viacerých sprostredkovateľov. Viacerých sprostredkovateľov však nie je možné poveriť vykonávaním rovnakej úlohy.

Vykonávateľ návrh na určenie sprostredkovateľa riadne odôvodní v žiadosti o odsúhlasenie sprostredkovateľa predloženej NIKA, a zároveň predloží návrh dokumentov, ktorými sa navrhuje poveriť sprostredkovateľ na plnenie niektorých úloh vykonávateľa.

⁴ Pozri uznesenie vlády SR č. 221 z 28. apríla 2021 k návrhu Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky a uznesenie vlády SR č. 560 z 29. septembra 2021 k návrhu na uzatvorenie Dohody o financovaní medzi Európskou komisiou a Slovenskou republikou k mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

⁵ V zmysle vykonávacieho rozhodnutia Rady a operačnej dohody.

Pokiaľ bol sprostredkovateľ určený pred schválením Systému implementácie Plánu obnovy vládou SR, vykonávateľ informuje NIKA o presnom rozsahu úloh vykonávaných sprostredkovateľom 30 dní od schválenia Systému implementácie Plánu obnovy, ako aj o spôsobe určenia týchto úloh sprostredkovateľovi.

NIKA v súvislosti s odsúhlasovaním určenia sprostredkovateľa posudzuje najmä:

- odôvodnenie výberu sprostredkovateľa povahou realizovanej investície alebo reformy,
- odborné, personálne a materiálne predpoklady sprostredkovateľa na vykonávanie časti úloh vykonávateľa,
- návrh písomnej zmluvy alebo iného dokumentu upravujúceho presný rozsah úloh.

Uzatvorením písomnej zmluvy so sprostredkovateľom sa vykonávateľ nemôže zbaviť svojej zodpovednosti za plnenie úloh pri vykonávaní Plánu obnovy. Pre prípad vzniku škody spôsobenej pri vykonávaní úloh alebo v súvislosti s vykonávaním úloh vykonávateľa sprostredkovateľom sa vykonávateľovi odporúča upraviť si v písomnej zmluve uzatvorenej so sprostredkovateľom zodpovednosť za škodu tak, aby bol vykonávateľ oprávnený uplatniť si voči sprostredkovateľovi regresný nárok v zmysle všeobecných predpisov o náhrade škody.

1.4 Osoba vykonávajúca finančné nástroje

Osobou vykonávajúcou finančné nástroje je právnická osoba, ktorá má odborné, personálne a materiálne predpoklady na vykonávanie finančného nástroja a s ktorou vykonávateľ uzavrel zmluvu o financovaní finančného nástroja.

Vykonávateľ zabezpečí, aby sa použitím finančného nástroja dosiahli očakávané mílniky a ciele uvedené v Pláne obnovy. Osoba vykonávajúca finančné nástroje v tejto súvislosti vykonáva finančné nástroje s odbornou starostlivosťou tak, aby dosiahla čo najefektívnejšie využitie prostriedkov mechanizmu na implementáciu finančných nástrojov v súlade s investičnou stratégiou.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje pri implementácii finančných nástrojov najmä:

- a) uzatvára s vykonávateľom zmluvu o financovaní finančného nástroja,
- b) pripravuje a vykonáva investičnú stratégiu finančného nástroja,
- c) zriaďuje a spravuje účty, na ktoré prijíma prostriedky mechanizmu ako aj prostriedky vrátené naspäť z finančného nástroja, používa ich na určený účel, spravuje úroky a iné výnosy z prostriedkov mechanizmu,
- d) vyberá finančných sprostredkovateľov a (ide o zmluvu medzi osobou vykonávajúcou finančné nástroje podľa ustanovenia § 20 zákona o mechanizme) zabezpečuje spoluprácu s finančnými sprostredkovateľmi, ak je to relevantné,
- e) v prípade priameho vykonávania finančných nástrojov vyberá prijímateľov a uzatvára zmluvy s prijímateľmi,
- f) zabezpečuje monitorovanie a podávanie správ o implementácii každého finančného nástroja o dosahovaní mílnikov a cieľov vykonávateľovi,
- g) vedie dokumentáciu pre každý implementovaný finančný nástroj vrátane vedenia osobitných záznamov pre rôzne formy podpory v súlade s požiadavkami uvedenými v právnom poriadku SR a EÚ a poskytuje prístup k týmto dokumentom.

1.5 Finančný sprostredkovateľ

Finančným sprostredkovateľom je právnická osoba, ktorú osoba vykonávajúca finančné nástroje poverila časťou vykonávania finančných nástrojov na základe zmluvy s finančným sprostredkovateľom. Osoba vykonávajúca finančné nástroje môže takto zveriť finančnému sprostredkovateľovi výkon celého finančného nástroja alebo len jeho časti a výkon všetkých činností alebo len niektorých činností pri vykonávaní finančného nástroja.

Finančným sprostredkovateľom môže byť banka, správcovská spoločnosť alebo iná právnická osoba, ktorá je vybratá v súlade s požiadavkami a postupmi uvedenými v Systéme implementácie Plánu obnovy.

Finančný sprostredkovateľ pri vykonávaní finančných nástrojov najmä:

- a) pripravuje a vykonáva investičnú stratégiu konkrétneho finančného nástroja,
- b) vyberá prijímateľov a uzatvára zmluvy s prijímateľmi,
- c) zabezpečuje podávanie správ o vykonávaní finančného nástroja a o dosahovaní míľnikov a cieľov osobe vykonávajúcej finančné nástroje,
- d) prijíma prostriedky mechanizmu, používa ich na určený účel a následne vracia osobe vykonávajúcej finančné nástroje prostriedky splatené alebo vrátené prijímateľmi.

1.6 Ďalšie osoby zapojené do implementácie Plánu obnovy

Žiadateľ

Podľa ustanovenia § 2 písm. d) zákona o mechanizme je osobou, ktorá žiada o poskytnutie prostriedkov mechanizmu.

Prijímateľ

Podľa ustanovenia § 2 písm. e) zákona o mechanizme je osobou, ktorej sa poskytujú prostriedky mechanizmu od nadobudnutia účinnosti zmluvy podľa ustanovenia § 14 alebo zmluvy podľa ustanovenia § 18 ods. 4 zákona o mechanizme. Prostriedky mechanizmu sa poskytujú prijímateľovi na realizáciu projektu, ktorý prispieva k realizácii investície alebo reformy zahrnutej do Plánu obnovy s cieľom splniť stanovené ciele a míľniky. Plnenie poskytnuté prijímateľovi nie je vyvážené priamou protihodnotou poskytnutou prijímateľom vykonávateľovi.

Dodávateľ

Podľa ustanovenia § 2 písm. f) zákona o mechanizme je osobou alebo skupinou osôb, ktorá s vykonávateľom alebo prijímateľom uzavrie alebo uzavrela odpltnú zmluvu na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby na zabezpečenie realizácie investície alebo realizácie reformy.

Subdodávateľ

Podľa ustanovenia § 2 písm. g) zákona o mechanizme ide o osobu alebo skupinu osôb, ktorá sa na základe zmluvy, ktorú uzavrie alebo uzavrela s dodávateľom alebo subdodávateľom, podieľala, podieľa alebo bude podieľať na dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služby na zabezpečenie realizácie investície alebo realizácie reformy.

Konečný užívateľ výhod

Konečným užívateľom výhod je fyzická osoba, ktorá skutočne ovláda alebo kontroluje právnickú osobu, fyzickú osobu – podnikateľa alebo združenie majetku, a každá fyzická osoba, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod, pričom medzi konečných užívateľov výhod možno zaradiť osoby uvedené v ustanovení § 6a zákona o ochrane pred legalizáciou.

Užívateľ

Osoba, ktorá od vykonávateľa alebo prijímateľa získa peňažné alebo nepeňažné plnenie v rámci realizácie investície alebo reformy alebo ich časti (projekt). Vykonávateľ alebo prijímateľ môžu poskytnúť peňažné alebo nepeňažné plnenie užívateľovi, ak to vyplýva z charakteru realizovanej investície alebo reformy a uvedené je potrebné pre splnenie stanovených míľnikov a cieľov. Vykonávateľ je povinný zabezpečiť riadne vedenie evidencie všetkých užívateľov v rozsahu údajov, aké sa v zmysle Systému implementácie Plánu obnovy požadujú evidovať a uchovávať pri konečných užívateľoch výhod.

2 VYBRANÉ PODMIENKY POUŽÍVANIA A POSKYTOVANIA PROSTRIEDKOV MECHANIZMU

Vykonávateľ je povinný pri používaní a poskytovaní prostriedkov mechanizmu dodržať a zabezpečiť dodržiavanie všetkých uplatniteľných právnych predpisov SR a EÚ⁶.

Na financovanie z prostriedkov mechanizmu sa vzťahujú okrem iného aj nasledovné podmienky:

- podmienky vecnej oprávnenosti,
- podmienky časovej oprávnenosti,
- oprávnenosť DPH,
- vylúčenie dvojitého financovania,
- udržateľnosť⁷,
- princíp „výrazne nenarušiť“⁸,
- podmienky pre výstavbu a obnovu budov,
- verejné obstarávanie,
- štátna pomoc.

2.1 Podmienky vecnej oprávnenosti

Z prostriedkov mechanizmu sa financujú výdavky nevyhnutné na implementáciu investície alebo reformy zahrnutej do Plánu obnovy, pričom sa zohľadňuje plánovaný spôsob realizácie investície alebo reformy uvedený v Pláne obnovy. Vykonávateľ pri implementácii investície alebo reformy používa alebo poskytuje prostriedky mechanizmu na krytie nevyhnutných potrieb súvisiacich s týmito opatreniami.

Na implementáciu investície a reformy sú nevyhnutné tie výdavky, ktoré je potrebné uskutočniť s cieľom splniť stanovené mílniky alebo ciele jednotlivých reforiem a investícií v požadovanom rozsahu, kvalite a termíne. Škála týchto výdavkov je v niektorých prípadoch indikovaná v nákladovom ohodnotení jednotlivých investícií a reforiem uvedených v Pláne obnovy.

Ak vykonávateľ identifikuje potrebu financovania výdavkov, ktoré neboli pôvodne zahrnuté do nákladového ohodnotenia danej investície alebo reformy pri jej príprave, a ich uskutočnenie je nevyhnutné alebo by malo pozitívny vplyv na realizáciu investície alebo reformy (najmä na dosiahnutie cieľov a mílnikov v požadovanom rozsahu, kvalite a termíne), ich financovanie z prostriedkov mechanizmu nie je vylúčené, avšak do rozpočtu investície alebo reformy môžu byť zahrnuté vždy len po odsúhlasení⁹ zo strany NIKA. Financovanie takýchto výdavkov vykonávateľ riadne odôvodní NIKA pri príprave rozpočtu alebo odsúhlasovaní jeho zmeny. Financovanie výdavkov neplánovaných v čase prípravy Plánu obnovy nesmie predstavovať riziko pre splnenie stanovených mílnikov a cieľov Plánu obnovy a ohroziť implementáciu a financovanie investícií alebo reforiem.

Vykonávateľ je povinný dodržiavať schválený rozpočet a pri hospodárení s prostriedkami mechanizmu zachovávať princípy nakladania s verejnými prostriedkami, najmä hospodárnosť, efektívnosť, účelnosť a účinnosť.

2.2 Podmienky časovej oprávnenosti

Obdobie oprávnenosti výdavkov je stanovené na obdobie od 1. februára 2020¹⁰ pričom vykonávateľ zabezpečí splnenie mílnikov a cieľov jednotlivých reforiem a investícií v termíne určenom vo vykonávacom rozhodnutí Rady.

⁶ Napr. zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon o mechanizme, nariadenie o mechanizme.

⁷ Vid' čl. 24 ods. 3 nariadenia - Uspokojivé splnenie mílnikov a cieľov predpokladá, že dotknutý členský štát nezruší opatrenia týkajúce sa predtým uspokojivo splnených mílnikov a cieľov.

⁸ Znamená nepodporovať alebo nevykonávať hospodárske činnosti, ktoré výrazne poškodzujú akékoľvek environmentálne ciele, v relevantných prípadoch v zmysle čl. 17 nariadenia (EÚ) č. 2020/852.

⁹ Ak má uvedené vplyv na plán výdavkov a rozpis výdavkov na príslušný rozpočtový rok alebo ďalšie rozpočtové roky.

¹⁰ Čl. 17 ods. 2 nariadenia o mechanizme.

Posledné míľniky a ciele je potrebné splniť najneskôr do 30. júna 2026 tak, aby do 30. septembra 2026¹¹ mohla byť EK predložená posledná žiadosť o vyplatenie finančného príspevku.

Z prostriedkov mechanizmu možno financovať len také opatrenia, ktorých implementácia (s ktorou vznikajú výdavky) začala až 1. februára 2020 alebo neskôr a tieto opatrenia tvoria neoddeliteľnú súčasť investícií a reforiem obsiahnutých v Pláne obnovy.

Opatrenia, ktorých prípravné a počiatočné fázy boli začaté pred 1. februárom 2020 možno považovať za oprávnené pre financovanie z prostriedkov mechanizmu, iba pre jasne definované fázy, ktoré sa realizujú po 1. februári 2020, a pri ktorých vzniknú všetky náklady po 1. februári 2020. Z prostriedkov mechanizmu možno teda financovať a EK v rámci míľnikov a cieľov, vykazovať také opatrenia, ktoré sa začali reálne implementovať po 1. februári 2020, ale niektoré prípravné činnosti, napr. príprava projektovej dokumentácie, verejné obstarávanie, posúdenie vplyvov na životné prostredie, stavebné povolenia a pod. mohli byť realizované aj pred týmto termínom. Podmienkou financovania opatrenia je, aby jeho realizácia začala po 1. februári 2020, t. j. výdavky za jasne definovanú fázu, ktorá tvorí integrálnu súčasť investície alebo reformy, vznikli až po tomto dátume.

V prípade poskytovania štátnej pomoci a minimálnej pomoci je oprávnené obdobie pre výdavky stanovené v súlade s pravidlami štátnej pomoci alebo pomoci „de minimis“ v príslušných schémach štátnej pomoci a schémach pomoci "de minimis" v ich platnom znení.

2.3 Oprávnenosť DPH

Pri implementácii Plánu obnovy a financovaní investícií a reforiem z prostriedkov mechanizmu na národnej úrovni platí, že DPH nie je oprávneným výdavkom s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH.

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť, aby nedošlo k dvojitému financovaniu DPH, t. j. aj z prostriedkov určených na financovanie investícií a reforiem a aj v rámci možnosti odpočtu DPH.

Vykonávateľ v prípadoch, kedy sa DPH bude považovať za oprávnenú, bude DPH financovať z alokovaných prostriedkov s kódom zdroja Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH.

Za účelom zabezpečenia finančných prostriedkov na úhradu DPH, potrebných na implementáciu investícií a reforiem zahrnutých do Plánu obnovy, plánuje vykonávateľ potrebné finančné prostriedky v rozpočte kapitoly a v rozpočte samotnej investície alebo reformy.

2.4 Vylúčenie dvojitého financovania¹²

Vykonávateľ, sprostredkovateľ, orgán vykonávajúci finančné nástroje, finančný sprostredkovateľ a prijímateľ sú povinní predchádzať dvojitému financovaniu z prostriedkov mechanizmu a iných prostriedkov EÚ a iných nástrojov finančnej pomoci poskytnutej SR zo zahraničia. Uvedené je potrebné zabezpečiť aj v súvislosti s inými verejnými prostriedkami.

Prostriedky mechanizmu nie je možné poskytnúť prijímateľovi, ktorý prijíma dotáciu, príspevok, grant alebo inú formu pomoci na financovanie tých istých výdavkov¹³ a ktorá by predstavovala dvojité financovanie. Uvedené sa rovnako vzťahuje na vykonávateľa, ktorý prostriedky mechanizmu používa, keď investíciu alebo reformu zahrnutú do Plánu obnovy sám realizuje.

¹¹ Čl. 20 ods. 5 písm. d) nariadenia o mechanizme.

¹² „Dvojité financovanie“ je financovanie poskytnuté v rozpore s čl. 9 nariadenia o mechanizme, ktorý stanovuje, že „podpora v rámci mechanizmu dopĺňa podporu poskytovanú v rámci iných programov a nástrojov Únie. Reformy a investičné projekty môžu získať podporu z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že takáto podpora nepokrýva rovnaké náklady.“

¹³ Prostriedky mechanizmu nie je možné poskytnúť prijímateľovi, ktorý prijíma dotáciu, príspevok, grant alebo inú formu pomoci na financovanie tých istých výdavkov a ktorá by predstavovala dvojité financovanie.

Berúc do úvahy ustanovenia osobitného predpisu¹⁴, dvojité financovanie je potrebné vylúčiť vo všetkých prípadoch, a to bez ohľadu na zdroj financovania výdavku.

Vykonávateľ je povinný vytvoriť si systém overovania duplicity výdavkov zohľadňujúci typ a charakter výdavku ako aj jeho zdroj financovania.

2.5 Udržateľnosť

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť zachovanie investícií a reforiem zrealizovaných v rámci vykonávania Plánu obnovy. Investícia a reforma je zachovaná pokiaľ dosiahnuté míľniky a ciele, naviazané na tieto investície a reformy, neboli zrušené. Zachovanie investície a reformy znamená, že podstata investície alebo reformy, jej účel a dosiahnuté výsledky ostávajú zachované. Zmeny v investícii alebo reforme, ku ktorým dôjde po tom, ako sa o splnení míľnika alebo cieľa podá správa EK, by nemali mať vplyv na dosiahnutý míľnik a cieľ investície alebo reformy.

NIKA je povinná v každej jednej žiadosti o vyplatenie finančného príspevku potvrdiť, že opatrenia, súvisiace s predtým uspokojivo splnenými míľnikmi a cieľmi, neboli zrušené. Pre tento účel žiada NIKA rovnaké potvrdenie od vykonávateľov. EK je oprávnená vykonávať overenia, preskúmania, kontroly a audity implementácie Plánu obnovy, týkajúce sa aj informácií a odôvodnení v súvislosti s uspokojivým splnením míľnikov a cieľov v žiadosti o vyplatenie finančného príspevku. Tieto overenia, preskúmania, kontroly a audity sa môžu vykonávať počas implementácie Plánu obnovy, a do piatich rokov od dátumu konečnej platby.

S týmto súvisí potreba, aby vykonávateľ v relevantných prípadoch zadefinoval podmienky udržateľnosti v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a zároveň zabezpečil dodržiavanie princípov nakladania s verejnými prostriedkami.

2.6 Dodržanie princípu „výrazne nenarušiť“

Na účely nariadenia o mechanizme sa zásada „výrazne nenarušiť“ vykladá v zmysle čl. 17 nariadenia o taxonómii¹⁵. V tomto ustanovení sa vymedzuje, čo predstavuje „výrazné narušenie“ plnenia šiestich environmentálnych cieľov. Predmetným nariadením sa stanovujú kritériá na určenie toho, či sa hospodárska činnosť¹⁶ označuje za environmentálne udržateľnú.

Hospodárska činnosť sa považuje za výrazne narúšajúcu:

1. zmierňovanie zmeny klímy, ak vedie k značným emisiám skleníkových plynov;
2. adaptáciu na zmenu klímy, ak vedie k zvýšenému nepriaznivému dôsledku súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na činnosť samú alebo na ľudí, prírodu alebo majetok;
3. udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov, ak poškodzuje dobrý stav alebo dobrý ekologický potenciál vodných útvarov vrátane povrchových a podzemných vôd, alebo dobrý environmentálny stav morských vôd;
4. obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie, ak vedie k výraznej neefektívnosti využívania materiálov alebo priameho alebo nepriameho využívania prírodných zdrojov alebo k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo ak dlhodobé zneškodňovanie odpadu môže spôsobiť výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia;

¹⁴ Napr. § 31 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020). výraznom narušení plnenia environmentálnych cieľov.

¹⁶ Hospodárskou činnosťou v zmysle čl. 17 nariadenia o taxonómii sa na účely implementácie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti rozumie opatrenie, t. j. jednotlivé reformy a investície.

5. prevenciu a kontrolu znečisťovania, ak vedie k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody a pôdy v porovnaní so situáciou pred začiatkom tejto činnosti;
6. ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov, ak výrazne poškodzuje dobrý stav a odolnosť ekosystémov, alebo poškodzuje stav ochrany biotopov a druhov vrátane tých, ktoré sú záujmom EÚ.

V posúdení dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ sa zohľadňuje životný cyklus činnosti, ktorá je dôsledkom daného opatrenia. Rozsah posudzovania má zahŕňať fázu výroby, fázu používania a fázu konca životnosti, a to všade tam, kde sa očakáva najväčšie narušenie.

V Pláne obnovy, v textovej časti jednotlivých komponentov, sa časť 8 venuje posúdeniu¹⁷ každého opatrenia v zmysle dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“.

Vykonávateľ ďalej posúdi v procese prípravy výzvy alebo priameho vyzvania konkrétne činnosti, ktoré sú dôsledkom daného opatrenia, resp. navrhované okruhy oprávnených aktivít v kontexte dodržania princípu výrazne nenarušiť. V prípade potreby vykonávateľ v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu stanoví povinnosti prijímateľovi na zabezpečenie dodržania zásady „výrazne nenarušiť“.

V rámci posudzovania dodržiavania princípu výrazne nenarušiť sa dodržiavajú postupy v zmysle schémy rozhodovania vyplývajúcej z dokumentu Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o mechanizme (2021/C 58/01)¹⁸.

2.7 Podmienky pre výstavbu a obnovu budov

Záväzné požiadavky pre investície spojené s výstavbou alebo obnovou budov v Pláne obnovy sú uvedené v prílohe č. 3.1.2 – 4 tohto Systému implementácie Plánu obnovy. Metodická príručka obsahuje prehľad informácií a usmernení potrebných k plneniu požiadaviek v zmysle nariadenia o mechanizme, vykonávacieho rozhodnutia Rady a požiadaviek definovaných v Pláne obnovy ako aj požiadaviek vyplývajúcich z relevantných právnych predpisov SR a EÚ v tejto oblasti.

2.8 Verejné obstarávanie

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť, že pri realizácii opatrení budú relevantné subjekty (subjekty, ktoré používajú a ktorým sa poskytujú prostriedky mechanizmu, najmä vykonávateľ, sprostredkovateľ a prijímateľ) postupovať pri zadávaní zákaziek na dodanie služieb, tovarov a stavebných prác potrebných pre realizáciu opatrenia ako aj pri zmenách týchto zákaziek v súlade s platnými právnymi predpismi SR a právnymi aktami EÚ upravujúcimi verejné obstarávanie.

Odporúča sa, aby sa v čo najväčšej miere pri verejnom obstarávaní v relevantných prípadoch uplatňovali pravidlá pre sociálne verejné obstarávanie alebo zelené verejné obstarávanie.

Vykonávateľ je zároveň povinný zabezpečiť, že výdavky vynakladané v súvislosti s realizáciou investícií a reforiem alebo ich častí (projektov) budú v súlade s cenami obvyklými na trhu na danom mieste a v danom čase pri zohľadnení stanovených obchodných podmienok.

2.9 Štátna pomoc

Legálna definícia je obsiahnutá v čl. 107 ods. 1 ZFEÚ, a to: „Ak nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvyhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.“

¹⁷ V zmysle čl. 18 bod 4d a čl. 19 bod 3d nariadenia o mechanizme.

¹⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021XC0218(01))

Štátnou pomocou sú teda také opatrenia v prospech podnikov, ktoré spĺňajú nasledovné štyri kumulatívne kritériá:

- prevod verejných zdrojov (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) a pripísateľnosť štátu,
- ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci,
- selektívnosť opatrenia pomoci,
- vplyv na hospodársku súťaž a na vnútorný obchod EÚ.

Podľa čl. 107 ZFEÚ sa pravidlá štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci vo všeobecnosti uplatňujú len vtedy, keď je príjemcom pomoci „podnik“ (v čl. 107 ZFEÚ označený ako „podnikateľ“). Podnikom sa pritom rozumie každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie a spôsob jeho financovania. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti (tzn. podnikom môže byť napr. aj nezisková organizácia alebo príspevková organizácia za predpokladu výkonu hospodárskej činnosti).

Podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ, EK musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Členské štáty EÚ sú preto vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci EK, tzn. požiadať EK o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť). Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa EK predkladá (notifikuje) v súlade s § 9 ods. 4 zákona o štátnej pomoci prostredníctvom PMÚ.

Výnimky z všeobecnej notifikačnej povinnosti je možné využiť v prípadoch, ak sa uplatňuje:

- pomoc „de minimis“,
- skupinové výnimky,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém štátnej pomoci,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém pomoci „de minimis“.

V týchto prípadoch je možné poskytnúť pomoc bez jej predchádzajúcej notifikácie EK, musia byť však splnené všetky podmienky stanovené zákonom o štátnej pomoci a príslušnou legislatívou EÚ.

Prostriedky mechanizmu sú verejné zdroje a ich poskytnutím môžu byť dotknuté pravidlá štátnej pomoci, preto je vykonávateľ povinný pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu vykonať test štátnej pomoci (pozri prílohu č. 3.1 - 1 Test štátnej pomoci). Ak poskytnutie prostriedkov mechanizmu predstavuje štátnu pomoc, postupuje vykonávateľ v zmysle ustanovenia § 3 ods.1 zákona o štátnej pomoci a podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci, ak sú v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc. Nadobudnutie účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu podľa ustanovenia § 14 zákona o mechanizme alebo deň vzniku právneho nároku na poskytnutie štátnej pomoci, podľa toho, ktorý moment nastane skôr, sa v zmysle platných predpisov upravujúcej štátnu pomoc spravidla považuje za moment poskytnutia štátnej pomoci.

3 VÝBER PRIJÍMATEĽOV A UZATVÁRANIE ZMLÚV

3.1 Výzva a priame vyzvanie

Za výber prijímateľov je zodpovedný vykonávateľ.

Na základe priameho vyzvania podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o mechanizme sa prostriedky mechanizmu poskytujú priamo určenému prijímateľovi, ktorým je:

- prijímateľ individuálne určený v Pláne obnovy,
- prijímateľ, ktorého pôsobnosť vykonávať úlohy, na ktoré sa poskytujú prostriedky mechanizmu, vyplýva z osobitného predpisu.

Na základe výzvy podľa ustanovenia § 15 zákona o mechanizme sa poskytujú prostriedky mechanizmu prijímateľom, ktorým nemožno poskytnúť prostriedky mechanizmu na základe priameho vyzvania.

3.1.1 Harmonogram výziev a priamych vyzvaní

Vykonávateľ pripravuje a v prípade potreby aktualizuje harmonogram výziev a priamych vyzvaní.

Harmonogram výziev a priamych vyzvaní (príloha č. 3.1. – 5) vykonávateľ pripraví na celé obdobie implementácie Plánu obnovy tak, aby vhodným načasovaním výziev zabezpečil:

- dodržanie harmonogramu monitorovacích krokov,
- riadnu implementáciu investícií alebo reforiem a splnenie míľnikov a cieľov v požadovanom rozsahu, kvalite a termíne¹⁹,
- potrebné synergické a komplementárne účinky s fondami EÚ alebo inými programami podpory. Za správnu identifikáciu synergii a komplementarít s fondami EÚ alebo inými programami podpory je zodpovedný vykonávateľ.

Harmonogram výziev a priamych vyzvaní obsahuje najmä:

- a) názov komponentu,
- b) názov investície alebo reformy,
- c) názov alebo zameranie výzvy / priameho vyzvania,
- d) identifikáciu oprávnených žiadateľov alebo budúceho prijímateľa²⁰,
- e) indikatívny dátum vyhlásenia výzvy / priameho vyzvania,
- f) indikatívny dátum uzavretia výzvy, ak je to relevantné,
- g) indikatívnu výšku prostriedkov mechanizmu určených na výzvu / priame vyzvanie,
- h) identifikáciu synergických a komplementárnych účinkov.

Harmonogram výziev a priamych vyzvaní predkladá vykonávateľ NIKA najneskôr do 30 dní po schválení Systému implementácie Plánu obnovy. NIKA v lehote do 10 pracovných dní predložený Harmonogram výziev a priamych vyzvaní schváli. NIKA je oprávnená požadovať prepracovanie zaslaného harmonogramu výziev a priamych vyzvaní najmä v prípade, ak zistí:

- nesúlad harmonogramu výziev a priamych vyzvaní s harmonogramom monitorovacích krokov,
- rozdielne posúdenie synergii a komplementarít na základe záveru pracovnej skupiny pre synergie a komplementarity²¹, alebo
- nesprávnu identifikáciu oprávnených žiadateľov alebo budúceho prijímateľa.

Vykonávateľ zverejní harmonogram výziev a priamych vyzvaní po schválení zo strany NIKA v rozsahu údajov podľa odseku 3 písm. a) až g) vyššie na svojom webovom sídle. Pri zverejnení je potrebné dodržať pravidlá publicity

¹⁹ Podľa Plánu obnovy, vykonávacieho rozhodnutia Rady a operačnej dohody.

²⁰ Pri priamom vyzvaní.

²¹ Za účelom overenia synergii a komplementarít NIKA komunikuje s MIRRI SR a inými orgánmi zodpovednými za riadenie, koordináciu a implementáciu týchto programov.

uvedené v kapitole č. 9.1. Vykonávateľ zašle informáciu o zverejnení NIKA na rrp.vyzvy@vlada.gov.sk a NIKA zabezpečí zverejnenie harmonogramu výziev a priamych vyzvaní na webovom sídle Plánu obnovy.

Ak vykonávateľ zistí akúkoľvek skutočnosť, ktorá má vplyv na údaje uvedené vo zverejnenom harmonograme výziev a priamych vyzvaní, bez zbytočného odkladu pripraví aktualizovaný harmonogram výziev a priamych vyzvaní²². Aktualizovaný harmonogram výziev a priamych vyzvaní vykonávateľ zasiela NIKA na odsúhlasenie. Odsúhlasenie zmeny v harmonograme výziev a priamych vyzvaní NIKA vykoná v lehote do 5 pracovných dní. NIKA je oprávnená požadovať prepracovanie zaslaného aktualizovaného harmonogramu výziev a priamych vyzvaní. Aktualizovaný harmonogram výziev a priamych vyzvaní zverejní vykonávateľ po odsúhlasení NIKA na svojom webovom sídle. Vykonávateľ zašle informáciu o zverejnení aktualizovaného harmonogramu výziev a priamych vyzvaní NIKA na rrp.vyzvy@vlada.gov.sk a NIKA zabezpečí zverejnenie aktualizovaného harmonogramu výziev a priamych vyzvaní na webovom sídle Plánu obnovy.

Vykonávateľ v rámci implementácie, jemu zverených opatrení, postupuje tak, aby predišiel častým zmenám v harmonograme výziev a priamych vyzvaní.

3.1.2 Príprava výzvy a priameho vyzvania

Príprava výzvy

Pri príprave výzvy vykonávateľ postupuje v súlade s aktuálne platným znením:

- Plánu obnovy,
- zákona o mechanizme,
- tohto Systému implementácie Plánu obnovy,

pričom je povinný zabezpečiť dodržiavanie všetkých uplatniteľných predpisov.

Vykonávateľ pripraví návrh výzvy tak, aby podľa ustanovenia § 15 ods. 3, 4 a 5 zákona o mechanizme obsahoval:

- formálne náležitosti

Formálnymi náležitosťami výzvy sú:

- a) identifikačné údaje a kontaktné údaje vykonávateľa, ktorý výzvu vyhlasuje, ako aj spôsob komunikácie s vykonávateľom,
- b) dátum vyhlásenia výzvy a dátum uzavretia výzvy alebo určenie skutočnosti, na základe ktorej sa výzva uzavrie,
- c) indikatívnu výšku prostriedkov mechanizmu určených na výzvu,
- d) miesto a spôsob podania žiadosti o prostriedky mechanizmu,
- e) iné formálne náležitosti²³.

- obsahové náležitosti

Obsahovými náležitosťami výzvy sú:

- a) spôsob posúdenia žiadosti o prostriedky mechanizmu,
- b) kritériá²⁴ hodnotenia žiadosti o prostriedky mechanizmu a poradie alebo váha ich dôležitosti,
- c) iné obsahové náležitosti.

²² Harmonogram výziev a priamych vyzvaní nie je potrebné aktualizovať, ak omeškanie vykonávateľa pri vyhlásení výzvy je kratšie ako 1 mesiac.

²³ Pokiaľ vykonávateľ predpokladá, že v rámci vyhlásenej výzvy nebude môcť uspokojiť potreby všetkých žiadateľov, a vykonávateľ má v úmysle v poskytovaní prostriedkov mechanizmu v danej oblasti pokračovať, môže uviesť vo výzve informáciu o vytvorení rezervného zoznamu žiadateľov, ktorí splnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu.

²⁴ Odporúča sa, aby vykonávateľ stanovil aj spôsob určenia poradia žiadostí o prostriedky mechanizmu v prípade rovnosti bodov na hranici alokácie určenej vo výzve.

- podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu

Podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu sú:

- a) podmienky oprávnenosti žiadateľa,
- b) účel použitia prostriedkov mechanizmu (napr. predmet podpory a relevancia k investícii alebo reforme, oprávnenosť aktivít, časová oprávnenosť aktivít, štátna pomoc / pomoc de minimis),
- c) iné podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu²⁵.

Pri príprave výzvy, najmä pri stanovení kritérií hodnotenia žiadosti o prostriedky mechanizmu a spôsobu ich posúdenia vykonávateľ dodržiava princípy podľa ustanovenia § 16 ods. 5 zákona o mechanizme, predchádza možnému vzniku konfliktu záujmov²⁶ a v prípade jeho vzniku, vykoná opatrenia na odstránenie konfliktu záujmov.

Odporúča sa, aby vykonávateľ prípravu výzvy, v snahe pripraviť výzvu čo možno v najlepšej kvalite, aktívne komunikoval s relevantnými partnermi, o. i. so zástupcami samospráv, záujmovými organizáciami, odborníkmi v danej oblasti a najmä Radami partnerstva pre integrovaný územný rozvoj vyšších územných celkov vo vymedzených oblastiach s využitím konceptu Integrovaných územných investícií²⁷. Vykonávateľ pritom dbá na to, aby táto spolupráca nemala vplyv na možný vznik konfliktu záujmov alebo aby touto spoluprácou neboli dotknuté princípy podľa ustanovenia § 16 ods. 5 zákona o mechanizme. V prípade, ak by hrozilo, že spolupráca s partnermi pri príprave výzvy by mohla byť pre niektorých výhodou, vykonávateľ zverejní na svojom webovom sídle všetky potrebné informácie poskytnuté osobám zúčastneným na predbežných konzultáciách alebo prijme aj iné vhodné opatrenia.

V rámci stanovených podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu vykonávateľ zohľadní požiadavky vyplývajúce zo zákona o mechanizme, Systému implementácie Plánu obnovy (napr. podmienky vyplývajúce z Metodického príručky k budovám uvedenej v prílohe č. 3.1.4.), Plánu obnovy a ostatných relevantných dokumentov. Vykonávateľ ku všetkým podmienkam poskytnutia prostriedkov mechanizmu určí spôsob ich preukázania zo strany žiadateľa a overenia zo strany vykonávateľa. Podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, spôsob posúdenia žiadosti o prostriedky mechanizmu a kritériá hodnotenia žiadosti o prostriedky mechanizmu vykonávateľ stanovuje tak, aby minimalizoval administratívnu náročnosť posudzovania žiadostí o prostriedky mechanizmu na strane vykonávateľa. Pri navrhovaní spôsobu posúdenia žiadosti o prostriedky mechanizmu a kritérií hodnotenia žiadostí o prostriedky mechanizmu, kde sa predpokladá odborné posúdenie splnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu, sa odporúča angažovať budúcich hodnotiteľov - nezávislých expertov, pričom je vítané zapájať aj nezávislých expertov zo zahraničia.

Vykonávateľ je povinný pri príprave výziev posudzovať prípadnú existenciu štátnej pomoci alebo pomoci „de minimis“. Vykonávateľ pri príprave výzvy vykoná test štátnej pomoci v súlade s prílohou č. 3.1 - 1. Vykonávateľ zabezpečí súlad výzvy s príslušnými pravidlami štátnej pomoci alebo pomoci „de minimis“. Pokiaľ poskytnutie prostriedkov mechanizmu predstavuje štátnu pomoc alebo pomoc „de minimis“, vykonávateľ v relevantných prípadoch vypracuje schému štátnej pomoci alebo schému pomoci „de minimis“. Vo výnimočných prípadoch, ak nie je možné vypracovať schému štátnej pomoci alebo schému pomoci „de minimis“ pri príprave výzvy, pomoc sa poskytuje ako pomoc ad hoc pri dodržaní podmienok stanovených v zákone o štátnej pomoci.

Vykonávateľ môže vypracovať výzvu podľa odporúčaného vzoru výzvy²⁸, ktorý je uvedený v prílohe č. 3.1 - 2 tohto Systému implementácie Plánu obnovy.

²⁵ Vykonávateľ stanoví ako podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu aj podmienky doručenia žiadosti o prostriedky mechanizmu v stanovenej forme a včas.

²⁶ Napr. podľa § 24 zákona o mechanizme.

²⁷ V rámci prípravy výzvy sa vykonávateľovi dôrazne odporúča dodržiavať princíp partnerstva.

²⁸ Vykonávateľ je povinný dodržať minimálne náležitosti v zmysle zákona o mechanizme a Systému implementácie Plánu obnovy.

Výzva, okrem iného, obsahuje aj:

- návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu²⁹, alebo len odkaz na webové sídlo vykonávateľa, kde je tento návrh zmluvy zverejnený³⁰;
- formulár žiadosti o prostriedky mechanizmu³¹.

Pri príprave návrhu výzvy sa vykonávateľovi odporúča overiť zohľadnenie všetkých stanovených náležitostí výzvy a podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu, a to prostredníctvom prílohy 3.1 – 3 Kontrolný zoznam k výzve³².

Zároveň v rámci prípravy výzvy vykonávateľ vypracuje samostatný dokument k identifikácii synergických a komplementárnych účinkov výzvy s ostatnými programami podpory. Dokument bude obligatórnou prílohou návrhu výzvy, ktorý vykonávateľ zašle NIKA.

Rozsah údajov a príloh, ktoré sa v zmysle výzvy požadujú predložiť od žiadateľov v rámci žiadosti o prostriedky mechanizmu, vykonávateľ stanovuje tak, aby bolo možné posúdiť žiadosti o prostriedky mechanizmu z pohľadu ich súladu s výzvou, právnymi predpismi a súladu s Plánom obnovy, ale aby sa zároveň minimalizovala administratívna náročnosť na strane žiadateľa. Od žiadateľa sa môžu požadovať len údaje, informácie a dokumenty, ktoré je možné jednoznačne priradiť k stanoveným podmienkam poskytnutia prostriedkov mechanizmu a kritériám hodnotenia v zmysle výzvy.

Výzva je určená žiadateľovi a vzhľadom na to vykonávateľ dbá o to, aby výzva obsahovala všetky potrebné a nevyhnutné informácie pre prípravu žiadosti o prostriedky mechanizmu. Tieto je potrebné popísať stručne a výstižne. Vykonávateľ zároveň dbá o to, aby výzva neobsahovala informácie, ktoré nie sú potrebné pre žiadateľa, ktorých uvádzaním sa výzva a podmienky v nej uvedené môžu stať neprehľadnými.

Vykonávateľ pripravuje výzvu v dostatočnom časovom predstihu tak, aby:

- bol dodržaný harmonogram monitorovacích krokov,
- bol dodržaný termín na splnenie mílnikov a cieľov stanovený vo vykonávacom rozhodnutí Rady,
- boli súvisiace mílniky a ciele splnené v stanovenom rozsahu a kvalite,
- mali žiadatelia dostatočný čas na prípravu žiadostí o prostriedky mechanizmu.

Pri plánovaní prípravy výzvy vykonávateľ zohľadňuje čas potrebný na odsúhlasenie výzvy zo strany NIKA³³.

Príprava priameho vyzvania a priame vyzvanie budúceho prijímateľa

Pri príprave návrhu priameho vyzvania vykonávateľ postupuje v súlade s § 12 a 13 zákona o mechanizme, a primerane podľa kapitoly Príprava výzvy (najmä posudzovanie existencie štátnej pomoci).

Vykonávateľ pripraví návrh priameho vyzvania tak, aby obsahovalo:

- formálne náležitosti

Formálnymi náležitosťami priameho vyzvania sú:

- a) identifikačné údaje a kontaktné údaje vykonávateľa, ako aj spôsob komunikácie s vykonávateľom,
- b) dátum priameho vyzvania³⁴,
- c) indikatívnu výšku prostriedkov mechanizmu určených na vyzvanie,
- d) iné formálne náležitosti.

²⁹ Návrh zmluvy vykonávateľ v potrebnom rozsahu prispôsobí potrebám a charakteru konkrétnej výzvy.

³⁰ Vykonávateľ aj v tomto prípade predkladá NIKA návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na posúdenie pre účely schvaľovania výzvy.

³¹ Formulár žiadosti stanovuje vykonávateľ v súlade so stanovenými podmienkami a náležitosťami konkrétnej výzvy.

³² Uvedené overenie je možné zohľadniť aj v rámci základnej finančnej kontroly, ktorá sa vykonáva v súvislosti s vyhlásením výzvy.

³³ Vykonávateľ zohľadní skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na lehotu posúdenia a odsúhlasenia výzvy zo strany NIKA, najmä svoje skúsenosti s prípravou výziev, rozsah požiadaviek vyplývajúcich z výzvy, zložitost' alebo inovatívnot' stanovených podmienok, rozsah úprav vykonaných vo vzorových dokumentoch (napr. návrh zmluvy), prípadnú existenciu štátnej pomoci, výzvy iných vykonávateľov (viď harmonogram), čas potrebný na strane vykonávateľa na zapracovanie pripomienok alebo predloženie dodatočných vysvetlení a pod.

³⁴ Pre účely prípravy návrhu priameho vyzvania na odsúhlasenie NIKA vykonávateľ uvádza predpokladaný termín zaslania priameho vyzvania. Priame vyzvanie zaslané budúceму prijímateľovi obsahuje aktuálny dátum ku dňu odoslania priameho vyzvania.

- podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu

Podmienkami poskytnutia prostriedkov mechanizmu sú:

- a) podmienky oprávnenosti žiadateľa³⁵,
- b) účel použitia prostriedkov mechanizmu (napr. predmet podpory a relevancia k reforme / investícii, oprávnenosť aktivít, časová oprávnenosť aktivít, štátna pomoc / pomoc „de minimis“),
- c) iné podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu.

Súčasťou priameho vyzvania je návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu³⁶, ktorá bude upravovaná v nadväznosti na súčinnosť poskytnutú budúcim prijímateľom a podľa záverov rokovania o vecnom obsahu – účel poskytnutia prostriedkov mechanizmu.

3.1.3 Schvaľovanie výzvy a priameho vyzvania

Výzvu a priame vyzvanie schvaľuje NIKA.

Vykonávateľ predkladá NIKA pre účely schvaľovania výzvy a priameho vyzvania:

- návrh výzvy alebo návrh priameho vyzvania (vrátane návrhu zmluvy s prijímateľom),
- vykonaný test štátnej pomoci,
- schému štátnej pomoci / schému pomoci „de minimis“ odsúhlasenú s PMÚ³⁷, resp. schválenú zo strany EK, ak je to relevantné,
- metodiku zjednodušeného vykazovania výdavkov, ak je to relevantné,
- sprievodný list so stručným zdôvodnením:
 - podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu, (ak podmienka vyplýva zo zákona nie je potrebné ju zdôvodňovať, ak výzva obsahuje odkaz na konkrétne ustanovenie relevantného zákona),
 - podmienok oprávnenosti žiadateľa, pri priamom vyzvaní zdôvodnenie určenia budúceho prijímateľa,
 - prehlásenie vykonávateľa o:
 - dodržaní princípu „výrazne nenarušiť“,
 - súlade výzvy s horizontálnym princípom „podpora rovnosti mužov a žien a rovnosti príležitostí pre všetkých“,
 - identifikácia synergických a komplementárnych účinkov výzvy alebo priameho vyzvania s ostatnými programami podpory.

Návrh výzvy a požadované podklady, potrebné na posúdenie výzvy, predkladá vykonávateľ NIKA čo najskôr, najneskôr však 2 mesiace pred jej vyhlásením, ak sa NIKA s vykonávateľom nedohodnú inak. Priame vyzvanie a požadované podklady, potrebné na posúdenie priameho vyzvania, predkladá vykonávateľ NIKA čo najskôr, najneskôr však 4 týždne pred jeho plánovaným zaslaním budúcemu prijímateľovi, ak sa NIKA s vykonávateľom nedohodnú inak. Vykonávateľ je povinný zohľadniť prípadný čas potrebný na úpravu a doplnenie výzvy alebo priameho vyzvania na základe pripomienok a podnetov NIKA. NIKA nenesie zodpovednosť za prípadné nedodržanie termínu zverejnenia výzvy alebo predloženia priameho vyzvania³⁸ z dôvodu potrebných úprav a doplnenia výzvy alebo priameho vyzvania na základe pripomienok a podnetov NIKA a z dôvodu opätovného posudzovania a schvaľovania výzvy alebo priameho vyzvania.

Ak sa plánuje v rámci výzvy / priameho vyzvania uplatniť zjednodušené vykazovanie výdavkov, metodiku zjednodušeného vykazovania výdavkov³⁹ predkladá vykonávateľ na posúdenie NIKA čo najskôr, najneskôr 3 mesiace pred plánovaným zverejnením výzvy alebo zaslaním priameho vyzvania, ak sa NIKA s vykonávateľom

³⁵ Prijímateľ priamo určený vykonávateľom musí spĺňať podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, ktoré vyplývajú z právnych predpisov. Tieto podmienky určí vykonávateľ v priamom vyzvaní. Splnenie týchto podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu budúci prijímateľ preukazuje v rámci súčinnosti, ktorú poskytuje vykonávateľovi pred uzatvorením zmluvy.

³⁶ Návrh zmluvy predstavuje upravený vzor zmluvy podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o mechanizme, ktorý zasiela vykonávateľ pri postupe podľa ustanovenia § 13 ods. 1.

³⁷ Stanovisko PMÚ k poskytnutiu ad hoc pomoci, ak sa táto neposkytuje podľa schémy pomoci.

³⁸ Podľa harmonogramu čiastkových implementačných krokov.

³⁹ Metodiku zjednodušeného vykazovania výdavkov pripravuje vykonávateľ. Metodika zjednodušeného vykazovania výdavkov obsahuje metodiku ustanovenia výšky oprávnených výdavkov vrátane podporných dokumentov a údajov, podmienky uplatnenia zjednodušeného vykazovania výdavkov vrátane ustanovenia podmienok oprávnenosti výdavkov a spôsob výkonu kontroly. Pre bližšie informácie o zjednodušenom vykazovaní výdavkov pozri https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/simpl_cost_sk.pdf.

nedohodnú inak, spolu s pracovným návrhom výzvy. Ak sa využíva zjednodušené vykazovanie výdavkov, ktoré bolo pre účely jeho použitia v rámci implementácie fondov EÚ zhodnotené orgánom auditu, vykonávateľ predloží NIKA spolu s metodikou zjednodušeného vykazovania výdavkov aj výsledok tohto zhodnotenia. Ak sa využíva zjednodušené vykazovanie výdavkov, používané v inom období programe alebo schválené zo strany EK, vykonávateľ predloží NIKA spolu s metodikou zjednodušeného vykazovania výdavkov dokumenty preukazujúce túto skutočnosť. NIKA v rámci posúdenia zohľadní uvedenú skutočnosť a posúdi uplatniteľnosť danej metodiky v rámci implementácie Plánu obnovy.

3.1.4 Zverejnenie výzvy a priame vyzvanie budúceho prijímateľa

Vykonávateľ zverejňuje⁴⁰ výzvu na svojom webovom sídle, a to až po jej písomnom schválení zo strany NIKA. Pri zverejnení je potrebné dodržať pravidlá publicity uvedené v kapitole č. 9.1. O zverejnení výzvy, na svojom webovom sídle informuje vykonávateľ NIKA zaslaním e-mailu na rrp_vyzvy@vlada.gov.sk v deň zverejnenia výzvy. NIKA zabezpečí zverejnenie výzvy na webovom sídle Plánu obnovy.

Zverejnená výzva musí byť na webovom sídle vykonávateľa dostatočne viditeľná. Vykonávateľ zabezpečí, aby bola výzva zverejnená a aby bolo možné žiadosti o prostriedky mechanizmu predkladať v primeranej lehote, t. j. lehote dostatočnej na prípravu žiadosti o prostriedky mechanizmu. Pre tento účel je vykonávateľ povinný zverejňovanie výziev dostatočne plánovať.

Po schválení návrhu priameho vyzvania zo strany NIKA, vykonávateľ písomne vyzve priamo určeného prijímateľa na uzavretie zmluvy, pričom mu zároveň zašle návrh tejto zmluvy⁴¹.

3.1.5 Zmena výzvy

Vykonávateľ je oprávnený vo výzve zmeniť:

- a) formálne náležitosti výzvy,
- b) podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu uvedené vo výzve, len ak táto zmena nevyvolá zmenu v posudzovaní už predložených žiadostí o prostriedky⁴², alebo
- c) podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu uvedené vo výzve, ak ich zmena vyplýva zo zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vykonávateľ bezodkladne informuje NIKA o potrebe vykonať zmenu výzvy. Vykonávateľ zasiela NIKA požiadavku na odsúhlasenie zmeny výzvy, vrátane jej riadneho odôvodnenia, spolu s dokumentom, ktorým bude zmena zverejnená⁴³. NIKA sa vyjadrí k navrhovanej zmene výzvy v primeranej lehote.

Informáciu o zmene výzvy vykonávateľ zverejňuje na svojom webovom sídle po schválení zmeny zo strany NIKA. Vykonávateľ informuje NIKA o zverejnení zmeny výzvy zaslaním e-mailu na rrp_vyzvy@vlada.gov.sk v deň zverejnenia zmeny výzvy. NIKA zabezpečí zverejnenie zmeny výzvy na webovom sídle Plánu obnovy.

Zmena je účinná dňom zverejnenia na webovom sídle vykonávateľa alebo dňom stanoveným vo zverejnenej informácii o zmene výzvy, ak je tento dátum neskorší.

Informácia o zmene výzvy obsahuje usmernenie pre žiadateľov k postupu v prípade tých žiadostí o prostriedky mechanizmu, ktoré boli predložené do momentu zmeny výzvy.

⁴⁰ Pred zverejnením výzvy je vykonávateľ povinný vykonať základnú finančnú kontrolu.

⁴¹ Návrh zmluvy bude dopracovaný podľa záverov rokovania o vecnom obsahu – účel poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Zmluva bude následne uzatvorená, ak budúci prijímateľ poskytne vykonávateľovi súčinnosť pri overení splnenia zákonných podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Návrh zmluvy predstavuje upravený vzor zmluvy podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o mechanizme, ktorý zasiela vykonávateľ pri postupe podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o mechanizme.

⁴² Zmenou v posudzovaní už predložených žiadostí o prostriedky sa myslí zmena, v dôsledku ktorej by sa zmenil výsledok posúdenia podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu.

⁴³ Dokument, ktorým sa zmena výzvy oznamuje, obsahuje aj postup vykonávateľa vo vzťahu k žiadateľom, resp. následky zmeny výzvy v prípade, ak už budú predložené žiadosti o prostriedky mechanizmu.

3.1.6 Zrušenie výzvy

Vykonávateľ je oprávnený výzvu zrušiť, ak nie je ďalej možné poskytovať prostriedky mechanizmu na základe výzvy⁴⁴.

Vykonávateľ je oprávnený výzvu zrušiť:

- a) pri výzve s určeným dátumom uzavretia, ak nedošlo k zaslaní prvého návrhu zmluvy podľa ustanovenia § 14 zákona o mechanizme žiadateľovi, pričom žiadosť o prostriedky mechanizmu podanú do dátumu zrušenia výzvy vykonávateľ vráti žiadateľovi,
- b) pri výzve, ktorá sa uzaviera na základe určenej skutočnosti, dokým sa výzva neuzavrela, pričom vykonávateľ predloženú žiadosť o prostriedky mechanizmu, ktorú ku dňu zrušenia výzvy neposúdil, žiadateľovi vráti alebo žiadosť o prostriedky mechanizmu posúdi.

Vykonávateľ zverejňuje informáciu o zrušení výzvy spolu so zdôvodnením jej zrušenia na svojom webovom sídle. Vykonávateľ informuje NIKA o zverejnení informácie o zrušení výzvy zaslaním e-mailu na rrp_vyzvy@vlada.gov.sk v deň zverejnenia informácie o zrušení výzvy. NIKA zabezpečí zverejnenie informácie o zrušení výzvy na webovom sídle Plánu obnovy.

Zrušenie výzvy nadobúda účinnosť dňom zverejnenia informácie o zrušení výzvy na webovom sídle vykonávateľa alebo dňom stanoveným v informácii o zrušení výzvy, ak je tento dátum neskorší.

3.2 Žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu

Žiadosť o prostriedky mechanizmu⁴⁵ možno podať na základe výzvy, spôsobom a za podmienok určenými vo výzve.

Žiadosť o prostriedky mechanizmu obsahuje:

- identifikačné údaje žiadateľa v rozsahu určenom vo výzve,
- účel, na ktorý sa žiada poskytnutie prostriedkov mechanizmu,
- suma žiadaných prostriedkov mechanizmu,
- doklady alebo informácie preukazujúce splnenie podmienok na poskytnutie prostriedkov mechanizmu,
- iné doklady, údaje alebo informácie preukazujúce splnenie podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu, ak ich vykonávateľ určil vo výzve.

Žiadosť o prostriedky mechanizmu predkladá žiadateľ písomne spôsobom určeným vo výzve., a to spravidla listinne alebo elektronicky prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy (ďalej len „ÚPVS“).

3.3 Posudzovanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu

Vykonávateľ posudzuje žiadateľmi predložené žiadosti o prostriedky mechanizmu v súlade s výzvou, zákonom o mechanizme⁴⁶ a ďalšími relevantnými právnymi predpismi, spôsobom a podľa kritérií určených vo výzve.

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť dostatočný audit trail z celého procesu vykonaného posúdenia žiadostí o prostriedky mechanizmu, napr. vo forme záznamov vypracovaných osobami, ktoré posúdenie vykonali alebo vo forme záznamu z automatizovaného posudzovania.

Na základe posúdenia žiadosti o prostriedky mechanizmu vykonávateľ identifikuje tie žiadosti, ktoré splnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu a žiadosti, ktoré nespĺnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Zo žiadostí, ktoré splnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu vytvorí poradie žiadostí o prostriedky v závislosti od najlepšie splnených kritérií, alebo v závislosti od najskoršie doručenej úplnej žiadosti o prostriedky mechanizmu, podľa toho ako je určené vo výzve.

⁴⁴ Napr. ak došlo k zmene Plánu obnovy a investícia sa už viac nebude realizovať, alebo ak sa vyskytli dôvody, pre ktoré nemožno od vykonávateľa požadovať, aby vo vyhlásenej výzve pokračoval, najmä ak sa zistilo porušenie zákona o mechanizme alebo iných predpisov SR a EÚ

⁴⁵ Žiadosťou o prostriedky mechanizmu sa rozumie vyplnený formulár žiadosti o prostriedky mechanizmu a požadované prílohy.

⁴⁶ Najmä § 16 zákona o mechanizme.

3.3.1 Príjem a registrácia žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu

Vykonávateľ zabezpečí príjem žiadostí o prostriedky odo dňa vyhlásenia výzvy alebo neskoršieho dňa určeného vo výzve do dňa jej uzavretia.

Vykonávateľ zaregistruje prijatú žiadosť o prostriedky mechanizmu vo svojom registratúrnom systéme. V prípade zásielok doručených v listinnej podobe označí obálku pečiatkou s uvedením dátumu prijatia zásielky. Ak sa uplatňuje kritérium najskôršie doručenej žiadosti o prostriedky mechanizmu, tak sa pri registrácii uvádza aj čas.

3.3.2 Posúdenie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu

Doručením žiadosti o prostriedky mechanizmu vykonávateľovi sa začína proces posudzovania žiadostí o prostriedky mechanizmu⁴⁷.

Podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, v súlade s ktorými vykonávateľ posudzuje žiadosti o prostriedky mechanizmu sú:

- podmienky oprávnenosti žiadateľa,
- účel použitia prostriedkov mechanizmu,
- iné podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu,

určené vo výzve.

Overenie splnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu určených vo výzve je možné vykonať:

- automatizovaným spôsobom

Overenie sa vykonáva prostredníctvom vhodného IT systému, napr. IT systém pre realizáciu elektronickej aukcie. Vykonávateľ sa v prípade takéhoto posudzovania žiadostí o prostriedky mechanizmu uistí o vhodnosti a transparentnosti takéhoto IT nástroja.

- formalizovane, bez potreby odborného posúdenia

Formalizovane sa overujú podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, na ktoré nemusia mať osoby vykonávajúce posúdenie osobitné odborné znalosti. Takéto formalizované overenie vykonávajú minimálne dve osoby.

- odborným posúdením

Odborné posúdenie splnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu zabezpečuje vykonávateľ prostredníctvom osôb (hodnotiteľov), ktoré majú dostatočnú odbornosť⁴⁸ (vzdelanie a profesionálne skúsenosti) v oblasti, ktorej sa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu týkajú. Takéto odborné posúdenie vykonávajú minimálne dve osoby.

- kombináciou vyššie uvedených spôsobov.

Vykonávateľ overí splnenie všetkých stanovených podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu.

Vykonávateľ najskôr posúdi či bola žiadosť o prostriedky mechanizmu predložená vo forme stanovenej vykonávateľom a včas.

Ak sa žiadosť o prostriedky mechanizmu predkladá elektronicky (prostredníctvom ÚPVS), je vykonávateľ oprávnený umožniť žiadateľom doručiť vybrané prílohy žiadosti o prostriedky mechanizmu v listinnej podobe, a to tie, ktoré nie sú dostupné v elektronickej podobe, resp. ich zaručená konverzia, vykonaná postupom podľa § 36 zákona o e-Governmente do elektronickej podoby, by neúmerne zaťažila žiadateľa. V tomto prípade vykonávateľ vo výzve určí moment, ktorý sa bude považovať za dátum doručenia žiadosti o prostriedky mechanizmu. O možnosti doručiť vybrané prílohy žiadosti o prostriedky mechanizmu v listinnej podobe vykonávateľ informuje žiadateľov vo výzve.

⁴⁷ Vykonávateľ zabezpečí posúdenie žiadostí v priranej lehote.

⁴⁸ Vykonávateľ zvolí vhodný spôsob pre posúdenie odbornosti hodnotiteľov. Odbornosť hodnotiteľov je vykonávateľ pre účely prípadnej kontroly a auditu povinný odôvodniť. V súvislosti s uvedeným vykonávateľ overuje a uchováva profesijné životopisy hodnotiteľov a iné dôkazy o ich odbornosti.

Forma predloženej žiadosti o prostriedky mechanizmu musí umožniť objektívne posúdenie obsahu žiadosti o prostriedky mechanizmu. Forma predloženej žiadosti o prostriedky mechanizmu môže byť vykonávateľom považovaná za nedodržanú najmä v prípadoch, ak:

- žiadosť o prostriedky mechanizmu nie je doručená na formulári uvedenom vo výzve a forma alebo obsah predloženej žiadosti neumožňuje vykonávateľovi posúdiť splnenie podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu,
- žiadosť o prostriedky mechanizmu, vrátane príloh, je vyplnená v inom ako slovenskom jazyku, českom jazyku alebo jazyku určenom vo výzve ako akceptovateľnom,
- žiadosť o prostriedky mechanizmu, vrátane príloh, je vyplnená písmom, ktoré neumožňuje rozpoznanie obsahu textu.

Rozhodujúcim dátumom na splnenie včasného doručenia žiadosti o prostriedky je:

- dátum odovzdania žiadosti o prostriedky mechanizmu osobne vykonávateľovi (vykonávateľ o prijatí žiadosti o prostriedky vystaví žiadateľovi potvrdenie s vyznačeným dátumom a časom⁴⁹ prijatia žiadosti o prostriedky mechanizmu,
- dátum doručenia žiadosti o prostriedky mechanizmu vykonávateľovi, ak bola žiadosť zaslaná prostredníctvom poštovej, resp. inej prepravy (napr. zasielanie prostredníctvom kuriéra),
- dátum doručenia žiadosti o prostriedky mechanizmu do elektronickej schránky vykonávateľa na ÚPVS,

najneskôr v posledný deň uzávierky výzvy, resp. lehoty na predkladanie žiadosti o prostriedky mechanizmu určenej vo výzve.

V prípade relevancie vykonávateľ v rámci posúdenia splnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu overí aj podmienky vyplývajúce z aplikovateľných pravidiel štátnej pomoci / pomoci de minimis.

Ak žiadateľ predložil žiadosť o prostriedky mechanizmu na sumu, ktorú nebolo zo strany vykonávateľa možné akceptovať a vykonávateľ požadovanú sumu krátil, žiadosť o prostriedky mechanizmu spĺňa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu v prípade, ak:

- požadovaná suma prostriedkov mechanizmu nebola podmienkou poskytnutia prostriedkov mechanizmu, alebo
- krátenie sumy je v súlade s podmienkami poskytnutia prostriedkov mechanizmu uvedenými vo výzve.

Ak žiadosť o prostriedky nie je úplná⁵⁰, vykonávateľ výzve žiadateľa na doplnenie žiadosti o prostriedky mechanizmu. Vykonávateľ môže žiadať vo výzve na doplnenie aj o poskytnutie vysvetlení týkajúcich sa žiadosti o prostriedky mechanizmu⁵¹.

Ak žiadosť o prostriedky mechanizmu spĺňa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu určené vo výzve, vykonávateľ oznámi túto skutočnosť žiadateľovi. Oznámenie o splnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu nezakladá právny nárok na poskytnutie prostriedkov mechanizmu.

Vykonávateľ vytvorí poradie žiadateľov, ktorých žiadosti o prostriedky mechanizmu splnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, počnúc od kvalitatívne alebo kvantitatívne najlepšie splnených kritérií alebo najskoršej podanej úplnej žiadosti o prostriedky, podľa toho, ako je spôsob vytvorenia poradia žiadateľov stanovený vo výzve.

V prípade, ak žiadateľ splnil podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, avšak z dôvodu nedostatku alokácie prostriedkov mechanizmu na účel určený vo výzve, nie je možné so žiadateľom uzatvoriť zmluvu o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, vykonávateľ o tejto skutočnosti žiadateľa informuje.

Ak žiadosť o prostriedky mechanizmu nespĺňa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu určených vo výzve, vykonávateľ oznámi túto skutočnosť žiadateľovi. V oznámení uvedie vykonávateľ aj odôvodnenie nesplnenia podmienok poskytnutia prostriedkov.

⁴⁹ V zmysle časti "Prijem a registrácia žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu".

⁵⁰ Žiadosť nie je úplná, ak neumožňuje posúdiť splnenie podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu alebo ak neumožňuje posúdiť žiadosť v zmysle kritérií hodnotenia a spôsobom uvedeným vo výzve.

⁵¹ § 16 ods. 3 zákona o mechanizme.

3.3.3 Námietyky

Proti posúdeniu nesplnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu je možné podať písomné námietky podľa ustanovenia § 17 zákona o mechanizme, a to do 6 pracovných dní od doručenia oznámenia o nesplnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Na námietky, ktoré nie sú odôvodnené, vykonávateľ neprihliada.

V prípade, ak vykonávateľ zistí, že námietky proti posúdeniu nesplnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu sú opodstatnené, môže im v plnom rozsahu vyhovieť v lehote do 8 pracovných dní od ich doručenia.

Ak vykonávateľ námietkam v plnom rozsahu nevyhovie, predloží ich v lehote, v ktorej mal vykonávateľ rozhodnúť, na rozhodnutie štatutárnemu orgánu vykonávateľa. Štatutárny orgán vykonávateľa o námietkach rozhodne v lehote do 10 pracovných dní odkedy mu boli námietky predložené. V odôvodnených prípadoch môže štatutárny orgán vykonávateľa túto lehotu predĺžiť najviac o ďalších 15 pracovných dní.

Proti rozhodnutiu o námietkach nemožno podať opravný prostriedok.

Vykonávateľ môže na základe vlastného podnetu alebo iného podnetu, ktorý si vykonávateľ osvojí, opätovne preveriť aj oznámenie o splnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu. V prípade potreby vykonávateľ zabezpečí nápravu, napr. zaslaním nového, opraveného oznámenia, a to oznámenia o splnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu (napr. úprava bodového hodnotenia), či nesplnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu.

3.3.4 Komunikácia so žiadateľom počas posúdenia splnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu

Spôsob komunikácie so žiadateľom vykonávateľ upraví vo výzve.

Odporúča sa, aby vykonávateľ stanovil vo výzve aj pravidlá týkajúce sa možnosti doplnenia alebo vysvetlenia žiadosti o prostriedky mechanizmu, vrátane príslušných lehôt. Možnosť doplniť alebo vysvetliť žiadosť o prostriedky mechanizmu musí byť poskytnutá všetkým žiadateľom rovnako.

V prípade, ak má žiadateľ aktivovanú elektronickú schránku⁵², vykonávateľ doručuje všetku korešpondenciu súvisiacu s posudzovaním žiadosti o prostriedky mechanizmu (najmä výzvu na vysvetlenie alebo doplnenie žiadosti o prostriedky mechanizmu a oznámenie o splnení / nesplnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu) elektronicky prostredníctvom ÚPVS.

3.4 Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu

Žiadateľom, ktorým bolo zaslané oznámenie o splnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu, zašle⁵³ vykonávateľ návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu⁵⁴.

Návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu zasiela vykonávateľ jednotlivým žiadateľom na základe poradia, ktoré na tento účel vykonávateľ vytvoril (podľa kvalitatívne alebo kvantitatívne najlepšie splnených kritérií alebo najskoršej podanej úplnej žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu).

V súvislosti s uzavretím zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu poskytuje žiadateľ vykonávateľovi súčinnosť. Poskytnutie súčinnosti súvisí okrem iného aj s povinnosťou vykonávateľa overiť zápis budúceho prijímateľa do registra partnerov verejného sektora, ak je to relevantné, ako aj s povinnosťou overiť podmienky vyplývajúce z aplikovateľných pravidiel štátnej pomoci / pomoci de minimis.

⁵² V súlade so zákonom o e-Governmente.

⁵³ Vykonávateľ bezodkladne zašle návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu žiadateľovi, ktorému oznámil splnenie podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu určených vo výzve a ktorý sa v poradí vytvorenom spôsobom uvedeným vo výzve umiestnil na mieste, na ktoré možno v závislosti od dostupnosti prostriedkov mechanizmu na účel určený vo výzve ešte poskytnúť prostriedky mechanizmu.

⁵⁴ Zmluva podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o mechanizme.

Návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu nezašle vykonávateľ žiadateľovi, ktorý splnil podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu v prípade, ak vzhľadom na poradie žiadateľa už vykonávateľ nemá disponibilné finančné prostriedky na uspokojenie danej žiadosti o prostriedky mechanizmu.

Ak žiadosť o prostriedky mechanizmu spĺňa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu určené vo výzve, avšak z dôvodu nedostatku alokácie prostriedkov mechanizmu na účel určený vo výzve nie je možné so žiadateľom uzatvoriť zmluvu o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, môže vykonávateľ, na základe komunikácie so žiadateľmi, zaradiť predmetné žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu do rezervného zoznamu žiadostí o prostriedky mechanizmu. V prípade, že vykonávateľ bude na rovnaký účel poskytovať prostriedky mechanizmu, môže, pre účely vytvorenia poradia žiadostí o prostriedky mechanizmu a uzatvorenia zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, zohľadniť aj žiadosti zaradené do rezervného zoznamu. Vykonávateľ je však povinný uvedené so žiadateľmi komunikovať. Vykonávateľ je tiež povinný zohľadniť aktuálnosť žiadostí zaradených do rezervného zoznamu v závislosti od charakteru realizovaných investícií a reforiem.

3.5 Zverejňovanie

Vykonávateľ zverejňuje a aktualizuje na svojom webovom sídle v ním určenom formáte:

- zoznam žiadateľov, ktorí splnili / nespĺnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu⁵⁵ a
- zoznam prijímateľov⁵⁶.

Vykonávateľ je povinný údaje podľa predchádzajúceho odseku zasielať NIKA na rrp_vyzvy@vlada.gov.sk. NIKA zabezpečí zverejnenie predmetných zoznamov na webovom sídle Plánu obnovy.

⁵⁵ Do 5 pracovných dní od zaslania oznámenia o splnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu, alebo do 5 pracovných dní od márneho uplynutia lehoty na predloženie námietok, alebo do 5 pracovných dní od zaslania rozhodnutia o námietkach.

⁵⁶ Do 5 pracovných dní od nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

4 FINANČNÉ RIADENIE MECHANIZMU NA PODPORU OBNOVY A ODOLNOSTI

4.1 Platby z rozpočtu EÚ

EK poskytuje SR prostriedky EÚ na základe nariadenia o mechanizme a v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady a s dohodou o financovaní, a to na základe žiadostí o vyplatenie finančného príspevku. Platby z EK určené na financovanie implementácie Plánu obnovy⁵⁷ majú formu:

- predbežného financovania a
- priebežných platieb.

Žiadosť o vyplatenie predbežného financovania vo výške 13 % finančného príspevku podľa čl. 13 nariadenia o mechanizme bola súčasťou dokumentu Plánu obnovy, ktorý bol predložený EK 29. apríla 2021. EK poskytla SR predbežné financovanie v dohodnutej sume v októbri 2021. Predbežné financovanie sa zúčtováva s priebežnými platbami.

Žiadosti o vyplatenie finančného príspevku, na základe ktorých EK poskytuje SR priebežné platby, vypracováva a EK predkladá NIKA. Žiadosť o vyplatenie finančného príspevku NIKA predloží EK po uspokojivom splnení míľnikov a cieľov naviazaných na danú platbu.

V žiadosti o vyplatenie finančného príspevku NIKA vykazuje uspokojivé splnenie skupiny míľnikov a cieľov naviazaných na platbu prostriedkov EÚ v stanovenej výške⁵⁸ podľa prílohy k vykonávaciemu rozhodnutiu Rady. Je podložená dôkazmi⁵⁹ o uspokojivom splnení míľnikov a cieľov vykázaných v žiadosti o vyplatenie finančného príspevku, ktoré NIKA predkladá príslušný vykonávateľ. V súvislosti so žiadosťou o vyplatenie finančného príspevku NIKA poskytuje EK aj informáciu o kumulatívnej sume výdavkov, ktoré pozitívne prispievajú k cieľom v oblasti zmeny klímy, a potvrdenie o tom, že dosiahnuté míľniky a ciele vykázané v predchádzajúcich žiadostiach o vyplatenie finančného príspevku neboli zrušené⁶⁰. Žiadosť o vyplatenie finančného príspevku sa vypracováva podľa vzoru uvedeného v prílohe č. 4.1 - 1.

K žiadosti o vyplatenie finančného príspevku sa prikladajú sprievodné dokumenty, a to:

- vyhlásenie riadiaceho subjektu,
Vzor vyhlásenia riadiaceho subjektu je uvedený v prílohe č. 4.1 - 2a. Vyhlásenie riadiaceho subjektu vypracuje NIKA na základe jej dostupných informácií o vykonávaní Plánu obnovy (napr. aj na základe čiastkových vyhlásení od vykonávateľov).
- súhrn auditov.
Súhrn auditov vypracuje MF SR ako orgán zabezpečujúci výkon auditu⁶¹ a predkladá ho NIKA spravidla najneskôr 15 pracovných dní pred dátumom odoslania príslušnej žiadosti o vyplatenie finančného príspevku EK⁶² alebo v inom termíne po dohode s NIKA.

⁵⁷ Platby z EK nezahŕňajú výdavky na krytie DPH. Prostriedky na krytie výdavkov za DPH sú vykonávateľom poskytované zo štátneho rozpočtu.

⁵⁸ Maximálna výška platby je vopred určená vo vykonávacom rozhodnutí Rady a nie je naviazaná na sumu výdavkov potrebných na splnenie míľnikov a cieľov, ktorých splnenie je vykázané v príslušnej žiadosti o vyplatenie finančného príspevku. Suma platby zohľadňuje zúčtovanie predbežného financovania podľa čl. 2 bod 3. vykonávacieho rozhodnutia Rady.

⁵⁹ Viď príloha č. Operačnej dohody zo dňa.

⁶⁰ Viď kapitola č. 4.1.

⁶¹ MF SR predkladá súhrn auditov za vládne audity vykonané podľa § 19 zákona o finančnej kontrole. Pre účely plánovania auditu budú MF SR zo strany NIKA zasielané pravidelne, mesačne údaje v rozsahu dohodnutom medzi NIKÁ a MF SR.

⁶² O plánovanom termíne odoslania žiadosti o vyplatenie finančného príspevku NIKÁ informuje vykonávateľa v dostatočnom časovom predstihu.

Pre účely prípravy žiadosti o vyplatenie finančného príspevku vykonávateľ vykazuje NIKA:

- splnenie míľnikov a cieľov, ktoré budú vykázané v pripravovanej žiadosti o vyplatenie finančného príspevku, ak je to relevantné,
- celkové kumulatívne výdavky, ktoré vynaložil do tej doby na vykonávanie každej reformy a investície, ktorej bol podľa metodiky v nariadení o mechanizme pridelený pozitívny ukazovateľ v oblasti zmeny klímy, prispievajúci k cieľom v oblasti zmeny klímy.

Zároveň vykonávateľ predkladá NIKA čiastkové vyhlásenie riadiaceho subjektu podľa prílohy č. 4.1 - 2b. Čiastkové vyhlásenie predloží vykonávateľ NIKA spravidla najneskôr 15 pracovných dní pred dátumom odoslania príslušnej žiadosti o vyplatenie finančného príspevku EK⁶³, pokiaľ NIKA neurčí inak.

Vykonávateľ je povinný NIKA bezodkladne oznámiť akékoľvek skutočnosti, ktoré nastanú po predložení čiastkového vyhlásenia riadiaceho subjektu a môžu alebo by mohli mať vplyv na informácie a údaje predložené EK zo strany NIKA.

NIKA predkladá žiadosti o vyplatenie finančného príspevku EK spravidla v termínoch podľa orientačného harmonogramu uvedeného v operačnej dohode. Posledná žiadosť o vyplatenie finančného príspevku sa EK v zmysle čl. 6 ods. 3 dohody o financovaní predkladá do 30. septembra 2026.

Na základe predloženia žiadosti o vyplatenie finančného príspevku vykoná EK predbežné posúdenie⁶⁴. EK môže požiadať o doplňujúce informácie alebo vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste s cieľom overiť plnenie míľnikov a cieľov vrátane zachovaní predtým uspokojivo splnených míľnikov a cieľov. Vykonávateľ poskytne súčinnosť NIKA pri zabezpečovaní potrebných doplňujúcich informácií ako aj pri vykonávaní prípadnej kontroly alebo inšpekcie zo strany EK.

EK prevedie priebežnú platbu finančnej podpory na samostatný účet NIKA vedený v Štátnej pokladnici v určenej výške za splnenia nasledovných podmienok:

- NIKA predložila EK riadne odôvodnenú žiadosť o vyplatenie finančného príspevku,
- EK predloženú žiadosť o vyplatenie finančného príspevku schválila a nerozhodla o žiadnom pozastavení platieb alebo znížení finančného príspevku.

Ak EK dospeje k záveru, že niektoré z míľnikov a cieľov nie sú uspokojivo splnené, požiada SR, aby zabezpečila nápravu. V nadväznosti na takéto závery posúdenia je možné do jedného mesiaca od oznámenia záverov posúdenia EK predložiť pripomienky. NIKA po doručení tejto informácie bezodkladne vyzve konkrétneho vykonávateľa alebo vykonávateľov na predloženie vyjadrenia alebo vyjadrení, na základe ktorých spracuje NIKA pripomienky a predloží ich po prediskutovaní s vykonávateľom EK v stanovenej lehote. Pokiaľ EK rozhodla o pozastavení platby alebo jej časti, vyzve NIKA vykonávateľa na prijatie opatrení. Vykonávateľ je povinný predložiť NIKA v lehote do 15 pracovných dní alebo inej lehote určenej NIKA akčný plán, ktorého cieľom je zabezpečiť splnenie míľnikov a cieľov a predloženie dôkazov o ich splnení čo najskôr, najneskôr však v lehote určenej EK. V prípade, že vykonávateľ nevypracuje akčný plán, neprijme opatrenia alebo prijme opatrenia, ktoré NIKA vyhodnotí ako neúčinné, môže NIKA postupovať v zmysle kapitoly č. 5.4 a § 10 zákona o mechanizme. Ak sa v lehote šiestich mesiacov od pozastavenia neprijmú potrebné opatrenia, EK môže proporčne znížiť sumu finančného príspevku pre SR.⁶⁵

4.2 Zaradenie prostriedkov EÚ do štátneho rozpočtu

Prostriedky EÚ prijaté na samostatný účet NIKA prevádza NIKA v sume zodpovedajúcej skutočnému čerpaniu rozpočtu po dohode s MF SR do príjmov štátneho rozpočtu spravidla do konca júna a do konca novembra príslušného roka.⁶⁶ Pre tento účel vykonávateľ predkladá NIKA v mesačných intervaloch, spravidla

⁶³ O termíne odoslania žiadosti o vyplatenie finančného príspevku vykonávateľa vopred informuje NIKA.

⁶⁴ Čl. 24 ods. 3 nariadenia o mechanizme.

⁶⁵ Čl. 24 ods. 8 nariadenia o mechanizme

⁶⁶ § 9 ods. 3 zákona o mechanizme.

do 5 pracovných dní od ukončenia kalendárneho mesiaca, prehľad o skutočnom čerpaní rozpočtu vykonávateľa v časti týkajúcej sa implementácie Plánu obnovy ako aj odhad čerpania ku koncu príslušného rozpočtového roka podľa prílohy č. 4.3 - 2.

Prostriedky EÚ sa zaraďujú do príjmov štátneho rozpočtu po ich prevode na príjmový účet kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

Prostriedky EÚ zabezpečujú zdrojové krytie výdavkov⁶⁷ rozpočtovaných vykonávateľom pre účely implementácie Plánu obnovy.

4.3 Poskytovanie prostriedkov mechanizmu vykonávateľovi

Prostriedky mechanizmu sa v štátnom rozpočte rozpočtujú ako príslušné výdavky v rozpočte vykonávateľa:

- a) na použitie
Vykonávateľ prostriedky mechanizmu používa v prípade, ak sám realizuje investíciu alebo reformu zahrnutú do Plánu obnovy.
- b) na poskytnutie
Vykonávateľ nerealizuje investíciu alebo reformu sám, ale prostriedky mechanizmu poskytuje prijímateľom s cieľom implementovať investíciu alebo reformu a dosiahnuť stanovené míľniky alebo ciele.

Rozpočtový proces, t. j. proces prípravy návrhu rozpočtu verejnej správy je upravený zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Vypracovanie návrhu rozpočtu verejnej správy za tri rozpočtové roky, riadi a usmerňuje MF SR⁶⁸. Pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy sa vykonávateľ riadi usmerneniami MF SR na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na príslušné rozpočtové roky.

Vykonávateľ pre účely zabezpečenia finančných prostriedkov na vykonávanie Plánu obnovy rozpočtuje pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy aj výdavky na implementáciu investícií a reforiem Plánu obnovy, za ktoré zodpovedá. V súvislosti s prípravou návrhu rozpočtu verejnej správy vykonávateľ predloží NIKA:

- návrh plánu výdavkov za Plán obnovy v štruktúre podľa prílohy č. 4.3 - 1a a prílohy č. 4.3 - 1b a
- podrobný komentár zdôvodňujúci návrh rozpočtu kapitoly za časť týkajúcu sa Plánu obnovy.

V komentári vykonávateľ dostatočne slovne popíše vecnú náplň výdavkov na:

- implementačnú jednotku (t. j. suma vyčlenená na administratívne kapacity) a
- jednotlivé komponenty a v nich zahrnuté výdavky na investície a reformy.
V súvislosti s výdavkami na investície a reformy sa v komentári uvedie aj prepojenie na konkrétne míľniky a ciele a lehoty na ich splnenie.

Vykonávateľ predkladá NIKA aktualizované podklady podľa prílohy č. 4.3 - 1a a prílohy č. 4.3 - 1b a podrobný komentár spravidla trikrát v priebehu roka v súlade s termínmi MF SR pri zostavovaní rozpočtu, a to:

- do 15. februára,
- do 15. mája a
- do 15. augusta.

NIKA návrh výdavkov na implementáciu Plánu obnovy posúdi, v prípade nejasností si vyžiada dodatočné vysvetlenie, resp. doplnenie.

Návrh štátneho rozpočtu za svoju kapitolu, v ktorom je zahrnutý aj návrh na financovanie výdavkov Plánu obnovy, odsúhlasený NIKA, vykonávateľ predloží a následne prerokuje s MF SR.

⁶⁷ Výdavky s kódom zdroja Plán obnovy a odolnosti.

⁶⁸ § 14 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Vykonávateľ rozpočtuje výdavky na jednotlivé investície a reformy, za ktoré zodpovedá tak, aby:

- boli dodržané pravidlá rozpočtového hospodárenia⁶⁹,
- bola zohľadnená finančná alokácia uvedená v Pláne obnovy,
- boli v rozpočte zohľadnené len výdavky potrebné na implementáciu investícií a reforiem a splnenie stanovených míľnikov a cieľov a
- nevznikala potreba ďalších dodatočných finančných prostriedkov na implementáciu investícií a reforiem.

Rozpočtované prostriedky⁷⁰ možno použiť v súlade s podmienkami vecnej a časovej oprávnenosti (viď kapitola 2) aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na účely vykonania Plánu obnovy. Vykonávateľ je pre tento účel povinný oznámiť MF SR a zároveň NIKA výšku všetkých výdavkov, ktoré použije až v nasledujúcom rozpočtovom roku, a to do 10. novembra bežného rozpočtového roka. Po doručení potvrdenia tohto oznámenia v termíne do 10. decembra bežného rozpočtového roka MF SR viaže príslušné nevyužitú prostriedky a o sumu viazaných prostriedkov môže povoliť prekročenie limitu výdavkov v nasledujúcom rozpočtovom roku.

Po schválení štátneho rozpočtu vykonávateľ v príslušnej časti (vnútorná organizačná jednotka vykonávateľa) rozpisuje rozpočtované výdavky. Rozpis výdavkov so zohľadnením odsúhlaseného plánu výdavkov vykonávateľ predloží NIKA do 31. januára príslušného kalendárneho roka.

Vykonávateľ postupuje pri realizácii výdavkov podľa ustanovenia § 8 zákona o Štátnej pokladnici.

Prostriedky mechanizmu možno použiť na účely, ktoré sú ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok. Prípadná úprava záväzných ukazovateľov kapitoly oproti schválenému rozpočtu sa realizuje v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy⁷¹ po schválení NIKA.

Vykonávateľ okrem záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu dodržiava aj rozpis výdavkov v zmysle odsúhlaseného plánu výdavkov, najmä limity výdavkov na jednotlivé investície a reformy. V prípade zmeny záväzných ukazovateľov a zmien v rozpočte vykonávateľa sa postupuje v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Pokiaľ je v priebehu rozpočtového roka potrebné vykonať úpravy celkových limitov výdavkov rozpočtovaných na jednotlivé investície alebo reformy v rámci rozpočtového roka oproti odsúhlasenému plánu výdavkov a rozpisu výdavkov na dané investície alebo reformy predkladá vykonávateľ na schválenie NIKA. Vykonávateľ predloží žiadosť o schválenie úpravy limitov výdavkov elektronicky na adresu rrp_rozpocet@vlada.gov.sk vyznačením požadovaných zmien v dokumentoch podľa prílohy 4.3 – 1a a 4.3 – 1b, spolu s dostatočným slovným zdôvodnením požiadavky tak, aby bola NIKA schopná takúto žiadosť posúdiť.

Vykonávateľ je oprávnený vykonávať zmeny v rozpočte, ktoré nemajú vplyv na limit výdavkov na investície a reformy. V pravidelnom mesačnom monitorovacom prehľade vykonávateľ vykonané zmeny oznamuje NIKA. V prípade, že NIKA usúdi, že rozsah a charakter zmien vykonaných vykonávateľom pri použití prostriedkov mechanizmu môže mať vplyv na úspešnú realizáciu investícií a reforiem, za ktoré zodpovedá vykonávateľ, NIKA môže zaviesť vykonávateľovi povinnosť, aby určité zmeny výdavkov (napr. zmeny v rámci jednotlivých kategórií ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie) boli vopred odsúhlasené NIKA.

NIKA môže v priebehu rozpočtového roka pristúpiť k zmene záväznosti výdavkov rozpočtovaných vykonávateľom v súvislosti s Plánom obnovy po dohode s MF SR.

NIKA spracováva komplexný mesačný monitoring príjmov a čerpania výdavkov za oblasť Plánu obnovy, pričom tieto údaje pravidelne predkladá MF SR.

Na účely zostavovania návrhu rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok NIKA zabezpečuje komplexné poskytovanie údajov pre MF SR k rozpočtovaniu príjmov a výdavkov za oblasť Plánu obnovy.

⁶⁹ Najmä § 19 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

⁷⁰ Prostriedky s kódom zdroja Plán obnovy a odolnosti a Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH.

⁷¹ § 15 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

4.4 Presuny

Vládou SR schválený Plán obnovy upravuje finančné alokácie pre jednotlivé komponenty ako aj pre investície a prípadne aj reformy v nich zahrnuté.

Pokiaľ počas rozpočtového roka vznikne potreba financovania výdavkov Plánu obnovy navyše oproti rozpočtovaným plánom, MF SR v spolupráci s NIKA môže v záujme zabránenia riziku nesplnenia mílnikov a cieľov pristúpiť okrem iného aj k:

- realokácii neminutých prostriedkov z minulých rokov,
- realokácii medzi komponentami aj medzi kapitolami⁷², prípadne
- iniciovaniu úpravy zákona o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.

Uskutočnené presuny a zmeny nemôžu mať vplyv na schopnosť vykonávateľov zrealizovať plánované investície a reformy a vplyv na splnenie stanovených mílnikov alebo cieľov v požadovanom rozsahu, kvalite a termíne.

4.5 Platby na národnej úrovni

4.5.1 Používanie prostriedkov mechanizmu vykonávateľom

Vykonávateľ v prípade, ak prostriedky mechanizmu používa pri plnení úlohy podľa ustanovenia § 5 ods. 2 písm. a) zákona o mechanizme, realizuje platby z rozpočtu príslušnej vnútornej organizačnej jednotky s využitím systémov financovania upravených v kap. 4.6 formou interného rozpočtového opatrenia⁷³.

Podkladom pre tieto transakcie sú interné žiadosti o platbu podľa vzoru uvedeného v prílohe č. 4.5 - 1a.

4.5.2 Platby vo vzťahu vykonávateľ – prijímateľ

Prostriedky mechanizmu poskytuje vykonávateľ prijímateľovi až po nadobudnutí účinnosti zmluvy⁷⁴ o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, a to:

- a) priamo na základe predmetnej zmluvy⁷⁵, alebo
- b) na základe predloženej žiadosti o platbu.

Pri predkladaní žiadosti o platbu postupuje prijímateľ v súlade so zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu uzavretou medzi vykonávateľom a prijímateľom. Vykonávateľ a prijímateľ si vzájomne dohodnú uplatňovaný systém financovania. V zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu bude určený termín odoslania prostriedkov vykonávateľom na účet prijímateľa na základe predloženej žiadosti o platbu prijímateľom.

Vykonávateľ určí prijímateľovi vzor žiadosti o platbu po obsahovej stránke v súlade so vzorom v prílohe č. 4.5 - 1b.

Vykonávateľ môže poskytnúť prijímateľovi prostriedky mechanizmu maximálne do sumy určenej na implementáciu projektu v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

Odporúča sa, aby vykonávateľ stanovil minimálnu sumu žiadosti o platbu, ktorú môže predložiť prijímateľ vykonávateľovi (napr. 40 EUR), s výnimkou žiadosti o platbu – zúčtovanie predfinancovania alebo zúčtovanie zálohovej platby a záverečnej žiadosti o platbu. Vykonávateľ je oprávnený v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu vopred stanoviť frekvenciu predkladania žiadostí o platbu. Vykonávateľ stanovuje tieto pravidlá tak,

⁷² Realokácie medzi investíciami alebo reformami v rámci kapitoly jedného vykonávateľa odsúhlasuje NIKA.

⁷³ Uvedené pravidlo sa vzťahuje aj na používanie finančných prostriedkov určených na implementačnú jednotku.

⁷⁴ Okrem prípadov podľa ustanovenia § 26 ods. 3 zákona o mechanizme.

⁷⁵ Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a iná dokumentácia nahrádza žiadosť o platbu, ak sú v nej obsiahnuté všetky údaje ako v žiadosti o platbu. Uvedené sa uplatňuje na prípady retrospektívnych projektov, kedy vykonávateľ overí skutočnosť, ktoré by inak overoval v rámci AFK žiadosti o platbu, v rámci ZFK pred podpisom zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu. V tomto prípade priamo zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu predpokladá vyplatenie prostriedkov mechanizmu bez predloženia žiadosti o platbu.

aby boli odôvodnené povahou realizovanej investície alebo reformy, a zároveň tak, aby uvedené významne neobmedzovalo schopnosť prijímateľa zrealizovať projekt.

Platby realizuje vykonávateľ z rozpočtu príslušnej vnútornej organizačnej jednotky s využitím systémov financovania upravených v kapitole 4.6. Systémy financovania sa realizujú podľa typu prijímateľa formou:

- rozpočtového opatrenia – úpravou limitu výdavkov⁷⁶, v prípade, ak je prijímateľom štátna rozpočtová organizácia,
- transferom⁷⁷ v prípade, ak je prijímateľom iný subjekt ako štátna rozpočtová organizácia (napr. štátna príspevková organizácia, VÚC, obec, rozpočtová alebo príspevková organizácia VÚC alebo obce, iná organizácia verejnej správy, subjekt súkromného sektora).

4.5.3 Platby vo vzťahu vykonávateľ – sprostredkovateľ

Pokiaľ vykonávateľ poverí sprostredkovateľa plnením úloh podľa ustanovenia § 5 zákona o mechanizme, v relevantných prípadoch, na účely plnenia úloh, ktoré vykonáva sprostredkovateľ v mene a na účet vykonávateľa, poskytuje vykonávateľ sprostredkovateľovi finančné prostriedky s využitím systémov financovania upravených v kap. 4.6.

Prostriedky mechanizmu poskytuje vykonávateľ sprostredkovateľovi vždy až po úprave vzájomných vzťahov alebo po uzatvorení zmluvy podľa ustanovenia § 5 ods. 3 zákona o mechanizme, ktorou sa upravujú vzťahy medzi vykonávateľom a sprostredkovateľom, a to na základe predloženej žiadosti o platbu.

Vykonávateľ určí sprostredkovateľovi vzor žiadosti o platbu po obsahovej stránke v súlade so vzorom v prílohe č. 4.5 - 1b.

Platby sprostredkovateľovi realizuje vykonávateľ z rozpočtu príslušnej vnútornej organizačnej jednotky s využitím systémov financovania upravených v kapitole 4.6 sa realizujú podľa typu sprostredkovateľa formou:

- rozpočtového opatrenia – úpravou limitu výdavkov⁷⁸, v prípade, ak je sprostredkovateľom štátna rozpočtová organizácia,
- transferom⁷⁹ v prípade, ak je sprostredkovateľom iný subjekt ako štátna rozpočtová organizácia (napr. štátna príspevková organizácia).

Sprostredkovateľ v relevantných prípadoch zodpovedá za prevod finančných prostriedkov prijímateľovi na základe žiadosti o platbu, pričom pre ten účel koná ako vykonávateľ a postupuje primerane podľa kapitoly 4.5.2.

4.6 Systém financovania

Financovanie opatrení z prostriedkov mechanizmu sa realizuje systémom:

- predfinancovania,
- zálohových platieb,
- refundácie,
- kombináciou vyššie uvedených systémov.

⁷⁶ Viazaním výdavkov v rozpočte vykonávateľa (rozpočet príslušnej vnútroorganizačnej jednotky) a navýšením limitov výdavkov prijímateľa.

⁷⁷ Rozumie sa prevod z účtu na účet., ide o efektívny finančný tok.

⁷⁸ Viazaním výdavkov v rozpočte vykonávateľa (rozpočet príslušnej vnútroorganizačnej jednotky) a navýšením limitov výdavkov sprostredkovateľa.

⁷⁹ Rozumie sa prevod z účtu na účet.

4.6.1 Systém predfinancovania

Pri využití systému predfinancovania sa poskytovanie prostriedkov mechanizmu prijímateľovi uskutočňuje v dvoch etapách:

- poskytnutia predfinancovania,
- zúčtovania predfinancovania.

Poskytovanie prostriedkov mechanizmu systémom predfinancovania sa realizuje v nasledovných krokoch:

1. Prijímateľ po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu predkladá vykonávateľovi⁸⁰ žiadosť o platbu – poskytnutie predfinancovania. Žiadosť o platbu – poskytnutie predfinancovania predkladá prijímateľ vykonávateľovi v lehote splatnosti záväzku voči dodávateľovi / zhotoviteľovi. Prijímateľ spolu so žiadosťou o platbu – poskytnutie predfinancovania predkladá vykonávateľovi účtovné doklady, ku ktorým nebola vykonaná úhrada, ktorých rozsah stanovuje vykonávateľ (faktúra v lehote splatnosti, prípadne doklad rovnocennej dôkaznej hodnoty) prijaté od dodávateľa / zhotoviteľa a relevantnú podpornú dokumentáciu. Vykonávateľ určí prijímateľovi v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu spôsob predkladania žiadosti o platbu a sprievodnej dokumentácie.
2. Vykonávateľ žiadosť o platbu – poskytnutie predfinancovania zaeviduje a prideli jej identifikačné číslo.
3. Vykonávateľ vykoná kontrolu žiadosti o platbu – poskytnutie predfinancovania v zmysle zákona o finančnej kontrole (viď kap. č. 6). V prípade chýbajúcich dokladov alebo podkladov, vykonávateľ tieto vyžiada od prijímateľa.⁸¹ Po vykonaní kontroly žiadosti o platbu – poskytnutie predfinancovania vykonávateľ žiadosť o platbu alebo jej časť:
 - a) schváli v plnej výške,
 - b) schváli vo výške zníženej o sumu neoprávnených výdavkov, alebo
 - c) neschváli.
4. V prípade schválenia žiadosti o platbu – poskytnutie predfinancovania alebo jej časti vykonávateľ:
 - v prípade prijímateľa – štátna rozpočtová organizácia zabezpečí prevod prostriedkov v sume zodpovedajúcej oprávneným výdavkom samostatne za jednotlivé zdroje financovania rozpočtovým opatrením prostredníctvom úpravy limitov výdavkov viazaním výdavkov v rozpočte príslušnej vnútornej organizačnej jednotky vykonávateľa a navýšením limitov výdavkov prijímateľa,
 - v prípade ostatných prijímateľov – zadá platobné príkazy na úhradu prijímateľovi z rozpočtovaných výdavkov samostatne za jednotlivé zdroje financovania.

Vykonávateľ poskytuje predfinancovanie samostatne za jednotlivé zdroje financovania⁸², z ktorých majú byť príslušné výdavky financované.

Vykonávateľ zaznamená v ISUF operáciu vzťahujúcu sa k predmetnej úhrade.

Prijímateľ je povinný v lehote určenej vykonávateľom, vykonať príslušnú úhradu dodávateľovi / zhotoviteľovi. Prípadný úrok z omeškania platby voči dodávateľovi / zhotoviteľovi a iné zmluvné sankcie znáša samotný prijímateľ.

Vykonávateľ určí prijímateľovi aj lehotu na zúčtovanie 100 % každého poskytnutého predfinancovania po aktivácii rozpočtového opatrenia / pripísania prostriedkov na jeho účet.

Nezúčtovaný rozdiel predfinancovania je prijímateľ povinný vrátiť vykonávateľovi do času predloženia žiadosti o platbu – zúčtovanie predfinancovania, najneskôr však do ukončenia overovania v rámci kontroly žiadosti o platbu – zúčtovanie predfinancovania. Vrátenie nezúčtovanej časti poskytnutého predfinancovania sa v priebehu

⁸⁰ V prípade, ak za vykonávateľa koná sprostredkovateľ, vykonávateľ zabezpečí, že sprostredkovateľ bude postupovať tak, ako by mal postupovať v zmysle tohto Systému implementácie Plánu obnovy a odolnosti vykonávateľ.

⁸¹ Nie je vylúčené, že prijímateľ môže v priebehu kontroly upraviť žiadosť o platbu.

⁸² Môže ísť o zdroje 1P01 Plán obnovy a odolnosti, 1P02 Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH, prípadne 111 Rozpočtové prostriedky kapitoly.

rozpočtového roka vykoná na výdavkový účet⁸³ vykonávateľa, nezúčtovaná časť poskytnutého predfinancovania z predchádzajúceho roku sa vracia na príjmový účet⁸⁴ vykonávateľa. Pri realizovaní vrátenia prijímateľ postupuje v zmysle zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

Zúčtovanie predfinancovania sa realizuje v nasledovných krokoch:

5. Prijímateľ predkladá vykonávateľovi žiadosť o platbu – zúčtovanie predfinancovania. Prijímateľ v rámci zúčtovania poskytnutého predfinancovania predkladá spolu so žiadosťou o platbu – zúčtovanie predfinancovania doklady preukazujúce skutočnú úhradu výdavkov vykázaných v žiadosti o platbu, ktorých rozsah stanovuje vykonávateľ (napr. výpis z bankového účtu alebo vyhlásenie banky o úhrade výdavkov – originál alebo kópiu) a prípadné vrátenie nezúčtovanej časti poskytnutého predfinancovania na účet vykonávateľa.
6. Vykonávateľ žiadosť o platbu – zúčtovanie predfinancovania zaeviduje a prideli jej identifikačné číslo.
7. Vykonávateľ vo vzťahu k žiadosti o platbu – zúčtovanie predfinancovania vykoná kontrolu v zmysle zákona o finančnej kontrole (viď kap. č. 6). V prípade chýbajúcich dokladov alebo podkladov, vykonávateľ tieto vyžiada od prijímateľa. Po vykonaní kontroly žiadosti o platbu – zúčtovanie predfinancovania vykonávateľ žiadosť o platbu alebo jej časť:
 - a) schváli v plnej výške,
 - b) schváli v zníženej sume, alebo
 - c) neschváli.
8. V prípade, ak bola žiadosť o platbu – zúčtovanie predfinancovania neschválená alebo schválená v zníženej sume, vykonávateľ zašle prijímateľovi žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov na sumu nezúčtovaného predfinancovania.
9. Predfinancovanie sa považuje za zúčtované, ak
 - je žiadosť o platbu – zúčtovanie predfinancovania schválená v plnej výške, alebo
 - prijímateľ vrátil celú sumu poskytnutého predfinancovania, resp. vrátil nezúčtovaný rozdiel poskytnutého predfinancovania vykonávateľovi.

V prípade, ak prijímateľ nepredloží žiadosť o platbu – zúčtovanie predfinancovania v lehote určenej vykonávateľom, môže vykonávateľ umožniť prijímateľovi zúčtovať poskytnuté predfinancovanie v dodatočnej lehote alebo požiadať prijímateľa o vrátenie predfinancovania. Pokiaľ vznikne prijímateľovi povinnosť vrátiť poskytnuté predfinancovanie a prijímateľ predfinancovanie nevráti z vlastnej iniciatívy, vykonávateľ vyzve prijímateľa na vrátenie a postupuje podľa kap. 4.8.

Vykonávateľ zaznamená v ISUF operáciu vzťahujúcu sa k zúčtovaniu predfinancovania.

4.6.2 Systém zálohových platieb

Vykonávateľ posúdi opodstatnenosť potreby na poskytnutie zálohovej platby. Systém zálohových platieb sa odporúča uplatniť pre financovanie výdavkov, ktoré sú financované z jedného zdroja.

Pri využití systému zálohových platieb sa poskytovanie prostriedkov mechanizmu prijímateľovi⁸⁵ uskutočňuje v dvoch etapách:

- poskytnutie zálohovej platby,
- zúčtovanie zálohovej platby.

Zálohové platby sú prijímateľovi poskytované maximálne do výšky určenej vykonávateľom v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu⁸⁶. Zálohové platby sú poskytované samostatne za jednotlivé zdroje financovania, a to najskôr po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

⁸³ Účet zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke vykonávateľa.

⁸⁴ Účet zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke vykonávateľa.

⁸⁵ Pre účely kapitoly 4.3 sa prijímateľom v relevantných prípadoch môže rozumieť aj sprostredkovateľ alebo samotný vykonávateľ, ak sa im vyplácajú prostriedky daným systémom financovania. Postup uvedený v kapitole 4.3 sa v tomto prípade na sprostredkovateľa a vykonávateľa vzťahujú primerane.

⁸⁶ Odporúča sa 40 % alokácie určenej na projekt.

Poskytovanie prostriedkov mechanizmu systémom zálohových platieb sa realizuje v nasledovných krokoch:

1. Prijímateľ po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu predkladá vykonávateľovi žiadosť o platbu – poskytnutie zálohovej platby. V žiadosti o platbu prijímateľ uvedie nárokové finančné prostriedky v zmysle zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.
2. Vykonávateľ žiadosť o platbu zaeviduje a pridelí jej identifikačné číslo.
3. Vykonávateľ vykoná kontrolu žiadosti o platbu – poskytnutie zálohovej platby v zmysle zákona o finančnej kontrole (viď kap. č.6). Po vykonaní kontroly žiadosti o platbu – poskytnutie zálohovej platby vykonávateľ žiadosť o platbu, alebo jej časť:
 - a) schváli v plnej výške,
 - b) schváli v zníženej sume, alebo
 - c) neschváli.
4. V prípade schválenia žiadosti o platbu – poskytnutie zálohovej platby alebo jej časti vykonávateľ:
 - v prípade prijímateľa – štátna rozpočtová organizácia – zabezpečí prevod prostriedkov v sume zodpovedajúcej poskytnutej zálohovej platby samostatne za jednotlivé zdroje financovania⁸⁷ rozpočtovým opatrením prostredníctvom úpravy limitov výdavkov viazaním výdavkov v rozpočte príslušnej vnútornej organizačnej jednotky vykonávateľa a navýšením limitov výdavkov prijímateľa,
 - v prípade ostatných prijímateľov – zadá platobné príkazy na úhradu prijímateľovi z rozpočtovaných výdavkov samostatne za jednotlivé zdroje financovania⁸⁸.

Vykonávateľ zaznamená v ISUF operáciu vzťahujúcu sa k predmetnej úhrade.

Prijímateľ z poskytnutej zálohovej platby vykonáva potrebné úhrady súvisiace s realizáciou projektu.

Po poskytnutí každej jednej zálohovej platby je prijímateľ povinný priebežne predkladať žiadosť o platbu – zúčtovanie zálohovej platby, pričom najneskôr do 12 mesiacov⁸⁹ odo dňa aktivácie rozpočtového opatrenia / pripísania finančných prostriedkov na účet prijímateľa je prijímateľ povinný predložiť žiadosť o platbu – zúčtovanie zálohovej platby vo výške 100 % sumy poskytnutej zálohovej platby. Jednu zálohovú platbu možno zúčtovať predložením viacerých žiadostí o platbu – zúčtovanie zálohovej platby. Viaceré zálohové platby možno zúčtovať predložením jednej žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby.

Prijímateľ vráti nezúčtovanú časť každej jednej poskytnutej zálohovej platby vykonávateľovi, najneskôr do ukončenia lehoty na zúčtovanie danej zálohovej platby. Vrátenie nezúčtovanej časti poskytnutej zálohovej platby sa v priebehu rozpočtového roka vykoná na výdavkový účet⁹⁰ vykonávateľa, nezúčtovaná časť poskytnutej zálohovej platby z predchádzajúceho roku sa vracia na príjmový účet⁹¹ vykonávateľa. Pri realizovaní vrátenia prijímateľ postupuje v zmysle zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

Pri zúčtovaní zálohovej platby postupuje prijímateľ nasledovne:

5. Prijímateľ v rámci zúčtovania poskytnutej zálohovej platby predkladá vykonávateľovi žiadosť o platbu – zúčtovanie zálohovej platby. V žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby prijímateľ vykazuje výdavky v zmysle zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu. Prijímateľ spolu so žiadosťou o platbu – zúčtovanie zálohovej platby predkladá aj účtovné doklady preukazujúce úhradu výdavku⁹² vykázaného v žiadosti o platbu a relevantnú podpornú dokumentáciu, ktorej rozsah stanoví vykonávateľ a doklady preukazujúce prípadné vrátenie nezúčtovanej časti poskytnutej zálohy na účet vykonávateľa.
6. Vykonávateľ žiadosť o platbu – zúčtovanie zálohovej platby zaeviduje a pridelí jej identifikačné číslo.

⁸⁷ Môže ísť o zdroje 1P01 Plán obnovy a odolnosti, 1P02 Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH, prípadne 111 Rozpočtové prostriedky kapitoly.

⁸⁸ Môže ísť o zdroje 1P01 Plán obnovy a odolnosti, 1P02 Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH, prípadne 111 Rozpočtové prostriedky kapitoly.

⁸⁹ Vykonávateľ môže v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu určiť kratšiu lehotu na zúčtovanie zálohovej platby.

⁹⁰ Účet zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke vykonávateľa.

⁹¹ Účet zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke vykonávateľa.

⁹² Uvedené sa neaplikuje v prípade využívania zjednodušeného vykazovania výdavkov, kedy prijímateľ pre účely žiadosti o platbu predkladá dokumentáciu preukazujúcu nárok na vyplatenie prostriedkov mechanizmu v zmysle metodiky zapracovanej do zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

7. Vykonávateľ vykoná kontrolu žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby v zmysle zákona o finančnej kontrole (viď kap. č 6). V prípade chýbajúcich dokladov alebo podkladov, vykonávateľ tieto vyžiada od prijímateľa. Po vykonaní kontroly žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby vykonávateľ žiadosť o platbu alebo jej časť:
 - a) schváli v plnej výške,
 - b) schváli vo výške zníženej o sumu neoprávnených výdavkov alebo
 - c) neschváli.
8. V prípade, ak bola žiadosť o platbu – zúčtovanie zálohovej platby neschválená alebo bola schválená v zníženej sume, vykonávateľ zašle prijímateľovi žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov na sumu nezúčtovanej zálohovej platby. Vykonávateľ v tomto prípade môže umožniť dodatočne zúčtovať nezúčtovanú zálohovú platbu v prípade, ak by k zúčtovaniu došlo v lehote najneskôr do ukončenia stanoveného obdobia 12 mesiacov od poskytnutia zálohovej platby.
9. Zálohová platba sa považuje za zúčtovanú, ak
 - je žiadosť o platbu – zúčtovanie zálohovej platby (alebo viaceré žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby) schválené v sume poskytnutej zálohovej platby,
 - prijímateľ vrátil celú sumu poskytnutej zálohovej platby, resp. vrátil nezúčtovaný rozdiel poskytnutej zálohy vykonávateľovi.

Vykonávateľ zaznamená v ISUF operáciu vzťahujúcu sa k zúčtovaniu zálohovej platby.

V prípade, ak prijímateľ najneskôr do skončenia lehoty na zúčtovanie poskytnutej zálohovej platby nepredloží žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby alebo nepredloží žiadosti o platbu – zúčtovanie zálohovej platby v objeme dostatočnom na zúčtovanie každej jednej poskytnutej zálohovej platby, môže vykonávateľ umožniť prijímateľovi zúčtovať poskytnutú zálohovú platbu v dodatočnej lehote alebo požiadať prijímateľa o vrátenie nezúčtovanej zálohovej platby alebo nezúčtovaného rozdielu zálohovej platby. Pokiaľ vznikne prijímateľovi povinnosť vrátiť poskytnutú zálohovú platbu a prijímateľ nevráti poskytnutú zálohovú platbu z vlastnej iniciatívy, vykonávateľ vyzve prijímateľa na vrátenie a postupuje podľa kap. 4.8.

Odporúča sa, aby vykonávateľ aktívne komunikoval s prijímateľom, a zároveň ho s cieľom maximalizovania návratnosti finančných prostriedkov poskytnutých systémom zálohových platieb a minimalizovania rizika nezúčtovávania poskytnutej zálohovej platby v primeranom predstihu upozorňoval na hraničné termíny pre splnenie povinností stanovených v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

4.6.3 Systém refundácie

Pri systéme refundácie sa prostriedky preplácajú na základe skutočne vynaložených výdavkov prijímateľom, tzn. že prijímateľ je povinný realizovať výdavky najskôr z vlastných zdrojov a tie mu budú v jednotlivých priebežných platbách refundované.

Poskytovanie prostriedkov mechanizmu prijímateľovi⁹³ systémom refundácie sa realizuje v nasledovných krokoch:

1. Prijímateľ uhradí výdavky z vlastných zdrojov.
2. Prijímateľ po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu predkladá vykonávateľovi žiadosť o platbu – priebežná platba. V žiadosti o platbu – priebežná platba prijímateľ uvedie vykázané výdavky v zmysle zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu. Prijímateľ spolu so žiadosťou o platbu – priebežná platba predkladá aj účtovné doklady preukazujúce úhradu výdavku vykázaného v žiadosti o platbu a relevantnú podpornú dokumentáciu, ktorej rozsah stanovuje vykonávateľ (napr. výpis z bankového účtu, resp. vyhlásenie banky o úhrade výdavkov – originál alebo kópiu, faktúra)⁹⁴.
3. Vykonávateľ žiadosť o platbu – priebežná platba zaeviduje a prideli jej identifikačné číslo.

⁹³ Pre účely kapitoly 4.3 sa prijímateľom v relevantných prípadoch môže rozumieť aj sprostredkovateľ alebo samotný vykonávateľ, ak sa im vyplácajú prostriedky daným systémom financovania. Postup uvedený v kapitole 4.3 sa v tomto prípade na sprostredkovateľa a vykonávateľa vzťahujú primerane.

⁹⁴ Uvedené sa neaplikuje v prípade využívania zjednodušeného vykazovania výdavkov, kedy prijímateľ pre účely žiadosti o platbu predkladá dokumentáciu preukazujúcu nárok na vyplatenie prostriedkov mechanizmu v zmysle metodiky zapracovanej do zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

4. Vykonávateľ vykoná kontrolu žiadosti o platbu – priebežná platba v zmysle zákona o finančnej kontrole (viď kap. č. 6) a po vykonaní kontroly žiadosti o platbu – priebežná platba, žiadosť o platbu, alebo jej časť:
 - a) schváli v plnej výške,
 - b) schváli vo výške zníženej o sumu neoprávnených výdavkov, alebo
 - c) neschváli.
5. V prípade schválenia žiadosti o platbu – priebežná platba alebo jej časti vykonávateľ bezodkladne:
 - v prípade prijímateľa – štátna rozpočtová organizácia – zabezpečí prevod prostriedkov v sume zodpovedajúcej oprávneným výdavkom samostatne za jednotlivé zdroje financovania⁹⁵ spravidla rozpočtovým opatrením prostredníctvom úpravy limitov výdavkov viazaním výdavkov v rozpočte príslušnej vnútornej organizačnej jednotky vykonávateľa a navýšením limitov výdavkov prijímateľa,
 - v prípade ostatných prijímateľov – zadá platobné príkazy na úhradu prijímateľovi z rozpočtovaných výdavkov samostatne za jednotlivé zdroje financovania⁹⁶ (z výdavkového účtu).

Vykonávateľ zaznamená v ISUF operáciu vzťahujúcu sa k predmetnej úhrade.

4.6.4 Kombinácia viacerých systémov financovania

Pri financovaní opatrení z prostriedkov mechanizmu sa môže kombinovať systém predfinancovania, zálohových platieb a systém refundácie. Vykonávateľ zváži vhodnosť využívania kombinácie jednotlivých systémov financovania predovšetkým vo vzťahu k typu výdavkov a charakteru realizovaných aktivít.

Kombinovanie jednotlivých systémov financovania je možné iba za podmienky, že konkrétny výdavok môže byť vykázaný len v rámci jedného systému financovania.

V prípade kombinácie systémov financovania platí, že žiadosť o platbu sa predkladá samostatne za každý jeden z uplatňovaných systémov financovania.

4.7 Systém bankových účtov

Pri finančnom riadení mechanizmu sa používa nasledovný systém bankových účtov:

- účet NIKA

Účet NIKA⁹⁷ je samostatný účet pre prostriedky z rozpočtu EÚ vedený v Štátnej pokladnici v súlade so zákonom o Štátnej pokladnici. Oprávnenie disponovať s finančnými prostriedkami na tomto účte majú poverení zamestnanci NIKA. Služi na prijatie prostriedkov EÚ a na ich prevod do príjmov štátneho rozpočtu alebo prevod finančných prostriedkov EK v prípade potreby vysporiadať finančné vzťahy s EK vrátením. Je vedený v EUR a je neúročený. Bankové poplatky sú uhrádzané z kapitoly ÚV SR.

- účty vykonávateľa

Vykonávateľ má zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke výdavkový rozpočtový účet vedený v Štátnej pokladnici, na ktorom sa operácie vykonávajú v súlade so zákonom o Štátnej pokladnici. Služi na krytie výdavkov vykonávateľa na realizáciu investícií a reforiem ako aj na úhradu prostriedkov prijímateľom⁹⁸.

Vykonávateľ má zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke príslušný príjmový⁹⁹ rozpočtový účet v Štátnej pokladnici, ktorý sa využíva na príjem finančných prostriedkov od prijímateľov napr. z titulu nezrovnalosti a odvodov za porušenie finančnej disciplíny z rozhodnutia ÚVA¹⁰⁰ / MF SR alebo zmluvnej pokuty.

Oprávnenie disponovať s prostriedkami na týchto účtoch majú poverení zamestnanci vykonávateľa. Rozpočtové účty vykonávateľov sú vedené v mene EUR, nie sú úročené a úhrada nákladov (napr. bankové

⁹⁵ Môže ísť o zdroje 1P01 Plán obnovy a odolnosti, 1P02 Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH, prípadne 111 Rozpočtové prostriedky kapitoly.

⁹⁶ Môže ísť o zdroje 1P01 Plán obnovy a odolnosti, 1P02 Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH, prípadne 111 Rozpočtové prostriedky kapitoly.

⁹⁷ Účet 027 – Účet mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti NIKA.

⁹⁸ Aj sprostredkovateľom, ak je to relevantné.

⁹⁹ Príjmový rozpočtový účet nie je potrebné zriadiť v prípade, ak vykonávateľ výlučne sám používa prostriedky mechanizmu a neposkytuje ich sprostredkovateľovi alebo prijímateľom.

¹⁰⁰ Z tohto dôvodu má ÚVA prístup k výpisom z tohto účtu.

poplatky) je zabezpečovaná príslušnou rozpočtovou kapitolou. Všetky platby sú označené v zmysle platnej schémy kódovania zdrojov v štátnom rozpočte.¹⁰¹

- účet sprostredkovateľa

Sprostredkovateľ má zriadený účet na prijatie prostriedkov mechanizmu od vykonávateľa a na prevod prostriedkov mechanizmu na príslušné účty prijímateľov. Typ účtu ako aj to, v ktorej finančnej inštitúcii je účet zriadený závisí od toho, aký subjekt plní úlohu sprostredkovateľa (napr. štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia, iná právnická osoba). V prípade sprostredkovateľa, ktorý je rozpočtovou organizáciou a má založený výdavkový účet pre prostriedky EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, môže tento využívať aj pre potreby implementácie Plánu obnovy. Účet je vedený v EUR. V prípade, ak je účet úročný, úrok vzniknutý na účte sa použije na financovanie príslušnej investície alebo reformy alebo ich časti, alebo sa vráti vykonávateľovi. Použitie prostriedkov zodpovedajúcich prípadným vzniknutým úrokom vykáže sprostredkovateľ vykonávateľovi v záverečnej žiadosti o platbu.

- účet prijímateľa

Prijímateľovi sú poskytované prostriedky na bankový účet od vykonávateľa alebo z účtu sprostredkovateľa. V prípade, ak je prijímateľom štátna rozpočtová organizácia prostriedky budú poskytované na výdavkový účet rozpočtovej organizácie. V prípade prijímateľa, ktorý je rozpočtovou organizáciou a má založený výdavkový účet pre prostriedky EÚ a spolufinancovania zo ŠR, môže tento využívať aj pre potreby implementácie Plánu obnovy. Typ účtu ako aj to, v ktorej finančnej inštitúcii je účet zriadený závisí od toho, aký subjekt je prijímateľom prostriedkov mechanizmu (napr. štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia, VÚC, obec, rozpočtová alebo príspevková organizácia VÚC alebo obce, subjekt súkromného sektora). Pokiaľ má prijímateľ otvorený účet v komerčnej banke v zahraničí, prijímateľ zodpovedá za úhradu všetkých nákladov spojených s realizáciou platieb na a z tohto účtu na svoju ťarchu. Účet je vedený v EUR. V prípade, ak je účet úročný, úrok vzniknutý na účte prijímateľa z poskytnutej zálohovej platby a/alebo poskytnutého predfinancovania sa použije na financovanie príslušnej investície alebo reformy alebo ich časti, alebo sa vráti vykonávateľovi / sprostredkovateľovi. Použitie prostriedkov zodpovedajúcich prípadným vzniknutým úrokom vykáže prijímateľ vykonávateľovi / sprostredkovateľovi v záverečnej žiadosti o platbu.

4.8 Vysporiadanie finančných vzťahov

4.8.1 Vysporiadanie finančných vzťahov a finančné opravy na národnej úrovni

Povinnosť vysporiadať finančné vzťahy vzniká z titulu

- finančnej opravy,

Finančná oprava sa vykonáva v prípade podvodov, korupcie a konfliktu záujmov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, ktoré neboli členskými štátmi opravené, alebo závažného porušenia povinnosti vyplývajúcej z dohody o financovaní.

- z iných dôvodov (napr. nevyčerpanie poskytnutej zálohy alebo poskytnutého predfinancovania).

K vysporiadaniu finančných vzťahov s prijímateľom pristupuje vykonávateľ najmä v nasledovných prípadoch:

- prijímateľ nevyčerpal alebo nezúčtoval poskytnuté predfinancovanie,
- prijímateľ nevyčerpal alebo nezúčtoval poskytnutú zálohovú platbu,
- prijímateľ použil poskytnuté finančné prostriedky v rozpore s uplatniteľnými predpismi SR alebo EÚ (napr. porušenie finančnej disciplíny),

¹⁰¹ Pri implementácii Plánu obnovy sa používa kód zdroja Plán obnovy a odolnosti, Plán obnovy a odolnosti – prostriedky na úhradu DPH a štátny rozpočet.

- prijímateľ porušil alebo nesplnil povinnosti stanovené v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a porušenie týchto povinností, resp. nesplnenie týchto povinností je spojené s povinnosťou vrátenia finančných prostriedkov,
- prijímateľovi boli poskytnuté prostriedky z titulu mylnej platby.

K vysporiadaniu finančných vzťahov s vykonávateľom sa pristupuje napríklad v nadväznosti na identifikované porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Finančná oprava voči prijímateľovi sa vykoná vrátením prostriedkov mechanizmu alebo ich časti. Sumu zodpovedajúcu finančnej oprave vracia prijímateľ na príslušný príjmový účet vykonávateľa.¹⁰² Ak je prijímateľom štátna rozpočtová organizácia, finančná oprava sa vykoná viazaním prostriedkov mechanizmu.

Finančná oprava voči vykonávateľovi sa vykoná viazaním prostriedkov mechanizmu. Ak vykonávateľ nevykoná viazanie prostriedkov mechanizmu, vykonáva viazanie prostriedkov mechanizmu MF SR na návrh NIKA.

V súlade s § 21 ods. 4 zákona o mechanizme je prijímateľ povinný vrátiť prostriedky mechanizmu alebo ich časť postupom podľa ustanovenia § 21 ods. 5 a 6 tohto zákona a za podmienok a uvedených v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu. V prípade vysporiadania finančných vzťahov na základe vlastnej iniciatívy prijímateľa, prijímateľ oznámi túto skutočnosť vykonávateľovi a vykonávateľ zabezpečí zodpovedajúcu evidenciu v ISUF.

Ak má prijímateľ povinnosť vrátiť prostriedky mechanizmu alebo ich časť a nevysporiadal ich z vlastnej iniciatívy, vyzve vykonávateľ prijímateľa na vrátenie prostriedkov mechanizmu alebo ich časti. V jednotlivých prípadoch vrátenia finančných prostriedkov vykonávateľ zašle prijímateľovi žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov. Vzor žiadosti o vrátenie je uvedený v prílohe č. 4.8 - 1. Ak sa finančná oprava vykonáva z titulu porušenia finančnej disciplíny a prijímateľ vráti prostriedky mechanizmu v lehote určenej vo výzve, penále a pokuta za porušenie finančnej disciplíny sa neuplatňuje.

Ak suma, ktorá sa má vrátiť, nepresiahne 40 EUR, tieto finančné prostriedky vykonávateľ od prijímateľa neuplatňuje a nevymáha. Pokiaľ kumulatívna suma finančných prostriedkov, ktoré má prijímateľ vrátiť, presiahne 40 EUR, vykonávateľ uplatní a vymáha túto úhrnnú sumu od prijímateľa.

Ak prijímateľ nevráti prostriedky mechanizmu alebo ich časť ani z vlastnej iniciatívy a ani na základe výzvy vykonávateľa a povinnosť vrátiť prostriedky mechanizmu vznikla v dôsledku porušenia finančnej disciplíny, postupuje vykonávateľ podnet ÚVA na správne konanie vo veci porušenia finančnej disciplíny. Správcom pohľadávky štátu z prostriedkov mechanizmu je vykonávateľ do dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny. Dňom nadobudnutia právoplatnosti takéhoto rozhodnutia sa správcom pohľadávky štátu stáva orgán, ktorý vydal rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny¹⁰³. O pohľadávke štátu z prostriedkov mechanizmu účtuje jej správca. Odvod za porušenie finančnej disciplíny pri hospodárení s prostriedkami mechanizmu sa odvádza na príjmový rozpočtový účet¹⁰⁴ príslušného vykonávateľa.

Ak povinnosť vrátiť prostriedky mechanizmu vznikla v dôsledku iného porušenia, uplatňuje sa vrátenie prostriedkov mechanizmu podľa ustanovenia § 131 až 138 Civilného sporového poriadku.

V prípade, ak vznikne prijímateľovi povinnosť vrátiť prostriedky mechanizmu, môže vykonávateľ s prijímateľom uzavrieť dohodu o splátkach a dohodu o odklade plnenia.

Pri vysporiadaní finančných vzťahov so sprostredkovateľom sa postupuje rovnako ako v prípade prijímateľa.

V prípade vysporiadania finančných vzťahov v súvislosti s financovaním výdavkov realizovaných vykonávateľom sa postupuje primerane v zmysle tejto kapitoly.

¹⁰² Účet zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke vykonávateľa.

¹⁰³ ÚVA alebo MF SR.

¹⁰⁴ Účet zriadený k príslušnej vnútornej organizačnej jednotke vykonávateľa.

4.8.2 Finančné opravy voči Slovenskej republike

V súlade s čl. 22 ods. 5 nariadenia o mechanizme má EK právo primerane znížiť podporu v rámci mechanizmu v prípadoch:

- podvodu, korupcie, konfliktu záujmov a dvojitého financovania, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie a ktoré členský štát nenapravil alebo
- závažného porušenia povinnosti vyplývajúcej z uzatvorených dohôd.

EK má právo primerane znížiť podporu v rámci mechanizmu aj v prípade, ak informácie a odôvodnenie uvedené v žiadosti o platbu finančnej podpory alebo podporných dokumentoch odôvodňujúce platbu sú nesprávne.

Suma finančnej opravy je stanovená v súlade s čl. 19 dohody o financovaní. Suma podliehajúca finančnej oprave sa vyčíslí na základe jednotlivých prípadov v zodpovedajúcej sume. Pri rozhodovaní o výške vymáhanej sumy EK dodržiava zásadu proporcionality a zohľadňuje závažnosť podvodu, korupcie a konfliktu záujmov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy EÚ, alebo závažnosť porušenia povinnosti. V osobitných prípadoch, keď je zistený nedostatok v kontrolnom systéme členského štátu, ktorý vedie k závažným porušeniam povinnosti môže byť finančná oprava stanovaná percentuálnou sadzbou 5 %, 10 %, 25 % alebo 100 % finančného príspevku.

Pred tým, ako dôjde k zníženiu finančnej podpory, dostane členský štát príležitosť predložiť svoje pripomienky v lehote do 2 mesiacov¹⁰⁵. NIKA po doručení tejto informácie bezodkladne vyzve konkrétneho vykonávateľa na predloženie vyjadrenia, na základe ktorého spracuje NIKA stanovisko a predloží ho po prediskutovaní s vykonávateľom v stanovenej lehote EK.

Ak EK rozhodne o vrátení finančného príspevku alebo jeho časti, členský štát je povinný zodpovedajúcu sumu vrátiť spôsobom uvedeným v čl. 20 dohody o financovaní. Vrátenie finančných prostriedkov zabezpečí NIKA zo samostatného účtu. Ďalej sa postupuje v zmysle kapitoly č. 4.8.1.

4.9 Vedenie a uchovávanie záznamov

4.9.1 Účtovníctvo

Prostriedky EÚ sa zaznamenávajú v účtovníctve NIKA.

O zaradení do príjmov štátneho rozpočtu po prevode prostriedkov zo samostatného účtu NIKA účtuje kapitola Všeobecná pokladničná správa.

Realizácia výdavkov prostredníctvom štátneho rozpočtu je predmetom účtovníctva vnútornej organizačnej jednotky príslušného vykonávateľa, ktorý má v rozpočte rozpočtované výdavky. Vykonávateľ zabezpečuje sledovanie transakcií súvisiacich s prostriedkami mechanizmu, za ktoré zodpovedajú, a to v rámci účtovníctva príslušnej vnútornej organizačnej jednotky vykonávateľa. Spracovanie účtovných záznamov a výstupov podľa osobitných predpisov (najmä zákona o Štátnej pokladnici) súvisiacich s poskytovaním a používaním prostriedkov mechanizmu zabezpečuje ISUF a je špecifikované v dokumentácii pre používateľov. ISUF umožňuje v rámci integrovaného prepojenia informačných systémov väzby na RIS a IS ŠP.

Vykonávateľ vedie účtovníctvo ako sústavu účtovných záznamov v súlade so zákonom o účtovníctve v rámci účtovníctva príslušnej vnútornej organizačnej jednotky vykonávateľa, v ktorom sa osobitne zaznamenávajú a vykazujú všetky transakcie týkajúce sa prostriedkov mechanizmu.

Sprostredkovateľ a prijímateľ sú povinní viesť účtovníctvo v zmysle platných predpisov v tejto oblasti. Prostriedky mechanizmu určené na implementáciu konkrétnych opatrení vedú v účtovníctve v analytickej evidencii.

¹⁰⁵ Podľa čl. 15 Dohody o financovaní.

4.9.2 Finančné výkazníctvo

Na účely zostavovania finančných výkazov v súlade s legislatívou SR (najmä zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy) sa uplatní členenie podľa rozpočtovej klasifikácie, členenie podľa programového rozpočtovania a členenie podľa kódov zdrojov v štátnom rozpočte.¹⁰⁶

Vykonávateľ v rámci systému finančného výkazníctva zabezpečuje pravidelné a štandardizované výstupy pre každé opatrenie financované z prostriedkov mechanizmu. Systém finančného výkazníctva vykonávateľa pokrýva všetky výdavky bez ohľadu na zdroj ich financovania. Vykonávateľ zabezpečí súlad údajov vo finančných výkazoch s údajmi v účtovných záznamoch a v účtovnej dokumentácii, ktoré vedú.

4.9.3 Uchovávanie dokumentov

Vykonávateľ je povinný zachovať dostatočný audit trail o vykonávaní jemu zverenej časti Plánu obnovy, a to najmä pre účely kontroly a auditu a pre účely poskytovania informácií EK a NIKA.

Vykonávateľ zabezpečí, aby všetky podporné dokumenty týkajúce sa implementácie Plánu obnovy a realizácie investícií, reforiem alebo projektov (napr. dokumentácia z verejného obstarávania, účtovná dokumentácia atď.) boli uchovávané pre potreby auditov a kontroly do 31. decembra 2031 alebo počas obdobia 5 rokov od uskutočnenia poslednej platby finančnej podpory zo strany EK¹⁰⁷, podľa toho, ktorá skutočnosť nastane neskôr. Uvedená doba sa môže prerušiť z dôvodu správnych alebo súdnych konaní a na základe riadne odôvodnenej žiadosti EK.

Evidencia a uchovávanie dokumentov musí byť zabezpečené aj v súlade so zákonom o archívoch.

Dokumenty musia byť uchovávané buď ako originály v elektronickej¹⁰⁸ alebo v listinnej podobe alebo fakultatívne ako kópie originálov na všeobecne akceptovateľných nosičoch údajov. Všeobecne akceptovateľné nosiče údajov predovšetkým zahŕňajú napr.:

- fotokópie originálnych dokumentov;
- mikrofíše originálnych dokumentov;
- elektronické verzie originálnych dokumentov na optických nosičoch údajov.

Uchovávané dokumenty musia poskytovať dostatočnú záruku spoľahlivosti na účely auditu a kontroly. V prípade, ak existujú dokumenty len v elektronickej podobe, musia používané počítačové systémy spĺňať bezpečnostné štandardy, ktoré zabezpečia, že uchovávané dokumenty sú v súlade so záväznými právnymi predpismi SR a sú dôveryhodné na účely auditu a kontroly.

4.9.4 Evidencia a spracovanie údajov

V procese implementácie Plánu obnovy je každý subjekt (najmä NIKA, vykonávateľ, sprostredkovateľ, osoba vykonávajúca finančné nástroje, finančný sprostredkovateľ) povinný na svojej úrovni zabezpečiť evidenciu a spracovanie údajov súvisiacich s hospodárením s prostriedkami mechanizmu.

V procese finančného riadenia relevantné subjekty používajú nasledovné informačné systémy:

- ISUF,
- RIS,
- ManEx – modul IS ŠP pre riadenie výdavkov, ktorý poskytuje používateľom služby elektronického bankovníctva.

Elektronická výmena údajov, správ a informácií s EK prebieha prostredníctvom systému FENIX, ktorého vývoj a prevádzku zabezpečuje EK.

¹⁰⁶ Legislatívny rámec k finančnému výkazníctvu od 1.1.2018 tvorí Opatrenie MF SR č. MF/017353/2017-352 zo dňa 19. decembra 2017, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy, Metodické usmernenie č. MF/008361/2018-352 k postupu pri aplikácii § 2 až 7 opatrenia MF SR, Manuál k obsahu FIN. výkazov (nelegislatívny dokument). Opatrenie je vydávané na základe § 2b ods. 2 zákona o Štátnej pokladnici.

¹⁰⁷ Podľa čl. 12 dohody o financovaní.

¹⁰⁸ Originálom dokumentu v elektronickej podobe, sa rozumie sprístupnenie elektronickej podoby dokumentácie zriadením prístupu do elektronického prostriedku použitého na elektronickú komunikáciu.

Na výmenu informácií medzi NIKA a vykonávateľom a uchovávanie a evidenciu údajov a dokumentov do času zavedenia ISPO, slúži systém úložiska.

Na úložisko majú prístup vybraní zamestnanci NIKA a vybraní zamestnanci vykonávateľov. Štruktúra adresárov a riadenie prístupov sú navrhnuté tak, aby bola zabezpečená ochrana údajov uchovaných na úložisku. Vytváranie prístupov a prevádzku úložiska zabezpečuje NIKA, ktorá je správcom tohto dočasného systému. NIKA zabezpečuje pravidelné zálohovanie údajov uchovaných na úložisku.

Na ložisko ukladá:

- NIKA
 - v priečinku, ktorý je prístupný všetkým vykonávateľom a NIKA dokumenty, ktoré by mohli byť potrebné pre vykonávateľov, a to najmä základné právne predpisy SR a EÚ, dohody, usmernenia EK, Systém implementácie Plánu obnovy, vzory, metodické pokyny a metodické usmernenia NIKA;
 - v priečinku, ktorý je prístupný len konkrétnemu vykonávateľovi a NIKA dokumenty, určené konkrétnemu vykonávateľovi napr. individuálne usmernenia, schvaľovacie dokumenty, vyjadrenia EK;
- vykonávateľ
 - v priečinku, ktorý je prístupný len konkrétnemu vykonávateľovi a NIKA dokumenty predkladané NIKA v zmysle zákona o mechanizme, Systému implementácie Plánu obnovy a ďalších metodických dokumentov najmä. monitorovacie správy, monitorovacie údaje, výzvy a priame vyzvania, podklady k príprave rozpočtu, čiastkové vyhlásenia hospodárskeho subjektu a pod. a elektronickú verziu dokumentov, ktoré vznikajú v procese implementácie, napr. žiadosti o prostriedky mechanizmu, oznámenia o splnení alebo nesplnení podmienok poskytnutia, zmluvy žiadosti o platbu, monitorovacie správy projektu, ktoré bližšie určí NIKA.

Pokiaľ zo zákona o mechanizme, Systému implementácie Plánu obnovy a ďalších metodických dokumentov vyplýva NIKA alebo vykonávateľovi povinnosť vzájomne si predkladať dokumenty, ktoré sú uložené na úložisku, je možné predložiť dokument odvolaním sa dokument už uložený na úložisku uvedením jeho názvu, dátumu a miesta uloženia na zdieľanom úložisku.

4.10 Osobitný postup pri posudzovaní investícií Plánu obnovy

V nadväznosti na bod C.5 uznesenia vlády č. 649 z 14. októbra 2020 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 (ďalej len „uznesenie vlády č. 649/2020“) majú ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a správcovia ďalších kapitol štátneho rozpočtu povinnosť predložiť pre navrhované investície, projekty investičného charakteru a koncesie kapitoly, rozpočtových a príspevkových organizácií kapitoly a ostatných subjektov verejnej správy v riadiacej pôsobnosti kapitoly s predpokladanými celkovými výdavkami vyššími ako 1 mil. eur s DPH MF SR podklady na ekonomické hodnotenie obsahujúce minimálne detailný rozpočet projektu a dokumenty preukazujúce súlad projektu so sektorovou stratégiou, resp. súlad s prioritovaným investičným plánom a harmonogramom.

Uvedené sa vzťahuje aj na investície, koncesie a projekty investičného charakteru zahrnuté do Plánu obnovy. Ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a správcovia ďalších kapitol štátneho rozpočtu sú zároveň povinní uviesť investície zahrnuté do Plánu obnovy aj vo svojich investičných plánoch v zmysle bodu C.3 uznesenia vlády č. 649/2020.

Pri investíciách v rozmedzí viac ako 1 milión eur a menej ako 40 miliónov eur (v prípade investícií v informatizácii menej ako 10 miliónov eur), ktoré boli zahrnuté do Plánu obnovy sa predpokladá, že sú v súlade so sektorovou stratégiou. V rámci povinného posudzovania investícií, projektov investičného charakteru a koncesií kapitoly podľa uznesenia vlády č. 649/2020, ktoré sú zahrnuté v Pláne obnovy, MF SR hodnotí nákladovú efektívnosť projektu a spolupracuje s NIKA najmä pri overovaní súladu s opatreniami schválenými v Pláne obnovy. V tomto kontexte sú

dokumentmi preukazujúcimi súlad projektu so sektorovou stratégiou dokumenty obsahujúce popis opatrení v Pláne obnovy.

Pri investíciách s hodnotou vyššou ako 40 miliónov eur (v prípade investícií v informatizácii viac ako 10 miliónov eur), ktoré boli zahrnuté do Plánu obnovy, je subjekt verejnej správy v zmysle § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov povinný vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti, ktorá porovnáva náklady a prínosy rôznych alternatív, a zverejniť ju na svojom webovom sídle.

5 MONITOROVANIE A PODÁVANIE SPRÁV

Monitorovanie je pravidelná činnosť zameraná na včasné získavanie informácií o:

- pokroku v implementácii a o aktuálnom stave implementácie investícií a reforiem a ich častí (projekty),
- stave dosahovania plánovaných míľnikov a cieľov¹⁰⁹,
- predpokladanom vývoji implementácie investícií a reforiem a ich častí (projekty) v nasledujúcom monitorovacom období.

Monitorovanie sa vykonáva s cieľom zabezpečiť priebežné identifikovanie potenciálnych problémov a rizík tak, aby bolo možné včasne zabezpečiť nápravu. Cieľom monitorovania je aj získanie potrebných údajov pre vykonávateľa a NIKA na plnenie ich úloh. Je zároveň nástrojom na získanie a na poskytovanie informácií EK (napr. pre účely auditu, kontroly, monitorovania)¹¹⁰.

Monitorovanie implementácie Plánu obnovy sa vykonáva na troch úrovniach:

- vykonávateľ monitoruje implementáciu projektov realizovaných prijímateľom,
- NIKA monitoruje implementáciu investícií a reforiem, za ktoré zodpovedá vykonávateľ,
- EK monitoruje implementáciu investícií a reforiem, ako aj implementáciu Plánu obnovy ako celku.

5.1 Monitorovanie implementácie investície a reformy

Vykonávateľ poskytuje potrebné informácie a údaje o implementácii jemu zverenej časti Plánu obnovy NIKA v monitorovacej správe investície a reformy. Monitorovacia správa investície alebo reformy je základným nástrojom NIKA na monitorovanie implementácie všetkých investícií a reforiem, za ktoré zodpovedá príslušný vykonávateľ.

Monitorovacia správa investície alebo reformy má byť spracovaná tak, aby poskytla kompletné, presné a spoľahlivé informácie a údaje o konkrétnych investíciách a o reformách v kompetencii daného vykonávateľa, najmä informácie o stave fyzickej a finančnej implementácie investície a reformy a dodržaní harmonogramu monitorovacích krokov, smerujúcich k splneniu stanovených míľnikov a cieľov uvedených vo vykonávacom rozhodnutí Rady.

V monitorovacej správe investície a reformy (príloha č. 5.2 – 1) sú uvedené najmä nasledujúce údaje:

- titulný list, ktorý obsahuje
 - základné údaje o vykonávateľovi,
 - obdobie, za ktoré sa monitorovacia správa predkladá,
 - zoznam investícií a reforiem za jednotlivé komponenty Plánu obnovy, ktorých sa monitorovacia správa týka,
 - zoznam príloh,
 - vyhlásenie o úplnosti, presnosti a spoľahlivosti údajov uvedených v monitorovacej správe,
 - miesto a dátum podpisu, meno, priezvisko, funkcia a podpis štatutárneho orgánu vykonávateľa, alebo iného zástupcu vykonávateľa povereného na poskytovanie údajov NIKA
- správy ku konkrétnym investíciám a reformám, ktorých sa monitorovacia správa týka v štruktúre¹¹¹:
 - číslo a názov investície alebo reformy,
 - vykonávateľ,
 - obdobie, ktorého sa monitorovacia správa týka,
 - odpočet plnenia míľnika alebo cieľa¹¹² danej investície alebo reformy podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady a operačnej dohody,
K jednotlivým cieľom sa uvedie očakávaný stav, údaj o jeho plnení vyjadrený počtom zrealizovaných jednotiek stanoveného cieľa v monitorovacom období a kumulatívne, percentuálne naplnenie cieľa

¹⁰⁹ Podľa harmonogramu monitorovacích krokov.

¹¹⁰ Napr. čl. 22 ods. 2, čl. 27 až 32 nariadenia o mechanizme.

¹¹¹ Monitorovacia správa investície a reformy bude obsahovať toľko správ, za koľko investícií a reforiem vykonávateľ zodpovedná.

¹¹² V prílohe správy vykonávateľ predkladá okrem iného aj údaje o plnení míľnikov a cieľov. Obsah prílohy je osobitne vo vzťahu ku každej investícii alebo reforme dohodnutý medzi NIKA a vykonávateľom, pričom sa zohľadňujú požiadavky EK na preukázanie plnenia míľnikov a cieľov podľa operačnej dohody.

so zohľadnením očakávaného stavu podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady a podľa operačnej dohody.

K jednotlivým míľnikom sa uvedie očakávaný stav a údaj o jeho plnení, pričom hodnota percentuálneho plnenia sa nestanovuje odhadom, ale uvádza sa exaktne (v relevantných prípadoch 0 alebo 100 %).

Vykonávateľ zohľadní v uvedených ukazovateľoch len tie míľniky a ciele, o ktorých splnení získal riadne uistenie.

- plnenie harmonogramu monitorovacích krokov (podľa plánu / v omeškaní), pričom v prípade omeškania sa v monitorovacej správe vždy uvádza aj zdôvodnenie omeškania,
- popis činností súvisiacich s implementáciou investície alebo reformy, vykonaných počas monitorovaného obdobia,
- popis plánovaných činností v nasledujúcom monitorovacom období¹¹³, pričom v prípade indikovaného omeškania sa osobitne uvedú plánované činnosti, ktorými sa zabezpečí splnenie míľnika alebo cieľa v požadovanom termíne,
- identifikované problémy, riziká, plánované a/alebo prijaté opatrenia na ich odstránenie,
- prílohy¹¹⁴ s nasledujúcimi monitorovacími údajmi:
 - zoznam výziev*,
 - zoznam priamych vyzvaní*,
 - zoznam predložených žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu,
 - zoznam prijímateľov¹¹⁵ a uzatvorených zmlúv o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, vrátane zoznamu konečných užívateľov výhod¹¹⁶,
 - zoznam predložených žiadostí o platbu a zoznam dodávateľov a subdodávateľov¹¹⁷, vrátane zoznamu konečných užívateľov výhod¹¹⁸,
 - zoznam identifikovaných nezrovnalostí,
 - zoznam kontrol, overovaní a auditov*,
 - zoznam podnetov a medializovaných káuz*.

(* Vykonávateľ priebežne eviduje požadované údaje. Vykonávateľ je povinný predložiť tieto údaje NIKA minimálne jedenkrát za 3 mesiace v rámci monitorovacej správy. Odporúča sa však predkladať tieto údaje NIKA na mesačnej báze.)

Požiadavka na vypracovávanie príloh s monitorovacími údajmi a ich predkladanie NIKA je reakciou na:

- povinnosť SR vyplývajúcu z predpisov EÚ¹¹⁹,
- potrebu zaviesť dočasný systém evidencie a plniť povinnosť uvedenú vo vykonávacom rozhodnutí Rady a zabezpečiť evidenciu, zhromažďovanie, uchovávanie a sprístupňovanie základných údajov a informácií o vykonávaní Plánu obnovy a o implementácii investícií a reforiem, do času zavedenia informačného a monitorovacieho systému Plánu obnovy,
- potrebu zabezpečiť priebežnú evidenciu údajov, ktoré sa zaevidujú do informačného a monitorovacieho systému Plánu obnovy po jeho zavedení do prevádzky,
- potrebu zabezpečiť pre NIKA aktuálne údaje o stave implementácie každej investície a každej reformy pre potreby výkonu dohľadu pri vykonávaní Plánu obnovy,
- potrebu zabezpečiť, že vykonávateľ bude disponovať potrebnými údajmi pre účely výkonu kontroly, auditu, alebo hodnotenia Plánu obnovy.

¹¹³ Vykonávateľ plánuje činnosti tak, aby boli stanovené míľniky a ciele splnené v stanovenom termíne, rozsahu a kvalite.

¹¹⁴ Uvedené v prílohe č. 5.2 – 1a vzor Monitorovacích údajov.

¹¹⁵ Pre účely evidencie monitorovacích údajov a ich reportovanie NIKA je vykonávateľ povinný zaevidovať prijímateľa aj pre tie časti svojich investícií a/alebo reforiem, ktoré vykonávateľ sám realizuje.

¹¹⁶ V prípade prijímateľa finančných prostriedkov v zmysle čl. 22 ods. 2 písm. d) iii) nariadenia o mechanizme.

¹¹⁷ V rozsahu a v súlade s čl. 22 ods. 2 písm. d) ii) nariadenia o mechanizme. Uvedené je relevantné pre prijímateľa, ktorý je povinný postupovať podľa pravidiel zákona o verejnom obstarávaní.

¹¹⁸ V prípade dodávateľa v rozsahu a v súlade s čl. 22 ods. 2 písm. d) iii) nariadenia o mechanizme.

¹¹⁹ Napr. čl. 22 ods. 2 písm. d) alebo čl. 27 až 32 nariadenia o mechanizme.

Monitorovaciu správu investície a reformy vykonávateľ predkladá NIKA v mesačných intervaloch, spravidla do 10 pracovných dní od ukončenia kalendárneho mesiaca, za ktorý sa monitorovacia správa investície a reformy predkladá, ak sa vykonávateľ s NIKA v individuálnych prípadoch nedohodne inak.

V prípade, ak na základe informácií a údajov získaných z monitorovacích správ NIKA identifikuje nejasnosti, vyzve vykonávateľa na poskytnutie vysvetlenia alebo doplnenie monitorovacej správy. NIKA je oprávnená požadovať aj predloženie dodatočných informácií, údajov a dokumentácie k monitorovacej správe, ktoré sú z hľadiska monitorovania investície reformy potrebné, a to v rozsahu a v termínoch určených NIKA aj mimo poskytovania monitorovacích údajov, resp. mimo predloženia monitorovacej správy investície a reformy. NIKA je oprávnená poskytnúť údaje z monitorovacích správ investície a reformy ďalším subjektom (napr. orgán vykonávajúci audit¹²⁰, orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov EÚ, EK).

5.2 Monitorovanie implementácie projektu

Základom pre monitorovanie implementácie projektu vykonávateľom sú informácie a údaje predložené prijímateľom, najmä údaje v:

- žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu,
- žiadosti o platbu,
- iných dokumentoch predložených prijímateľom na základe povinnosti vyplývajúcej mu zo zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu (napr. správa z auditu alebo kontroly vykonanej na úrovni prijímateľa, informácia o inom projekte financovanom z fondov EÚ, ktorý prijímateľ realizuje v čase implementácie projektu financovaného z prostriedkov mechanizmu¹²¹),
- monitorovacej správy projektu.

Vykonávateľ v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu stanoví prijímateľovi povinnosť predložiť vykonávateľovi monitorovacie správy projektu¹²²:

- vo vopred určených termínoch za účelom pravidelného získavania informácií o implementácii projektu a zabezpečenia plnenia svojich úloh alebo
- na základe vyžiadania, ktoré vykonávateľ zašle prijímateľovi - vykonávateľ si v zmysle tejto zmluvnej podmienky vyžiada predloženie monitorovacej správy projektu od prijímateľa v prípade potreby¹²³.

Monitorovanie vykonávané vykonávateľom počas realizácie projektu je zamerané napr. na:

- to, ako je prijímateľom zabezpečená realizácia projektu a ako prijímateľ všeobecne napreduje v implementácii projektu a ako sú prijímateľom napĺňané ciele projektu uvedené v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu,
- riziká, ktoré môžu ohroziť implementáciu projektu a dosiahnutie jeho cieľov,
- finančnú realizáciu projektu,
- plnenie iných povinností stanovených prijímateľovi v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

V súvislosti s termínmi predkladania monitorovacích správ možno monitorovacie správy projektu deliť na:

- priebežnú,
Prijímateľ predkladá priebežnú monitorovaciu správu v priebehu realizácie projektu, pričom lehota na predloženie priebežnej monitorovacej správy môže byť naviazaná aj na termín predkladania žiadosti o platbu.

¹²⁰ Napr. podľa § 19 zákona o finančnej kontrole.

¹²¹ Účelom takejto informácie je kontrola možného dvojitého financovania.

¹²² Nie je vylúčené, aby vykonávateľ stanovil požiadavku na predloženie len jednej monitorovacej správy za obdobie realizácie projektu.

¹²³ Ak je to odôvodnené povahou projektu, vykonávateľ nie je povinný požadovať od prijímateľa predloženie monitorovacích správ, t. j. vykonávateľ nie je povinný využiť svoje oprávnenie požadovať predloženie monitorovacej správy projektu, napr. v prípadoch, kedy informácie a údaje uvedené v žiadosti o platbu a/alebo v iných dokumentoch sú pre vykonávateľa dostatočné na to, aby riadne monitoroval priebeh a pokrok projektu, na financovanie ktorého poskytuje prostriedky mechanizmu a poskytol potrebné údaje NIKA.

- záverečnú,
Prijímateľ predkladá záverečnú monitorovaciu správu spravidla spolu so záverečnou žiadosťou o platbu.
- následnú,
Prijímateľ predkladá následnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie projektu, t. j. po fyzickom a finančnom ukončení projektu, v období udržateľnosti projektu.

V monitorovacej správe projektu sa odporúča požadovať najmä nasledujúce údaje:

- základné údaje o prijímateľovi,
- číslo a názov projektu,
- obdobie, za ktoré sa monitorovacia správa predkladá,
- merateľný výsledok projektu ako príspevok k plneniu míľnikov a cieľov a % jeho plnenia, ak je to relevantné,
- popis vykonaných činností súvisiacich s realizáciou projektu počas monitorovaného obdobia,
- identifikované problémy, riziká, prípadne prijaté opatrenia na ich odstránenie a ďalšie informácie,
- priebeh implementácie (podľa plánu / v omeškani), pričom v prípade omeškania sa v monitorovacej správe projektu uvádza aj zdôvodnenie omeškania,
- popis plánovaných činností v nasledujúcom monitorovacom období, pričom v prípade indikovaného omeškania sa osobitne uvedú plánované činnosti, ktorými sa zabezpečí realizácia projektu v požadovanom termíne,
- suma finančných prostriedkov podľa zdrojov financovania alokovaná na realizáciu projektu celkom,
- finančné prostriedky použité na realizáciu projektu podľa zdrojov financovania v predchádzajúcich obdobiach, v monitorovacom období a celkom kumulatívne v EUR a % z celkovej alokácie,
- zoznam príloh,
- vyhlásenie o úplnosti, presnosti a správnosti údajov uvedených v monitorovacej správe,
- miesto a dátum podpisu, meno, priezvisko, funkcia a podpis štatutárneho orgánu prijímateľa.

Rozsah údajov poskytovaných prijímateľom je zadefinovaný v odporúčanom vzore monitorovacej správy projektu (viď príloha č. 5.2 – 2). Vykonávateľ je oprávnený požadovať aj predloženie dodatočných údajov, informácií a príloh k monitorovacej správe, ktoré sú z hľadiska monitorovania projektu potrebné (napr. doklady preukazujúce plnenie spoločných ukazovateľov, odpočet plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku identifikovaných finančnou kontrolou, doklady preukazujúce úhradu pokút za identifikované porušenia predpisov pri implementácii projektu, získané certifikáty a pod.), a to v rozsahu a v termínoch určených vykonávateľom.

V prípade, ak na základe údajov získaných z monitorovacej správy projektu vykonávateľ identifikuje nejasnosti, vyzve prijímateľa na poskytnutie vysvetlenia alebo doplnenia monitorovacej správy.

Záver vykonaného monitorovania vykonávateľ zohľadňuje pri plnení svojich úloh, najmä však pri výkone dohľadu nad realizáciou projektu formou monitorovania a kontroly.

5.3 Poskytovanie údajov o implementácii Plánu obnovy Európskej komisii

V súlade s čl. 27 nariadenia o mechanizme je povinnosťou členského štátu v kontexte Európskeho semestra podávať dvakrát ročne správu o pokroku dosiahnutom pri plnení svojho Plánu obnovy.

SR rovnako ako ostatné členské štáty podáva EK správy o spoločných ukazovateľoch, ktoré EK zdefinuje prostredníctvom delegovaných aktov, a ktoré sa majú používať na účely podávania správ o pokroku, monitorovania a hodnotenia mechanizmu, pokiaľ ide o dosahovanie všeobecných a konkrétnych cieľov.

Na základe správ členských štátov EK, v súlade s čl. 30 nariadenia o mechanizme, vypracuje hodnotiacu tabuľku, v ktorej sa uvádza pokrok v realizácii Plánov obnovy jednotlivých členských štátov. Hodnotiacia tabuľka predstavuje systém podávania správ o výkonnosti mechanizmu a EK ju aktualizuje dvakrát za rok.

5.4 Osobitné opatrenia na zabezpečenie plnenia míľnikov a cieľov

Vykonávateľ je v zmysle zákona o mechanizme zodpovedný za realizáciu investície a reformy a splnenie míľnikov a cieľov v požadovanom rozsahu, účele a termíne tak, ako je stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady

a operačnej dohode. Pokiaľ nie sú míľniky a ciele k reformám a investíciám zahrnuté do Plánu obnovy stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady a operačnej dohode, vykonávateľ plní míľniky a ciele v rozsahu, účele a termíne tak, ako je stanovené v Pláne obnovy.

Splnenie míľnikov a cieľov stanovených vo vykonávacom rozhodnutí Rady v požadovanom rozsahu, účele a termíne je základným predpokladom získania finančných prostriedkov na implementáciu Plánu obnovy z rozpočtu EÚ. Za účelom zabezpečenia, že stanovené míľniky a ciele budú splnené, je vykonávateľ povinný vykonávať činnosti pri realizácii daných investícií a reforiem v logickom slede a najneskôr v termínoch uvedených v harmonograme čiastkových implementačných krokov.

Dodržiavanie harmonogramu čiastkových implementačných krokov zo strany vykonávateľa pri implementácii investícií a reforiem overuje NIKA pri výkone dohľadu nad implementáciou Plánu obnovy. Dohľad vykonáva NIKA najmä v podobe monitorovania, kontroly a hodnotenia implementácie investícií a reforiem zverených jednotlivým vykonávateľom. Dohľad sa vykonáva primárne s cieľom zabezpečiť identifikovanie prípadných problémov a ohrození riadnej implementácie investícií a reforiem vo fáze, kedy je možné prijatím vhodných opatrení problémy a ohrozenia riadnej implementácie odstrániť alebo ich eliminovať.

Dohľad sa vykonáva vo viacerých stupňoch v závislosti od priebehu implementácie vykonávateľovi zverenej časti Plánu obnovy, a to ako:

1. bežný dohľad,
Bežný dohľad sa vykonáva v štandardnom rozsahu a v štandardných termínoch na výkon monitorovania, kontroly a hodnotenia tak, ako je uvedené v tomto dokumente.
2. zvýšený dohľad,
Ak počas bežného dohľadu NIKA zistí problémy a ohrozenia týkajúce sa splnenia míľnika alebo cieľa, začne vykonávať zvýšený dohľad nad implementáciou konkrétnej investície alebo reformy. Zvýšený dohľad na úrovni vykonávateľa sa spravidla vykonáva v kontexte bežného dohľadu, avšak vo väčšom rozsahu a v častejších intervaloch. Cieľom je zabezpečiť, aby vykonávateľ prijal a splnil opatrenia, ktorými sa zabezpečí náprava, t. j. riešenie vzniknutých problémov pri implementácii investície alebo reformy.
3. dohľad nad realizáciou krízových opatrení¹²⁴,
Ak sa ani počas zvýšeného dohľadu NIKA problémy týkajúce sa splnenia míľnika a cieľa odstrániť nepodarí a realizácia investície alebo reformy v lehote, účele a rozsahu určenom vo vykonávacom rozhodnutí Rady, operačnej dohode a Pláne obnovy je ohrozená, môže NIKA po predchádzajúcom prerokovaní s vykonávateľom predložiť vláde návrh na zavedenie krízových opatrení¹²⁵.
Pokiaľ vláda schváli zavedenie krízových opatrení, vykonávateľ je povinný realizovať krízové opatrenia schválené vládou a strpieť ich výkon. Krízové riadenie zabezpečuje NIKA, ktorá vykonáva dohľad nad realizáciou krízových opatrení.
Ak NIKA na základe vyhodnotenia realizácie krízových opatrení zistí, že dôvody uplatňovania krízových opatrení už pominuli, predloží vláde návrh na ukončenie uplatňovania krízových opatrení. Naopak, ak NIKA na základe vyhodnotenia realizácie krízových opatrení zistí, že tieto opatrenia nevedli k náprave a nepodarilo sa odstrániť problémy týkajúce sa splnenia míľnika a cieľa, predloží vláde návrh nových krízových opatrení alebo návrh na zmenu už zavedených krízových opatrení.

Obdobne sa pri výkone dohľadu postupuje aj v prípadoch, kedy EK vyzve SR na prijatie opatrení v určenej lehote (v závislosti od požiadavky EK).

Pokiaľ vykonávateľ nezabezpečí realizáciu investície alebo reformy a splnenie míľnika alebo cieľa v požadovanom rozsahu, účele a termíne tak, ako je stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady a v dôsledku tejto skutočnosti nie je možné predložiť EK žiadosť o vyplatenie finančného príspevku a omeškanie v predložení predmetnej žiadosti bude dlhšie ako 60 dní, môže NIKA predložiť vláde návrh na viazanie rozpočtovaných výdavkov v kapitole

¹²⁴ § 10 zákona o mechanizme.

¹²⁵ § 2 ods. 1 písm. k) zákona o mechanizme.

príslušného vykonávateľa, určených na realizáciu investície alebo reformy, ktorú nie je v zmysle vykonávacieho rozhodnutia Rady alebo operačnej dohody nevyhnutné zrealizovať v určenom termíne, alebo ktorej nezrealizovanie v určenom termíne nebude mať vplyv na financovanie Plánu obnovy zo strany EK.

Uvedeným sa má zabezpečiť uvoľnenie personálnych kapacít ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy, ktoré plní úlohu vykonávateľa, na realizáciu nezrealizovanej investície alebo reformy a nesplneného míľnika alebo cieľa. Inú úlohu, ktorej implementácia v danom rozpočtovom roku bude uvedeným dotknutá, určí NIKA. V prípade, ak je vykonávateľ v omeškaní so splnením viacerých míľnikov alebo cieľov, viazanie výdavkov v rozpočte príslušnej kapitoly sa môže týkať aj viacerých investícií a reforiem financovaných z prostriedkov mechanizmu¹²⁶.

Pokiaľ by aj napriek prijatým opatreniam vykonávateľ nebol schopný riadne implementovať jemu zverenú investíciu alebo reformu, je NIKA oprávnená navrhnúť predsedovi vlády, aby predložil vláde návrh na zmenu vykonávateľa pre danú investíciu alebo reformu alebo návrh na poverenie predsedu vlády vyjednávať s EK revíziu Plánu obnovy.

¹²⁶ Uvedené nesmie mať vplyv na schopnosť SR plniť záväzky, ktoré SR vyplývajú z právnych predpisov a dohôd upravujúcich vykonávanie Plánu obnovy a implementáciu mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

6 KONTROLA

Účelom kontroly, ktorá sa vykonáva pri implementácii Plánu obnovy je zabezpečiť potrebné uistenie, že sa všetky opatrenia v rámci Plánu obnovy riadne vykonávajú a prostriedky mechanizmu sú spravované v súlade so všetkými uplatniteľnými predpismi, najmä pokiaľ ide o predchádzanie konfliktom záujmov, podvodom a korupcií a predchádzanie dvojitému financovaniu z prostriedkov mechanizmu a iných prostriedkov EÚ a iných nástrojov finančnej pomoci poskytnutej SR zo zahraničia, ako aj s inými verejnými prostriedkami a v súlade so zásadou správneho finančného riadenia.

Funkčný systém kontroly je kľúčovou požiadavkou EK. Nedostatky v systéme kontroly, t. j. v identifikovaní, odhaľovaní a náprave nedostatkov a nezrovnalostí môžu viesť ku kráteniu finančného príspevku, ktorý sa má poskytnúť SR zo strany EÚ¹²⁷.

6.1 Všeobecné ustanovenia o výkone finančnej kontroly

Pri implementácii Plánu obnovy sa uplatní systém kontrol upravený zákonom o finančnej kontrole. Finančnú kontrolu sú priamo v zmysle tohto zákona povinné vykonávať všetky subjekty, ktoré zabezpečujú implementáciu Plánu obnovy, a to:

- NIKA,
- vykonávateľ¹²⁸ a
- osoba vykonávajúca finančné nástroje¹²⁹

v prípadoch, ak realizujú finančnú operáciu alebo jej časť (príjem, poskytnutie alebo použitie verejných financií, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy)¹³⁰ alebo za túto finančnú operáciu alebo jej časť zodpovedajú. Tieto subjekty vykonávajú finančnú kontrolu v rozsahu im zverených úloh¹³¹.

Finančná kontrola je súčasťou finančného riadenia, v rámci ktorého sa zabezpečuje okrem iného aj:

- riadenie rizika a finančná kontrola tak, aby sa pri plnení zámerov a cieľov orgánu verejnej správy predchádzalo porušovaniu právnych predpisov a medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná, a na základe ktorých sa SR poskytujú finančné prostriedky zo zahraničia,
- hospodárna, efektívna, účinná a účelná realizácia finančnej operácie alebo jej časti,
- overovanie plnenia podmienok na poskytovanie a používanie verejných financií,
- predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam, ich odhaľovanie a zabezpečenie nápravy,
- zavedenie a dodržiavanie pravidiel a postupov na účely zamedzenia a predchádzania korupcií.

Vytvoriť, zachovávať a rozvíjať finančné riadenie¹³² je v zmysle zákona o finančnej kontrole povinnosť každého orgánu verejnej správy.

Tieto povinnosti vyplývajúce zo zákona o finančnej kontrole, a teda aj povinnosti súvisiace s prevenciou, detekciou a zabezpečovaním nápravy v prípade nezrovnalostí, sa vzťahujú aj na NIKA a vykonávateľa, prípadne aj sprostredkovateľa a prijímateľa, ktorí sú orgánmi verejnej správy.

Pri vykonávaní finančnej kontroly NIKA, vykonávateľ a osoba vykonávajúca finančné nástroje postupujú najmä podľa:

- zákona o finančnej kontrole,
- záväzných usmernení MF SR¹³³,
- tohto Systému implementácie Plánu obnovy.

Finančné kontroly vykonávané pri implementácii Plánu obnovy sú súčasťou bežných každodenných kontrol v rámci orgánu verejnej správy s cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie finančných operácií alebo ich častí, za ktoré tento

¹²⁷ Čl. 19 dohody o financovaní.

¹²⁸ Pre účely tejto kapitoly sa vykonávateľom v relevantných prípadoch rozumie aj sprostredkovateľ, ak to vyplýva z rozsahu delegovaných úloh.

¹²⁹ Ako osoba, prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné prostriedky.

¹³⁰ § 2 ods. 1 písm. d) zákona o finančnej kontrole.

¹³¹ Najmä v zmysle zákona o mechanizme a Systému implementácie Plánu obnovy.

¹³² § 5 ods. 1 zákona o finančnej kontrole.

¹³³ § 3 ods. 1 písm. b) zákona o finančnej kontrole. Pre usmernenia viď <https://www.mfsr.sk/sk/financie/audit-kontrola/financne-riadenie-financna-kontrola/financna-kontrola/>.

orgán verejnej správy zodpovedá. Finančná kontrola sa podľa zákona o finančnej kontrole vykonáva ako¹³⁴:

- základná finančná kontrola,
ZFK¹³⁵ sa vykonáva povinne v súvislosti s každou finančnou operáciou alebo jej časťou¹³⁶. Základná finančná kontrola sa vykonáva do vnútra orgánu verejnej správy, ktorý túto kontrolu vykonáva. Jej cieľom je posúdiť, či vo finančnej operácii alebo jej časti možno alebo nemožno pokračovať, či finančnú operáciu možno vykonať alebo nemožno vykonať, alebo či je alebo nie je potrebné vymáhať poskytnuté plnenie, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala.
- administratívna finančná kontrola,
AFK¹³⁷ sa rovnako vykonáva povinne, avšak len v súvislosti s finančnou operáciou alebo jej časťou, ktorá predstavuje poskytnutie verejných financií. AFK začína prvým úkonom¹³⁸ povinnej osoby voči oprávnenej osobe, pričom sa ukončí najneskôr pred zrealizovaním platby alebo zúčtovaním platby. V každom prípade je však AFK skončená dňom zaslania správy z AFK povinnej osobe¹³⁹.
- finančná kontrola na mieste.
Vykonanie FKnM¹⁴⁰ je fakultatívne. FKnM je potrebné vykonať v prípade, ak nie je možné tzv. „od stola“ preveriť a zistiť skutočnosti, ktoré sa považujú za potrebné na účely overenia finančnej operácie alebo jej časti. FKnM začína prvým úkonom oprávnenej osoby voči povinnej osobe¹⁴¹ a je skončená dňom zaslania správy z finančnej kontroly na mieste povinnej osobe¹⁴².

AFK a FKnM sa vykonávajú voči povinnej osobe¹⁴³. Overenie v rámci AFK a FKnM sa vykoná bez zbytočného odkladu. Vykonávateľ finančnú kontrolu skončí čo najskôr, a to v primeranej lehote potrebnej na vykonanie overenia a ďalších úkonov v zmysle zákona o finančnej kontrole.

Finančnou kontrolou sa overuje¹⁴⁴ v súlade s cieľmi a podľa povahy každej finančnej operácie alebo jej časti, jej súlad s:

- rozpočtom orgánu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok,
- rozpočtom orgánu verejnej správy na dva rozpočtové roky nasledujúce po rozpočtovom roku uvedenom v prvom bode, ak financovanie finančnej operácie alebo jej časti neskončí v príslušnom rozpočtovom roku a ide o realizáciu verejného obstarávania (to platí, ak je orgánom verejnej správy štátna rozpočtová organizácia),
- osobitnými predpismi alebo medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a na základe ktorých sa SR poskytujú finančné prostriedky zo zahraničia,
- zmluvami uzatvorenými orgánom verejnej správy,
- rozhodnutiami vydanými na základe osobitných predpisov,
- vnútornými predpismi,
- inými podmienkami poskytnutia verejných financií neuvedenými v bodoch vyššie.

Vykonávanými kontrolami sa zabezpečí najmä overenie, či investície a reformy boli zrealizované, či míľniky a ciele boli splnené a ich dosahovanie správne vykázané a reportované, či všetky uplatniteľné pravidlá boli dodržané a prostriedky mechanizmu boli použité na stanovený účel. NIKA a vykonávateľ pritom aktívne overujú aj možný výskyt závažných nezrovnalostí, akými sú najmä podvod, korupcia, konflikt záujmov alebo dvojité financovanie z prostriedkov mechanizmu a iných prostriedkov EÚ a iných nástrojov finančnej pomoci poskytnutej SR zo zahraničia. Predchádzanie dvojitému financovaniu je potrebné zabezpečiť aj v súvislosti s inými verejnými

¹³⁴ § 6 zákona o finančnej kontrole.

¹³⁵ § 7 zákona o finančnej kontrole.

¹³⁶ Aj v prípade, že finančná operácia bola overená AFK alebo FKnM.

¹³⁷ § 8 zákona o finančnej kontrole.

¹³⁸ Dňom, kedy prijímateľ predloží vykonávateľovi žiadosť o platbu prostriedkov mechanizmu alebo dokumentáciu k verejnému obstarávaniu (ak sa verejné obstarávanie overuje samostatnou kontrolou).

¹³⁹ § 22 ods. 6 zákona o finančnej kontrole. AFK je skončená vyhotovením záznamu s uvedením dôvodov zastavenia, ak sa kontrola zastavila z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dnom zaslania čiastkovej správy je skončená tá časť kontroly, ktorej sa čiastková správa týka.

¹⁴⁰ § 9 zákona o finančnej kontrole.

¹⁴¹ Dňom zaslania alebo vykonania oznámenia o začatí FKnM.

¹⁴² § 22 ods. 6 zákona o finančnej kontrole. Finančná kontrola na mieste je skončená vyhotovením záznamu s uvedením dôvodov zastavenia, ak sa kontrola zastavila z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dnom zaslania čiastkovej správy je skončená tá časť kontroly, ktorej sa čiastková správa týka.

¹⁴³ § 2 písm. h) zákona o finančnej kontrole.

¹⁴⁴ § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole.

prostriedkami. Pre tento účel NIKA a vykonávateľ využívajú všetky dostupné údaje a informácie, vrátane informačného systému ARACHNE¹⁴⁵.

Osoby vykonávajúce AFK a FK nM zaznamenávajú vykonané overenie do pracovnej dokumentácie¹⁴⁶. V pracovnej dokumentácii sa zaznamenávajú informácie o rozsahu vykonaného overenia, o úvahách a úsudkoch osôb vykonávajúcich kontrolu, výsledkoch a záveroch overenia. Pracovná dokumentácia slúži na preukázanie vykonaného overenia a je uchovávaná interne u vykonávateľa. Pracovnou dokumentáciou sú odpovede na kontrolné otázky a v prípade potreby aj napr.:

- pracovné listy s popisom vykonanej práce,
- zápis z overenia na mieste alebo
- zápis z vykonaného rozhovoru.

Postup výkonu finančnej kontroly v zmysle zákona o finančnej kontrole a vzorové dokumenty sú upravené v metodickom usmernení¹⁴⁷ MF SR. Pri nastavení procesov v súvislosti s výkonom finančnej kontroly sa odporúča postupovať podľa metodickej pomôcky¹⁴⁸ MF SR.

6.2 Finančná kontrola vykonávaná NIKA

Kontroly vykonávané NIKA sú prispôsobené postaveniu NIKA v systéme implementácie Plánu obnovy a jej úlohám. NIKA vykonáva finančné kontroly najmä preto, že:

- navonok zodpovedá voči EK za vykonávanie Plánu obnovy, hoci na národnej úrovni v zmysle zákona o mechanizme za implementáciu investícií a reforiem zahrnutých do Plánu obnovy zodpovedajú jednotliví vykonávatelia,
- pripravuje žiadosť o vyplatenie finančného príspevku, ktorú predkladá EK,
- hospodári s finančnými prostriedkami na samostatnom účte NIKA vedenom v Štátnej pokladnici.

NIKA pri plnení svojich úloh vykonáva FK nM a ZFK.

6.2.1 Základná finančná kontrola vykonávaná NIKA

NIKA vykonáva ZFK vo vzťahu k realizovaným finančným operáciám, a to najmä v súvislosti s:

- prípravou a predložením žiadosti o platbu EK,
- príjmom finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ na samostatný účet NIKA vedený v Štátnej pokladnici,
- vykonaním prevodu prostriedkov zo samostatného účtu NIKA do štátneho rozpočtu,
- vykonaním prevodu prostriedkov z samostatného účtu NIKA EK z dôvodu vysporiadania finančných vzťahov.

V súvislosti s predložením žiadosti o platbu EK je pre NIKA dôležité uistiť sa o splnení vykázaných míľnikov a cieľov v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady a o ďalších skutočnostiach potrebných pre vypracovanie žiadosti o platbu a sprievodného vyhlásenia riadiaceho subjektu. Pre tento účel NIKA zohľadňuje okrem záverov ňou vykonaného overenia a kontrol aj dostupné informácie z:

- monitorovacích správ investícií a reforiem a monitorovacie údaje poskytnuté vykonávateľmi (bližšie informácie sú uvedené v kapitole č. 5)
- záverov kontrol a auditov vykonaných v rámci implementácie Plánu obnovy inými kontrolnými alebo auditnými orgánmi.

¹⁴⁵ Arachne pre účely implementácie Plánu obnovy nie je v čase vydania Systém implementácie Plánu obnovy dostupný. Povinnosť vykonávateľa používať Arachne vznikne sprístupnením informačného systému.

¹⁴⁶ Vykonávateľ bude do vydania vzorov zo strany NIKA používať vlastné kontrolné zoznamy a pracovnú dokumentáciu, ktorá bude dostatočne popisovať výkon kontroly zo strany poskytovateľa.

¹⁴⁷ Metodické usmernenie č. MF/008005/2019-1411 k finančnej kontrole vykonávanej podľa zákona o finančnej kontrole a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinné od 05. 04. 2019.

¹⁴⁸ Metodická pomôcka sekcie auditu a kontroly MF SR č. MF/013837/2020-1411 k vypracovaniu smernice k vykonávaniu finančnej kontroly účinná od 07. 07. 2020.

6.2.2 Finančná kontrola na mieste vykonávaná NIKA

FKnM vykonáva NIKA spravidla na úrovni vykonávateľa¹⁴⁹. NIKA ju vykonáva v súvislosti s potrebou uistiť sa o riadnej implementácii Plánu obnovy v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami tak, aby NIKA aj na základe záverov kontrol bola schopná pripraviť a potvrdiť údaje uvedené v žiadosti o vyplatenie finančného príspevku a súvisiacom vyhlásení riadiaceho subjektu.

Zameranie, frekvenciu a rozsah FKnM prispôsobuje NIKA najmä očakávanému stavu napĺňania stanovených míľnikov a cieľov, ako aj identifikovaným rizikám v implementácii Plánu obnovy. NIKA v rámci FKnM overuje napr.:

- skutočný stav fyzickej a finančnej implementácie investícií a reforiem v zodpovednosti vykonávateľa a dosiahnutý pokrok ako aj skutočný stav napĺňania míľnikov a cieľov,
- dodržiavanie schváleného rozpočtu na implementáciu opatrenia a dodržanie pravidiel rozpočtového hospodárenia,
- dodržiavanie uplatniteľných predpisov pri implementácii investícií a reforiem samotným vykonávateľom (napr. dodržanie pravidiel verejného obstarávania, štátnej pomoci),
- dodržiavanie uplatniteľných predpisov a postup v súlade so zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu pri implementácii jednotlivých projektov prijímateľmi a plnenie úloh vykonávateľa v súvislosti s poskytovaním prostriedkov mechanizmu prijímateľom,
- spoľahlivosť a správnosť reportovaných údajov, napr. údajov o spoločných ukazovateľoch,
- udržateľnosť už reportovaných míľnikov a cieľov,
- riešenie podnetov a medializovaných káz¹⁵⁰,
- výkon dohľadu nad sprostredkovateľom.

NIKA pri rizikovej analýze a rozhodovaní o potrebe vykonania FKnM na úrovni vykonávateľa berie do úvahy rôzne faktory, napr. aj:

- pokrok v implementácii investícií a reforiem zahrnutých do Plánu obnovy, najmä z pohľadu dodržiavania harmonogramu ich fyzickej a finančnej implementácie a plnenia stanovených míľnikov a cieľov;
- zložitnosť implementovaných investícií vo vzťahu ku skúsenostiam vykonávateľa a jeho sprostredkovateľov, vrátane ich administratívnych kapacít;
- sumu finančných prostriedkov potrebných na splnenie míľnikov a cieľov, za ktoré vykonávateľ zodpovedá;
- frekvenciu rôznych ďalších kontrol a auditov na úrovni daného vykonávateľa;
- výskyt a závažnosť nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami a auditmi a stav ich nápravy;
- výskyt podnetov a medializovaných káz súvisiacich s implementáciou časti Plánu obnovy a spôsob ich riešenia zo strany vykonávateľa;
- disponibilitu personálnych kapacít pre výkon kontroly.

Vzorku na overenie pri výkone FKnM vyberá NIKA:

- náhodne a/alebo
- na základe posúdenia rizík.

V súvislosti s výkonom FKnM nevykonáva NIKA ZFK, keďže overuje finančné operácie, ktoré NIKA sama priamo nerealizuje.

6.3 Finančná kontrola vykonávaná vykonávateľom

Vykonávateľ ako orgán verejnej správy pri realizovaní investície a reformy zahrnutej do Plánu obnovy používa a poskytuje prostriedky mechanizmu, ktoré sú verejnými prostriedkami. V týchto prípadoch je vykonávateľ povinný pri vykonávaní jemu zverenej časti Plánu obnovy zabezpečiť finančnú kontrolu.

¹⁴⁹ NIKA je oprávnená vykonať finančnú kontrolu na mieste aj u sprostredkovateľa, osoby vykonávajúcej finančné nástroje, finančného sprostredkovateľa alebo prijímateľa.

¹⁵⁰ Informácie o implementácii investícií, reforiem alebo projektov financovaných z prostriedkov mechanizmu, ktoré poukazujú na nevhodné alebo protiprávne praktiky vykonávateľa, sprostredkovateľa, prijímateľa alebo iných subjektov zapojených do implementácie Plánu obnovy a odolnosti.

Ak vykonávateľ poverí plnením časti svojich úloh sprostredkovateľa, v relevantných prípadoch, t. j. ak:

- je sprostredkovateľ subjekt verejnej správy alebo
- nie je sprostredkovateľ subjekt verejnej správy, ale prostredníctvom sprostredkovateľa sa poskytujú prijímateľom prostriedky mechanizmu (verejné prostriedky), táto povinnosť vykonávať finančnú kontrolu sa vzťahuje na sprostredkovateľa rovnako.

6.3.1 Finančná kontrola pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu

Primárnu zodpovednosť za výkon finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole v súvislosti poskytovaním¹⁵¹ prostriedkov mechanizmu má vykonávateľ. Pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu vykonávateľ vykonáva všetky typy kontrol, t. j. ZFK, AFK a FKnM.

Finančná kontrola vykonávaná do času nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu

Do času nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu s prijímateľom vykonávateľ vykonáva len ZFK. Kontrola je vykonávaná najmä v súvislosti s nasledovnými finančnými operáciami / časťami finančných operácií:

- vyhlásenie výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu alebo zaslanie priameho vyzvania budúcemu prijímateľovi,
- zaslanie oznámenia o splnení / nesplnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu a
- uzavretie zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu s prijímateľmi.

Kontrola sa v týchto prípadoch vykonáva ex-ante, t. j. pred realizovaním finančnej operácie alebo jej časti. Cieľom je overiť splnenie podmienok¹⁵² viažucich sa k danej finančnej operácii alebo jej časti a potvrdiť, či je možné vykonať danú finančnú operáciu alebo jej časť.

Finančná kontrola po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu

Od momentu vzniku právneho nároku prijímateľa na poskytnutie prostriedkov mechanizmu (účinnosť zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu) vykonáva vykonávateľ v relevantných prípadoch okrem ZFK aj AFK (prípadne aj opätovnú AFK) alebo aj FKnM.

Administratívna finančná kontrola

AFK vykonáva vykonávateľ v súvislosti s poskytovaním prostriedkov mechanizmu prijímateľovi, sprostredkovateľovi alebo osobe vykonávajúcej finančné nástroje. Vzhľadom na to, že prostriedky mechanizmu sa poskytujú spravidla na základe predloženej žiadosti o platbu, vykonávateľ vykonáva AFK v súvislosti s každou žiadosťou o platbu prostriedkov mechanizmu, ktorú predloží prijímateľ vykonávateľovi.

Kontrola spočíva v overení nároku na vyplatenie prostriedkov mechanizmu v zmysle uzatvorenej zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, dodržania uplatniteľných pravidiel vyplývajúcich z právnych predpisov SR a EÚ.

Ak vykonávateľ poskytuje prostriedky mechanizmu prijímateľovi priamo na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu bez potreby preukázať zo strany prijímateľa v danej fáze splnenie podmienok pre poskytnutie prostriedkov (napr. v tranžiach), vykonávateľ nevykoná AFK a vykoná ZFK. Tým nie je dotknutá povinnosť vykonávateľa overiť splnenie podmienok pre poskytnutie prostriedkov mechanizmu pred uzatvorením zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu. AFK sa v tomto prípade vykoná vo fáze zúčtovania, ak je prijímateľ povinný zúčtovanie vykonať. V súvislosti s AFK vykoná vykonávateľ aj ZFK.

¹⁵¹ Vykonávateľ poskytuje prostriedky mechanizmu prijímateľovi na základe zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu alebo osobe vykonávajúcej finančné nástroje na základe zmluvy podľa ustanovenia § 19 zákona o mechanizme.

¹⁵² § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole.

Opätovná administratívna finančná kontrola

Ak je z podnetu vykonávateľa potrebné opätovne overiť skutočnosti, ktoré už boli overené AFK, môže vykonávateľ vykonať opätovnú AFK¹⁵³ alebo FKnM. V rámci opätovnej AFK overí vykonávateľ len tie skutočnosti, ktoré odôvodňujú začatie opätovnej AFK. Opätovná AFK začína dňom zaslania oznámenia o začatí opätovnej AFK povinnej osobe (prijímateľovi).

V súvislosti s AFK alebo opätovnou AFK vykoná vykonávateľ aj ZFK. Pri výkone ZFK zohľadní vykonávateľ všetky informácie o finančnej operácii (t. j. aj tie, ktoré sa vo výstupnom dokumente z AFK určenom prijímateľovi neuvádzajú)¹⁵⁴.

Overenie dodržania pravidiel a postupov verejného obstarávania

Overenie pravidiel a postupov verejného obstarávania vykonáva vykonávateľ na úrovni prijímateľa, keďže prijímateľ disponuje všetkými potrebnými dokladmi a informáciami z uskutočneného verejného obstarávania. Overenie sa vykonáva vo fáze, kedy je verejné obstarávanie ukončené a zmluva medzi prijímateľom a víťazným uchádzačom je platná a účinná.

Overenie dodržania pravidiel a postupov verejného obstarávania prijímateľom sa v relevantných prípadoch vykonáva spravidla v rámci AFK žiadosti o platbu. Prijímateľ predkladá dokumentáciu k zrealizovanému postupu verejného obstarávania najneskôr ako podklad k žiadosti o platbu, v ktorej sú prvýkrát vykázané výdavky naviazané na toto verejné obstarávanie.

Vykonávateľ je oprávnený overiť dodržanie pravidiel a postupov verejného obstarávania prijímateľom aj v osobitnej kontrole mimo AFK žiadosti o platbu. V tomto prípade vykonávateľ v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu upraví povinnosť prijímateľa predložiť dokumentáciu k zrealizovanému postupu verejného obstarávania na účely overenia dodržania postupov a pravidiel verejného obstarávania v rámci osobitnej kontroly ešte pred predložením žiadosti o platbu. Prijímateľ pre tento účel predkladá dokumentáciu k zrealizovanému postupu verejného obstarávania v termíne stanovenom v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, najneskôr však v rámci AFK žiadosti o platbu. Aj v tomto prípade platí, že zmluva medzi prijímateľom a víťazným uchádzačom je v čase overenia platná a účinná.

Overenie verejného obstarávania sa vykonáva tak, aby sa vykonávateľ uistil o súlade postupu prijímateľa so zákonom o verejnom obstarávaní a dodržaní pravidiel postupov z neho vyplývajúcich. Kontrola zo strany vykonávateľa sa vzťahuje aj na overenie prípadných dodatkov po ich uzatvorení¹⁵⁵, ak relevantné. Rozsah vykonaného overenia musí byť dostatočný na identifikovanie prípadných nezrovnalostí, t. j. porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania. Overenie je zamerané aj na možný výskyt závažných nezrovnalostí, akými sú podvody, korupcia alebo konflikt záujmov. Vykonávateľ pre tento účel využíva všetky dostupné nástroje, údaje a informácie, vrátane informačného systému ARACHNE.

Prijímateľ je v relevantných prípadoch podľa ustanovenia § 169 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní¹⁵⁶ povinný podať ÚVO podnet podľa ustanovenia §169 ods. 1 písm. b) tohto zákona. Ak z tohto dôvodu alebo iného dôvodu vykoná ÚVO kontrolu zadávania zákazky prijímateľom určitej fázy procesu verejného obstarávania, vykonávateľ plne zohľadní závery kontroly ÚVO. Vykonávateľ je však povinný uistiť sa o rozsahu overenia. Vykonávateľ je povinný overiť tie skutočnosti pri zadávaní zákazky (fázu verejného obstarávania) a plnení zmluvy medzi prijímateľom a dodávateľom, ktoré neboli zo strany ÚVO overené.

Nedostatky a nezrovnalosti sú riešené uplatnením rovnakého sankčného mechanizmu, ktorý je zavedený pre prostriedky štátneho rozpočtu. V prípade identifikovania možného porušenia zákona o verejnom obstarávaní sa za účelom zabezpečenia nápravy zistených nedostatkov alebo nezrovnalostí (vrátane riadneho prešetrenia

¹⁵³ § 20 ods. 1 zákona o finančnej kontrole.

¹⁵⁴ Napr. § 20 ods. 4 písm. e) zákona o finančnej kontrole.

¹⁵⁵ Prijímateľovi sa stanoví povinnosť informovať vykonávateľa o uzatvorení dodatku k zmluve, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania. Predmetný dodatok k zmluve je overovaný opätovnou AFK alebo AFK.

¹⁵⁶ Zákon o verejnom obstarávaní bude v tejto časti upravený v nadväznosti na novelu zákona účinnú od 30. marca 2022.

a v prípade potreby aj ďalšie konanie) v relevantných prípadoch oznámia zistené nedostatky / nezrovnalosti ÚVO a v relevantných prípadoch aj ďalším orgánom príslušným konať v danej veci, a to napr. orgánom činným v trestnom konaní alebo PMÚ.

Podnet na preverenie možného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania zasiela ÚVO vykonávateľ. Podnet sa ÚVO zasiela v nadväznosti na skončenie finančnej kontroly¹⁵⁷, ktorou sa verejné obstarávanie overovalo. Vykonávateľ je pre tento účel povinný podnet riadne odvodniť. Podnet sa netýka tých nedostatkov, ktoré pred vykonaním overenia zo strany vykonávateľa identifikoval ÚVO a sú uvedené v konečných záveroch kontroly ÚVO.

Vykonávateľ je povinný sledovať a evidovať riešenie podnetu zaslaného ÚVO alebo inému orgánu oprávnenému konať v danej veci. V prípade, ak ÚVO zistí porušenia zákona o verejnom obstarávaní, môže uplatniť sankciu v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. Pokiaľ ÚVO porušenie zákona o verejnom obstarávaní v nadväznosti na podnet zaslaný vykonávateľom nepotvrdí, uvedené vykonávateľ zoberie na vedomie a zaeviduje.

Pokiaľ sa za nedostatok zistený pri overení verejného obstarávania neuplatňuje sankcia podľa zákona o verejnom obstarávaní a nedostatok predstavuje aj porušenie iného záväzného predpisu (napr. zákon o rozpočtových pravidlách), vykonávateľ posúdi možnosť postupovať pri riešení takéhoto nedostatku v zmysle osobitného predpisu alebo v zmysle zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

Finančná kontrola na mieste

FKnM vykonáva vykonávateľ v prípade, ak je potrebné overiť u prijímateľa ďalšie skutočnosti pre účely poskytnutia prostriedkov mechanizmu alebo kedykoľvek v priebehu realizácie projektu s cieľom uistiť sa o postupe prijímateľa v súlade so zmluvou alebo aplikovateľnými právnymi predpismi SR a EÚ. FKnM sa vykonáva s cieľom overiť skutočnosti, ktoré nie je možné overiť „od stola“. Vykonávateľ ju vykonáva napr. priamo v priestoroch prijímateľa alebo na mieste realizácie investície.

FKnM sa overuje napr. správnosť informácií o fyzickej a finančnej realizácii projektu, plnenie cieľov projektu, správnosť vykazovania údajov o napĺňaní spoločných ukazovateľov, skutočné dodanie tovarov, prác a služieb, dodržiavanie pravidiel publicity a pod.

Frekvencia a rozsah overovania FKnM závisia napr. od zložitosti operácie, výšky verejnej finančnej podpory, úrovne rizika a ďalších faktorov. Vykonávateľ zodpovedá za riadnu implementáciu jemu zverených investícií a reforiem a za splnenie míľnikov a cieľov a v tej súvislosti je povinný vhodne nastaviť frekvenciu vykonávania FKnM tak, aby získal potrebné uistenie o realizovaných projektoch financovaných z prostriedkov mechanizmu.

Finančná kontrola po ukončení realizácie projektu financovaného z prostriedkov mechanizmu

Ak sa s projektom spája povinnosť zabezpečiť jeho udržateľnosť aj po ukončení jeho realizácie, počas obdobia udržateľnosti, vykonávateľ v prípade potreby vykonáva FKnM a v relevantných prípadoch aj ZFK.

Vykonávateľ je povinný vhodne nastaviť frekvenciu vykonávania FKnM po období realizácie projektu tak, aby získal potrebné uistenie o zabezpečení udržateľnosti projektov financovaných z prostriedkov mechanizmu.

6.3.2 Finančná kontrola pri používaní prostriedkov mechanizmu

Pri používaní¹⁵⁸ prostriedkov mechanizmu vykonávateľom, vykonávateľ vykonáva ZFK a FKnM.

Vykonávateľ vykonáva ZFK každej finančnej operácie alebo jej časti, ktorú realizuje v súvislosti s implementáciou investícií a reforiem (ak je to relevantné), napr. v oblasti:

- personálnej a mzdovej (vyhlasovanie výberového konania, uzatváranie štátnozamestnaneckej zmluvy, uzatváranie dohody o vykonaní práce, vyplatenie mzdy alebo platu a pod.),

¹⁵⁷ Uvedené neplatí napr. v prípade identifikovania podozrenia z trestného činu, kedy sa oznámenia orgánom činným v trestnom konaní vykoná bezodkladne.

¹⁵⁸ Vykonávateľ sám realizuje investíciu alebo reformu.

- obstaranie tovarov, prác alebo služieb (vyhlásenie verejného obstarávania, podpis zmluvy s úspešným uchádzačom, vystavenie objednávky, podpis preberacieho protokolu, úhrada faktúry, zaradenie do majetku a pod.),
- financovania výdavkov ministerstva alebo ústredného orgánu štátnej správy, ktorý plní úlohy vykonávateľa, z prostriedkov mechanizmu z rozpočtu príslušnej vnútornej organizačnej jednotky.

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť dôsledné vykonávanie ZFK pri implementácii investícií a reforiem a v tej súvislosti je povinný identifikovať finančné operácie a ich časti, ktoré pri tom u vykonávateľa vznikajú.

6.3.3 Finančná kontrola riadneho plnenia úloh vykonávateľa

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť, že všetky úlohy súvisiace s vykonávanými finančnými operáciami pri implementácii jednotlivých investícií a reforiem budú riadne plnené. Za týmto účelom sa dôrazne odporúča pravidelne overovať riadne plnenie úloh vykonávateľa FKnM prostredníctvom spätného preverovania vybraných finančných operácií alebo ich častí. V súvislosti s uvedeným sa vychádza zo skutočnosti, že FKnM je orgán verejnej správy oprávnený vykonávať v zmysle § 9 ods. 2 zákona o finančnej kontrole aj v:

- jeho organizačných útvaroch,
- právnickej osobe v jeho zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti alebo v právnickej osobe, v ktorej orgán verejnej správy vykonáva akcionárske práva alebo práva vyplývajúce z vlastníctva majetkových podielov alebo ktorú spravuje,
- právnickej osobe, prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné financie z jeho rozpočtu alebo prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné financie, za ktoré zodpovedá orgán verejnej správy.

6.3.4 Kontrola sprostredkovateľa

Pokiaľ vykonávateľ poveril vykonávaním časti svojich úloh sprostredkovateľa, vykonávateľ vykonáva okrem iných kontrol aj kontrolu delegovaných úloh. Túto kontrolu vykonáva ako FKnM. Kontrola je zameraná na overenie plnenia úloh delegovaných na sprostredkovateľa. Frekvencia týchto kontrol závisí napr. od zložitosti operácií vykonávaných sprostredkovateľom, sumy implementovaných prostriedkov mechanizmu, úrovne rizika vzniku nedostatkov pri plnení delegovaných úloh a ďalších faktorov.

Aj tu platí, že vykonávateľ zodpovedá za riadnu implementáciu jemu zverených investícií a reforiem a za splnenie míľnikov a cieľov a v tej súvislosti je povinný vhodne nastaviť frekvenciu vykonávania kontroly plnenia delegovaných úloh tak, aby získal potrebné uistenie o finančných operáciách realizovaných v súvislosti s implementáciou investícií alebo reforiem.

Pokiaľ vykonávateľ poveril sprostredkovateľa na plnenie úloh, ktoré súvisia s poskytovaním prostriedkov mechanizmu prijímateľom, vykonávateľ v relevantných prípadoch na tento účel poskytuje prostriedky mechanizmu sprostredkovateľovi. V tomto prípade je prípustné, ak vykonávateľ v rámci AFK poskytnutia prostriedkov mechanizmu sprostredkovateľovi zohľadní výsledky z už vykonaného overovania zo strany sprostredkovateľa, t. j. AFK vykonanej sprostredkovateľom v súvislosti s poskytovaním prostriedkov mechanizmu prijímateľom. Zároveň však platí, že vykonávateľ má povinnosť vykonať AFK tak, aby získal potrebné uistenie o tom, že realizovaná finančná operácia alebo jej časť (poskytnutie prostriedkov mechanizmu sprostredkovateľovi) je v súlade so skutočnosťami podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole. Ak vykonávateľ zohľadňuje pri vykonávaní AFK overovanie vykonané zo strany sprostredkovateľa vo vzťahu k prostriedkom mechanizmu, ktoré sprostredkovateľ ďalej poskytol prijímateľom, je potrebné, aby vykonávateľ mal dostatočné uistenie o riadnom plnení týchto úloh zo strany sprostredkovateľa (napr. formou FKnM podľa vyššie uvedeného). Týmto nie je dotknutá povinnosť vykonávateľa vykonať AFK poskytnutia verejných financií sprostredkovateľovi ako ani zodpovednosť vykonávateľa za prostriedky mechanizmu, ktoré sú narozpočtované v jeho rozpočte.

6.3.5 Finančná kontrola vykonávaná osobou vykonávajúcou finančné nástroje

Osoba vykonávajúca finančné nástroje ako osoba, prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné prostriedky, je pri vykonávaní finančných nástrojov povinná postupovať podľa zákona o finančnej kontrole.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje vykonáva kontrolu na úrovni:

- finančného sprostredkovateľa,
- prijímateľa.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje pri kontrole na úrovni finančného sprostredkovateľa overuje najmä súlad vykonávania finančných nástrojov so zmluvou s finančným sprostredkovateľom, časového plánu implementácie, overenie účinného a efektívneho systému vnútornej kontroly, overenie skutočností uvedených v správach o realizácii finančného nástroja a napĺňanie cieľov a míľnikov Plánu obnovy.

Osoby vykonávajúca finančné nástroje je povinná vykonať finančnú kontrolu na mieste u finančného sprostredkovateľa minimálne dvakrát počas obdobia trvania zmluvy s finančným sprostredkovateľom, pričom prvýkrát do jedného rok od nadobudnutia účinnosti zmluvy s finančným sprostredkovateľom.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje je oprávnená vykonávať kontrolu na úrovni prijímateľa.

6.4 Osobitné zameranie kontrol

Vzhľadom na to, že na poskytovanie prostriedkov z rozpočtu EÚ môžu mať vplyv najmä:

- nesplnenie stanovených míľnikov a cieľov,
- zlyhanie systému kontroly, ktoré ohrozuje riadne nakladanie s prostriedkami mechanizmu,
- závažné nezrovnalosti, ktorými sú podvody, konflikt záujmov, korupcia a dvojité financovanie z prostriedkov mechanizmu a iných prostriedkov EÚ a iných nástrojoch finančnej pomoci poskytnutej SR zo zahraničia,

vykonávateľ a NIKA v rámci vykonávaných finančných kontrol venujú osobitnú pozornosť práve týmto skutočnostiam a rozsah a oblasti overenia pri výkone týchto kontrol stanovujú tak, aby boli všetky významné nesprávnosti a závažné nezrovnalosti identifikované.

Vykonávateľ je povinný viesť evidenciu všetkých podnetov, sťažností¹⁵⁹ a medializovaných káuz, ktoré sa týkajú alebo by sa mohli týkať jemu zverenej časti Plánu obnovy. Vykonávateľ riadne preverí opodstatnenosť každého podnetu, sťažnosti a medializovanej kauzy, a to v prípade potreby aj vo forme vykonania kontroly. Vykonávateľ pravidelne v prehľadoch monitorovacích údajov reportuje NIKA všetky podnety, sťažnosti alebo medializované kauzy, ako aj výsledky ich preverenia.

Overovania splnenia stanovených míľnikov a cieľov

Vykonávateľ je povinný zabezpečiť splnenie stanovených míľnikov a cieľov a správnosť vykazovania stavu ich plnenia. Údaje poskytnuté prijímateľmi vykonávateľ zahŕnie do kumulatívnych údajov len po ich validácii. Za účelom zníženia rizika nesprávneho vykazovania NIKA v relevantných prípadoch na vzorke preveruje tieto skutočnosti na úrovni vykonávateľa.

Overovanie možného dvojitého financovania

V súvislosti s overovaním možného dvojitého financovania sa v rámci kontroly overuje, či ten istý prijímateľ nefinancuje projekt zároveň viacerými formami podpory. Za týmto účelom budú využívané existujúce informačné systémy verejnej správy a prípadne aj ďalšie verejne prístupné informácie o prijímateľoch, príspevkoch a podporovaných projektoch. V prípade potreby sa pri kontrole dvojitého financovania bude vyžadovať súčinnosť inej osoby¹⁶⁰, najmä poskytovateľa príspevku.

¹⁵⁹ § 3 a § 4 zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

¹⁶⁰ § 20 ods. 2 písm. a) zákona o finančnej kontrole.

Identifikovanie korupcie¹⁶¹, konfliktu záujmov a podvodov¹⁶²

Vykonávateľ je povinný prijať vhodné opatrenia na:

- predchádzanie podvodom, korupcii a konfliktom záujmov¹⁶³
- odhaľovanie a nápravu podvodov, korupcie a konfliktu záujmov, ako sa vymedzuje v čl. 61 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, a
- prijímať právne kroky na vymáhanie finančných prostriedkov, ktoré boli spreneverené, a to aj v súvislosti s akýmkoľvek opatrením na vykonávanie reforiem a investičných projektov v rámci Plánu obnovy.

Za účelom posilnenia schopnosti zabezpečiť identifikovanie prípadných podvodov, konfliktu záujmov a korupcie vykonávateľ:

- určí oblasti s vyšším rizikom podvodu, konfliktu záujmov a korupcie v rôznych procesoch a v týchto oblastiach vykonáva dôsledné preverenia a preskúmania procesov, postupov alebo kontrol spojených s potenciálnym alebo skutočným podvodom alebo korupciou,
- zabezpečí dostatočnú informovanosť zamestnancov o možných podvodoch, korupcii a konflikte záujmov, aby vedeli identifikovať varovné signály (tzv. „red flags“). Pri ich identifikácii je vhodné využiť aj nasledujúce dokumenty:
 - Usmernenie o ukazovateľoch podvodu pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond¹⁶⁴,
 - Prehľad anonymizovaných prípadov – štrukturálne opatrenia¹⁶⁵,
 - Identifikácia konfliktov záujmov pri postupoch verejného obstarávania v rámci štrukturálnych opatrení Praktická príručka pre riadiacich pracovníkov¹⁶⁶,
 - Odhaľovanie sfaľovaných dokladov v oblasti štrukturálnych opatrení Praktická príručka pre riadiace orgány¹⁶⁷.
- pri výkone kontrol využíva všetky dostupné možnosti overenia a údaje a informácie (napr. verejne dostupné registre, údaje v informačnom a monitorovacom systéme, informačný systém ARACHNE, sociálnu sieť www.foaf.sk a pod.).

V prípade identifikovania podozrenia je vykonávateľ povinný nahlásiť podozrenie z trestných činov alebo inej nezákonnej činnosti, vrátane podvodov s dopadom na finančné prostriedky EÚ a SR prostredníctvom e-mailovej adresy infoirg@minv.sk.

Podozrenia z korupcie môžu fyzické osoby oznamovať aj na antikorupčnej linke Úradu vlády SR bezplatne, a to na telefónnom čísle 0800 111 001, cez pracovné dni alebo emailom na adresu bpk@vlada.gov.sk¹⁶⁸.

6.5 Nezrovnalosti a zistené nedostatky

Ak sú overovaním v rámci AFK a FKnM zistené nedostatky, tieto sú uvedené v návrhu správy z finančnej kontroly¹⁶⁹. K jednotlivým nedostatkom sú v návrhu správy formulované návrhy odporúčaní na ich nápravu a na odstránenie príčin ich vzniku. Povinná osoba má oprávnenie predložiť námietky, s ktorými sa oprávnená osoba vysporiada v správe z finančnej kontroly¹⁷⁰.

Zákon o finančnej kontrole upravuje povinnosti povinnej osoby ako aj postup oprávnenej osoby, ktoré je potrebné vykonať aj po skončení finančnej kontroly. Povinná osoba je povinná prijať a splniť, v nadväznosti na identifikované nedostatky a navrhnuté odporúčania uvedené v správe, nápravné opatrenia, pričom oprávnená osoba má oprávnenie overiť, či tieto opatrenia boli prijaté a splnené. Vzhľadom na uvedené, NIKA a vykonávateľ v súvislosti s výkonom finančnej kontroly dohliadajú na odstraňovanie zistených nedostatkov.

¹⁶¹ V zmysle čl. 136 ods. 1 písm. d) bodu ii) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

¹⁶² V zmysle čl. 136 ods. 1 písm. d) bodu i) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

¹⁶³ Napr. posúdenie rizika podvodov a korupcie podľa kapitoly č. 6, informácie o nulovej tolerancii podvodov na webovom sídle Plánu obnovy a odolnosti.

¹⁶⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/cocof-guidance-documents/2009/information-note-on-fraud-indicators-for-erdf-esf-and-cf

¹⁶⁵ <https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc-files/compendium-of-anonymised-cases-structural-actions-SK.pdf>

¹⁶⁶ <https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc-files/guide-conflict-of-interests-SK.pdf>

¹⁶⁷ <https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc-files/guide-forged-documents-SK.pdf>

¹⁶⁸ Vykonávateľ zabezpečí vykonanie oznámenia vždy písomne za účelom zabezpečenia dostatočného auditu trailu.

¹⁶⁹ V relevantných prípadoch sa návrhom správy rozumie aj návrh čiastkovej správy. Odporúčaný vzor je uvedený v prílohe č. 6.5 - 1.

¹⁷⁰ V relevantných prípadoch sa správou rozumie aj čiastková správa.

Zo zákona o finančnej kontrole vyplýva povinnosť subjektov vykonávajúcich finančnú kontrolu oznámiť identifikované podozrenia zo spáchania trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu orgánom príslušným konať v danej veci¹⁷¹. Tieto podozrenia sa neuvádzajú v návrhu správy ani v správe, a to najmä v prípadoch, ak by tým hrozilo zmarenie prípadného ďalšieho konania, vrátane prípadného vyšetrovania.

NIKA a vykonávateľ sú povinní zabezpečiť zaznamenanie, nahlásenie a nápravu všetkých zistených nedostatkov alebo nezrovnalostí¹⁷². Nedostatky a nezrovnalosti sú riešené uplatnením rovnakého sankčného mechanizmu, ktorý je zavedený pre prostriedky štátneho rozpočtu (napr. odvod, pokuta, penále). Za účelom zabezpečenia nápravy zistených nedostatkov alebo nezrovnalostí (vrátane riadneho prešetrovania a v prípade potreby aj ďalšie konanie) sa v relevantných prípadoch oznámia zistené nedostatky / nezrovnalosti orgánom príslušným konať v danej veci, a to napr. orgánom činným v trestnom konaní alebo správnym orgánom (napr. ÚVO, PMÚ, ÚVA). Je cieľom, aby boli NIKA a vykonávateľ informovaní o oznámeniach vykonaných v súvislosti s identifikovanými podozreniami a o vyšetrovaniach súvisiacich s vykonávaním mechanizmu, pokiaľ tomu nebude brániť osobitný predpis. NIKA a vykonávateľ sledujú stav konania aj pre účely informovania EK a prípravy a predkladania žiadosti o platbu finančnej podpory EK a v prípade potreby zabezpečia prijatie potrebných nápravných opatrení.

Oznámenia orgánom činným v trestnom konaní sa podávajú v prípade podozrení zo spáchania trestných činov. Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru zriadila emailovú schránku infoirq@minv.sk na účely oznamovania podozrení z podvodu pre prípady, ak nebolo podané trestné oznámenie. Prostredníctvom tohto môžu vykonať oznámenie aj NIKA a vykonávateľ.

ÚVO sa zasiela podnet v prípade zistenia porušenia pravidiel verejného obstarávania s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania, vrátane prípadného konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní. PMÚ sa zasiela podnet na prešetrovanie v prípadoch zistenia porušenia pravidiel ochrany hospodárskej súťaže. ÚVA alebo MF SR rozhodujú v relevantných prípadoch vo veciach porušenia finančnej disciplíny. V prípade potreby je do riešenia nedostatkov možné zapojiť ďalšie správne orgány alebo súd, podľa platnej legislatívy.

Prostriedky mechanizmu, ktoré boli použité v rozpore s podmienkami uvedenými v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, a na toto porušenie sa vzťahuje povinnosť vrátiť zodpovedajúce finančné prostriedky, je vykonávateľ, sprostredkovateľ alebo prijímateľ povinný zabezpečiť ich vrátenie. Postup pri vysporiadovaní finančných vzťahov je uvedený v kapitole č. 4.8.1.

Správa o zistenej nezrovnalosti

Nezrovnalosťou sa rozumie akékoľvek porušenie ustanovenia práva Európskej únie vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu Európskej únie alebo rozpočtov ňou spravovaných, buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vyberaných priamo v mene Európskej únie alebo neoprávnenou výdajovou položkou. Na účely správnej aplikácie podmienok tejto definície nezrovnalosti, stanovenej nariadením o ochrane finančných záujmov ES, sa pri posudzovaní skutočností a zistených nedostatkov pod pojmom nezrovnalosť rozumie aj podozrenie z nezrovnalosti. Zákon o mechanizme v § 23 stanovuje povinnosti subjektov zapojených do Plánu obnovy pri prevencii, odhaľovaní, zisťovaní a riešení nezrovnalostí¹⁷³.

Každý zistený nedostatok, ktorý v zmysle definície nezrovnalosti napĺňa podmienky vzniku podozrenia z nezrovnalosti alebo nezrovnalosti, je nevyhnutné popísať a zdokumentovať v dokumente Správa o zistenej nezrovnalosti.

Nezrovnalosť sa na národnej úrovni formálne zdokumentuje schválením správy o zistenej nezrovnalosti, a to v nadväznosti na schválenie / prerokovanie / zaslanie / oboznámenie / doručenie oficiálneho dokumentu podľa typu vykonanej kontroly / auditu / overovania, resp. nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia vydaného v správnom alebo v súdnom konaní.

¹⁷¹ § 20 ods. 4 písm. e) zákona o finančnej kontrole.

¹⁷² Zabezpečenie nápravy a v relevantných prípadoch vrátenia finančných prostriedkov je súčasťou vyhlásenia riadiaceho subjektu, ktoré je prílohou žiadosti o finančný príspevok predkladanej EK.

¹⁷³ § 23 zákona o mechanizme.

Správa o zistenej nezrovnalosti obsahuje najmä:

- identifikáciu dotknutej časti Plánu obnovy (komponent, investícia/reforma, projekt)
- označenie subjektov, ktoré nezrovnalosť spôsobili,
- popis nezrovnalosti,
- označenie ustanovení všeobecne záväzných predpisov, ktoré boli porušené,
- obdobie alebo dátum vzniku nezrovnalosti,
- dátum zistenia nezrovnalosti,
- finančné vyčíslenie nezrovnalosti podľa zdrojov financovania,

a ďalej najmä:

- označenie subjektov, ktoré nezrovnalosť zistili a ktoré sú zodpovedné za ďalšie riešenie nezrovnalosti,
- kód nezrovnalosti,
- typ nezrovnalosti podľa kódovníka EK,
- kvalifikáciu nezrovnalosti podľa kódovníka EK,
- dôvod výkonu kontroly a jej druh, metóda / typ podľa kódovníka EK,
- popis stavu riešenia nezrovnalosti,
- popis opatrení na ich nápravu,
- odkaz na listinné a elektronické dôkazy prípadne svedkov, ak sú k dispozícii.

6.6 Ostatné kontroly, audity a overovania

Ostatné kontroly, audity a overovania na národnej úrovni

Okrem finančnej kontroly vykonávanej NIKA a vykonávateľom pri implementácii Plánu obnovy (súčasť systému kontroly) môže byť vykonávanie mechanizmu alebo jeho časti overované aj vládny auditom zabezpečeným MF SR (systém auditu) ako aj ďalšími subjektmi, ktoré nie sú priamo zapojené do systému kontroly a systému auditu. Ide o kontrolu / audit / overovanie vykonávané napr.:

- ÚV SR (kontrola podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe);
- Najvyšším kontrolným úradom SR (kontrola podľa zákona č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade SR);
- vnútorným audítorom (vnútorný audit podľa zákona o finančnej kontrole);
- ÚVO (dohľad podľa zákona o verejnom obstarávaní);
 - PMÚ (v rámci svojej pôsobnosti prešetrovanie a prípadne správne konanie podľa zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a pod.

ÚV SR okrem toho, že vykonáva aj kontrolu na účely ochrany finančných záujmov EÚ, vrátane kontroly procesu poskytovania a využívania finančných prostriedkov EÚ¹⁷⁴, plní ďalšie úlohy súvisiace s ochranou finančných záujmov EÚ a spolupracuje s OLAF¹⁷⁵. Pri plnení týchto úloh spolupracuje s orgánmi štátnej správy, ako aj s osobami, ktorým boli poskytnuté verejné prostriedky vrátane prostriedkov EÚ. Tieto subjekty sú ÚV SR povinné poskytovať súčinnosť. Pri spolupráci s OLAF je ÚV SR oprávnený vyžiadať si od orgánov činných v trestnom konaní a súdov informácie z trestného konania a tie použiť na tento účel.

Ostatné kontroly, audity a overovania z úrovne EÚ

EK vykonáva predbežné posúdenie žiadosti o vyplatenie finančného príspevku. Posúdenie vykonáva na základe informácií poskytnutých SR. EK môže požiadať o doplňujúce informácie alebo vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste s cieľom overiť plnenie mílnikov a cieľov vrátane udržania predtým uspokojivo splnených mílnikov a cieľov.

¹⁷⁴ Kontroly vykonáva nezávisle od subjektov systému riadenia a kontroly a systému auditu mechanizmu.

¹⁷⁵ § 2 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

Overenia, preskúmania, kontroly a audity zo strany EK sa môžu vykonávať počas implementácie Plánu obnovy a následne do 5 rokov od dátumu poslednej platby finančnej podpory¹⁷⁶. V prípade potreby môže EK poveriť vykonaním overenia nezávislých externých odborníkov alebo externé audítorské spoločnosti.

Okrem EK môžu¹⁷⁷ preskúmania, kontroly, audity a vyšetrovania vykonávať aj:

- OLAF podľa nariadení č. 883/2013 a č. 2185/96,
- EPPO podľa nariadenia 2017/1939 v rozsahu, v akom je Európska prokuratúra kompetentná, a
- EDA podľa čl. 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a čl. 257 Nariadenia o rozpočtových pravidlách.

6.7 Evidencia kontrol

Vykonávateľ a NIKA vedú evidenciu všetkých:

- nimi vykonaných a vykonávaných¹⁷⁸ AFK a FK nM,
- kontrol / auditov / overovaní, ktoré vykonali iné kontrolné alebo auditné orgány a môžu sa týkať vykonávania Plánu obnovy.

Vykonávateľ a NIKA ku všetkým kontrolám riadne evidujú zistené nedostatky a opatrenia na ich nápravu a odstránenie príčin ich vzniku. Nedostatky zistené v rámci vykonávania Plánu obnovy sú na príslušných úrovniach analyzované s cieľom identifikovať prípadné riziká v implementácii. Pre analýzu nedostatkov sa použije typológia nedostatkov uvedená v prílohe č. 6.7 - 1.

Zoznam kontrol / auditov / overovaní obsahuje najmä nasledovné údaje:

- komponent (uvedie sa číslo/kód)
- Investícia /reforma (uvedie sa číslo/kód)
- Orgán, ktorý vykonal kontrolu/audit/overovanie
- Postavenie v systéme (alebo iný orgán)
- Číslo kontroly/audit/overovania
- Typ kontroly/audit/overovania
- Povinná osoba (kontrolovaný subjekt)
- Podnet na začatie kontroly/audit
- Cieľ kontroly
- stav kontroly (neukončené, ukončené)
- Dátum ukončenia
- Dokument z kontroly
- Číslo nedostatku
- Stručný názov nedostatku
- Finančný vplyv nedostatku (áno/nie)
- Suma nedostatku (celkom)
- Suma nedostatku (zdroj POO - DPH)
- Suma nedostatku (zdroj ŠR)
- Nezrovnalosť (áno/nie)
- Číslo nezrovnalosti
- Podnet na ďalšie konanie (áno/nie)
- Orgán, ktorému bol podnet zaslaný
- Odporúčanie
- Opatrenie
- Stav splnenia
- Poznámka

¹⁷⁶ Čl. 12 ods. 1 dohody o financovaní.

¹⁷⁷ Čl. 129 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

¹⁷⁸ Vykonávaná finančná kontrola je v čase evidencie kontroly do zoznamu kontrol ešte neukončená.

Vykonávateľ takýmto spôsobom eviduje aj relevantné informácie o výsledkoch iných kontrol / auditov / overovaní vykonaných v rámci jemu zverenej časti Plánu obnovy, vrátane relevantných informácií o konaní iných orgánov, ktoré boli začaté v nadväznosti na iný podnet ako výkon kontroly, auditu alebo overovania.

Nedostatok, ktorý spĺňa definíciu nezrovnalosti, je osobitne evidovaný aj v prehľade nezrovnalostí.

Nedostatky a nezrovnalosti (vrátane podozrení zo závažných nezrovnalostí) zistené v rámci vykonávania Plánu obnovy a stav ich riešenia sú z úrovne jednotlivých vykonávateľov zaznamenané a následne reportované NIKA. NIKA následne oznamuje nedostatky a nezrovnalosti EK.

7 POSÚDENIE RIZÍK

7.1 Posúdenie rizík podvodov, korupcie a konfliktu záujmov

V súlade s čl. 22 ods. 2 písm. a) nariadenia o mechanizme majú členské štáty povinnosť účinne vykonávať primerané opatrenia proti podvodom a korupcii, ako aj všetky potrebné opatrenia na účinné zabránenie konfliktu záujmov.

V súvislosti s uvedeným vykonávateľ prijme štruktúrované a cielené prístupy k riadeniu rizík podvodov, korupcie a konfliktu záujmov a zaviazne sa k nulovej tolerancii voči takémuto konaniu. Vykonávateľ zabezpečí, aby vyhodnocoval a zohľadňoval možné riziká a identifikované podozrenia zo závažných nezrovnalostí preveroval, a to tak interne (na úrovni vykonávateľa) ako aj externe (najmä na úrovni žiadateľa / prijímateľa a ďalších subjektov).

Vykonávateľ vykoná samohodnotenie rizika podvodu, ktorého výstupom bude katalóg / zoznam rizík.¹⁷⁹ Na tento účel sa vykonávateľovi odporúča postupovať primerane podľa dokumentu „Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom“¹⁸⁰ vydaného EK.

Vykonávateľ zabezpečí, aby zamestnanci poznali potenciálne riziká všetkých činností, ktoré počas svojho zamestnania vykonávajú a zabezpečí spoluúčasť zamestnancov na rôznych úrovniach na priebežnom monitorovaní potenciálneho výskytu a nahlásovaní rizík, ako aj aktualizáciu identifikovaných rizík.

Posudzovanie rizík vykonávateľ vykoná aspoň raz za rok, pričom identifikované riziká pravidelne vyhodnocuje a v prípade potreby bezodkladne aktualizuje postupy na elimináciu rizík. Súčasťou vyhodnotenia môže byť aj identifikácia nových rizík.

7.2 Prijatie opatrení proti podvodom, korupcii a konfliktu záujmov na úrovni vykonávateľa

Politika boja proti podvodom

Vykonávateľ vypracuje politiku boja proti podvodom. Pri vypracovaní predmetného dokumentu je možné primerane postupovať podľa dokumentu „Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom“¹⁸¹ vydaného EK. Vykonávateľ politiku boja proti podvodom zverejní tak, aby bola dostupná všetkým zamestnancom. Politika je v prípade potreby aktualizovaná.

Etická kultúra

Vykonávateľ zabezpečí dôsledné dodržiavanie Etického kódexu štátneho zamestnanca zo strany všetkých zamestnancov. Vykonávateľ Etický kódex štátneho zamestnanca zverejní tak, aby bol dostupná všetkým zamestnancom. Zároveň zabezpečí informovanosť a vyžaduje od ostatných osôb podieľajúcich sa na implementácii Plánu obnovy konanie v súlade s najvyššou úrovňou etického správania.

Odborná príprava a zvyšovanie informovanosti

V súlade s Národnou stratégiou ochrany finančných záujmov EÚ v SR majú byť všetci zamestnanci v rámci subjektov zapojených do implementácie finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ školení o teoretických i praktických otázkach ochrany finančných záujmov EÚ a osobnej integrity, ale aj o identifikácii podozrení z podvodu vrátane indikátorov podozrenia podvodu a adekvátnej reakcii na prípady podozrenia z podvodu.

¹⁷⁹ Posúdenie rizika uskutoční vykonávateľ prvýkrát do 3 mesiacov od účinnosti verzie 1.0 tohto Systému implementácie Plánu obnovy.

¹⁸⁰ Dostupný na https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/.

¹⁸¹ Dostupný na https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/.

Vykonávateľ zabezpečí, aby si boli zamestnanci vedomí rizík podvodov a absolvovali pravidelné vzdelávanie¹⁸² v oblasti boja proti podvodom a o mechanizmoch nahlasovania podvodov.

Analýza údajov a ARACHNE

Pri výkone kontrol vykonávateľ využíva všetky dostupné možnosti overenia a údaje a informácie (napr. verejne dostupné registre, údaje v informačnom a monitorovacom systéme, informačný systém ARACHNE¹⁸³, sociálnu sieť www.foaf.sk a pod.). Používaním ARACHNE sa zabezpečí vyššia efektívnosť pri identifikovaní podvodov.

Vykonávateľ zabezpečí používanie tohto nástroja s cieľom identifikovania prípadov, v ktorých existuje riziko podvodu, korupcie, nezrovnalosti, či konfliktu záujmov ako aj adekvátne zaškolenie zamestnancov určených na prácu s týmto nástrojom.

Ukazovatele podvodov a vnútorné mechanizmy ohlasovania

Ukazovatele podvodov sú špecifické znaky alebo varovné signály toho, že môže prebiehať podvodná činnosť, kedy je potrebná okamžitá reakcia s cieľom overiť, či sú potrebné ďalšie opatrenia.

Na tento účel poskytla EK členským štátom napr. tieto informácie, ktoré je možné primerane použiť aj pri implementácii Plánu obnovy:

- Usmernenie o ukazovateľoch podvodu pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond,
- Prehľad anonymizovaných prípadov – štrukturálne opatrenia,
- Praktická príručka na riešenie konfliktov záujmov,
- Praktická príručka na odhaľovanie falšovaných dokumentov.

Vykonávateľ zabezpečí, aby jeho zamestnanci mali dostatočné vedomosti a zručnosti na to, aby dokázali rozpoznať ukazovatele podvodu.

Vykonávateľovi sa súčasne odporúča zriadiť interné kanály na oznamovanie podozrení z podvodov a iných nekalých praktík, ak ich zriadené nemá.

¹⁸² Vzdelávanie môže byť zabezpečené rôznou formou, napr. samoštúdiom, účasťou na vzdelávacích aktivitách, online vzdelávanie a pod. Priebežné vzdelávanie sa môže zabezpečiť aj účasťou na vzdelávacích aktivitách zameraných na témy súvisiace s ochranou finančných záujmov EÚ organizovaných Úradom vlády SR (Národný úrad pre OLAF).

¹⁸³ ARACHNE je nástroj bodovania rizika, ktorým sa môže zvýšiť efektívnosť výberu projektov, overovaní riadenia a auditu a ďalej posilniť zisťovanie a odhaľovanie podvodov a predchádzanie podvodom.

8 FINANČNÉ NÁSTROJE

8.1 Spôsob implementácie finančných nástrojov

Vykonávateľ môže navrhnúť implementovať finančné nástroje pre ktorýkoľvek komponent uvedený v Pláne obnovy. Ak použitie finančných nástrojov pri implementácii konkrétnej investície nie je priamo uvedené v Pláne obnovy, uvedené podlieha predchádzajúcemu schváleniu NIKA.

Vykonávateľ môže pri vykonávaní Plánu obnovy implementovať finančné nástroje v súlade s § 18 ods. 1 zákona o mechanizme iba prostredníctvom osoby vykonávajúcej finančné nástroje.

Osoba vykonávajúca finančný nástroj môže následne vykonávať finančný nástroj

- a) priamo bez finančného sprostredkovateľa, alebo
- b) prostredníctvom finančného sprostredkovateľa.

8.1.1 Priame vykonávanie finančných nástrojov

Osoba vykonávajúca finančné nástroje môže v súlade s § 18 ods. 3 písm. a) zákona o mechanizme vykonávať finančné nástroje priamo bez využitia finančného sprostredkovateľa, ak tento spôsob vykonávania finančných nástrojov vyplýva zo zmluvy o financovaní finančného nástroja a investičnej stratégie.

V prípade, ak osoba vykonávajúca finančné nástroje vykonáva finančné nástroje priamo bez využitia finančných sprostredkovateľov, uzatvára zmluvy s prijímateľom.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje priamo je povinná mať vypracovanú metodiku identifikácie a hodnotenia prijímateľov v podobe investičnej politiky finančného nástroja, ktorá je v súlade s najlepšou praxou na trhu s podobnými finančnými nástrojmi a finančnými produktami. Metodika identifikácie a hodnotenia konečných prijímateľov musí byť vypracovaná pred tým, ako osoba vykonávajúca finančné nástroje začne vykonávať finančné nástroje priamo a musí byť v súlade s cieľmi a míľnikmi tej investície alebo reformy Plánu obnovy, ktorej sa týka.

Investičná politika finančného nástroja obsahuje minimálne:

- a) ustanovenia o publicite a spôsoboch ako osoba vykonávajúca finančné nástroje informuje potencionálnych prijímateľov o možnostiach získať investíciu alebo úver,
- b) ustanovenia o hodnotení prijímateľov z pohľadu pravidiel oprávnenosti danej investície alebo reformy Plánu obnovy,
- c) ustanovenia o typoch finančných nástrojov, ktoré plánuje osoby vykonávajúca finančné nástroje vykonávať,
- d) ustanovenia o hodnotení rizika investície,
- e) popis vykonávania due diligence,
- f) popis procesu hodnotenia, posudzovania a schvaľovania investície,
- g) ustanovenia o nezávislosti investičného procesu a opatrenia na riešenie konfliktu záujmov.

Investičná politika finančného nástroja a jej vykonávanie môže byť predmetom kontroly zo strany vykonávateľa a NIKA.

8.1.2 Vykonávanie finančných nástrojov cez finančného sprostredkovateľa

Osoba vykonávajúca finančné nástroje môže v súlade s ustanovením § 18 ods. 3 písm. b) zákona o mechanizme zveriť vykonávanie časti finančného nástroja finančnému sprostredkovateľovi, ak uvedené vyplýva zo zmluvy o financovaní finančného nástroja a z investičnej stratégie.

Presný rozsah činností a úloh, ktoré sa pri vykonávaní finančného nástroja zverujú finančnému sprostredkovateľovi, určí zmluva s finančným sprostredkovateľom.

8.2 Výber subjektov implementujúcich finančné nástroje

8.2.1 Výber osoby vykonávajúcej finančné nástroje

Vykonávateľ vyberie osobu vykonávajúcu finančný nástroj v súlade s uplatniteľným právom týkajúcim sa verejného obstarávania.

Vykonávateľ môže zveriť implementáciu osobe, ktorú vybral v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi, pričom zväži vhodnosť výberu

- a) jedným z postupov verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní,
- b) na základe výnimky podľa ustanovenia § 1 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní,
- c) na základe „in house“ výnimky podľa ustanovenia § 1 ods. 4 alebo ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní,
- d) iným otvoreným, transparentným a nediskriminačným postupom, ktorý bol využitý z dôvodu, že nejde o zákazku podľa zákona o verejnom obstarávaní a podľa smernice 2014/24, a teda zákon o verejnom obstarávaní sa naň nevzťahuje.

Vykonávateľ musí podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona o mechanizme vybrať osobu, ktorá má dostatočné odborné, personálne a materiálne predpoklady na vykonávanie finančných nástrojov.

Na splnenie uvedených požiadaviek musí osoba vykonávajúca finančné nástroje:

- a) mať skúsenosti s vykonávaním rovnakých alebo obdobných finančných nástrojov vo verejnom alebo súkromnom sektore,
- b) mať zamestnancov alebo členov štatutárnych orgánov, ktorí majú dostatočné odborné znalosti a skúsenosti a mať prevádzkové a finančné schopnosti s vykonávaním rovnakých alebo obdobných finančných nástrojov,
- c) byť oprávnená vykonávať príslušné úlohy a činnosti vykonávania finančných nástrojov v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov SR a EÚ (napr. zákon o kolektívnom investovaní, zákon o bankách, Obchodný zákonník),
- d) byť primerane finančne životaschopná k objemu finančného nástroja, ktorý má vykonávať tak, aby mohla tento finančný nástroj vykonávať počas celého obdobia účinnosti zmluvy o financovaní finančného nástroja,
- e) mať účinný a efektívny systém vnútornej kontroly,
- f) mať a používať účtovný systém, ktorý poskytuje presné, úplné a spoľahlivé informácie včasným spôsobom,
- g) súhlasiť s tým, že sa podrobí kontrole a auditu orgánov oprávneným na výkon kontroly a auditu a strpieť výkon tejto kontroly a auditu.

Vykonávateľ môže uzavrieť zmluvu o financovaní finančného nástroja s osobou vykonávajúcou finančné nástroje až po predchádzajúcom písomnou súhlase NIKA.

8.2.2 Výber finančného sprostredkovateľa

Osoba vykonávajúca finančné nástroje vyberie finančného sprostredkovateľa v súlade s uplatniteľným právom týkajúcim sa verejného obstarávania.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje môže vybrať finančného sprostredkovateľa v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi, pričom zväži vhodnosť výberu

- a) jedným z postupov verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní,
- b) na základe výnimky podľa ustanovenia § 2 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní,
- c) na základe „in house“ výnimky podľa ustanovenia § 2 ods. 4 alebo ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní,
- d) iným otvoreným, transparentným a nediskriminačným postupom, ktorý bol využitý z dôvodu, že nejde o zákazku podľa zákona o verejnom obstarávaní a podľa smernice č. 2014/24, a teda zákon o verejnom obstarávaní sa naň nevzťahuje.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje musí podľa ustanovenia § 18 ods. 3 zákona o mechanizme vybrať subjekt, ktorý má dostatočné odborné, personálne a materiálne predpoklady na vykonávanie finančných nástrojov.

Na splnenie uvedených požiadaviek musí finančný sprostredkovateľ:

- a) mať skúsenosti s vykonávaním rovnakých alebo obdobných finančných nástrojov vo verejnom alebo súkromnom sektore,
- b) mať zamestnancov alebo členov štatutárnych orgánov, ktorí majú dostatočné odborné znalosti a skúsenosti a prevádzkové a finančné schopnosti s vykonávaním rovnakých alebo obdobných finančných nástrojov,
- c) byť oprávnený vykonávať príslušné úlohy a činnosti vykonávania finančných nástrojov v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov SR a EÚ (napr. zákon o kolektívnom investovaní, zákon o bankách, Obchodný zákonník),
- d) byť primerane finančne životaschopný k objemu finančného nástroja, ktorý má vykonávať tak, aby mohol tento finančný nástroj vykonávať počas celého obdobia účinnosti zmluvy s finančným sprostredkovateľom,
- e) mať účinný a efektívny systém vnútornej kontroly,
- f) mať a používať účtovný systém, ktorý poskytuje presné, úplné a spoľahlivé informácie včasným spôsobom,
- g) súhlasiť s tým, že sa podrobí kontrole a auditu orgánov oprávneným na výkon kontroly a auditu a strpieť výkon tejto kontroly a auditu.

8.3 Zmluvy

8.3.1 Zmluva o financovaní finančného nástroja

Vykonávateľ uzatvára s osobou vykonávajúcou finančné nástroje zmluvu o financovaní finančného nástroja podľa ustanovenia § 19 zákona o mechanizme. Zmluva o financovaní finančného nástroja je zmluvou uzavretou podľa ustanovenia § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a upravuje práva a povinnosti vykonávateľa a osoby vykonávajúcej finančné nástroje pri vykonávaní finančných nástrojov.

Zmluva o financovaní finančného nástroja sa uzatvára na dobu určitú.

Zmluva o financovaní finančného nástroja obsahuje okrem iného tieto náležitosti:

- a) predmet zmluvy, ktorým je poskytnutie prostriedkov mechanizmu na vykonávanie finančného nástroja za účelom dosahovania cieľov a míľnikov investície alebo reformy Plánu obnovy a činnosti spojené s vykonávaním finančných nástrojov,
- b) práva a povinnosti vykonávateľa a osoby vykonávajúcej finančný nástroj,
- c) výšku a účel poskytnutých prostriedkov mechanizmu,
- d) ustanovenia o ukončení finančného nástroja a o vrátení prostriedkov mechanizmu,
- e) ustanovenia o opätovnom využití vrátených a splatených prostriedkov od prijímateľov,
- f) ustanovenia týkajúce sa správy ešte neinvestovaných prostriedkov mechanizmu, vrátane správy úrokov a iných výnosov z prostriedkov mechanizmu,
- g) ustanovenia týkajúce sa poplatkov za riadenie,
- h) ustanovenie týkajúce sa ukončenia alebo zrušenia finančného nástroja,
- i) ustanovenia týkajúce sa vysporiadania finančných vzťahov,
- j) investičnú stratégiu finančného nástroja.

Investičná stratégia finančného nástroja je dokument obsahujúci stratégiu a plán implementácie konkrétneho finančného nástroja alebo finančných nástrojov, ktoré boli zverené osobe vykonávajúcej finančné nástroje. Investičná stratégia finančného nástroja vychádza z Plánu obnovy a požiadaviek vykonávateľa.

Investičná stratégia finančného nástroja musí obsahovať minimálne

- a) stručný popis súčasnej situácie na trhu,
- b) jednotlivé finančné nástroje, ktoré sa majú vykonávať,
- c) opis finančných produktov, ktoré sa majú poskytovať,
- d) typ prijímateľov,
- e) očakávané ciele a mílniky, ktoré sa majú dosiahnuť,
- f) kombináciu s grantami alebo inými formami pomoci, ak sa plánujú využiť.

Vykonávateľ informuje NIKA o podpise zmluvy o financovaní finančného nástroja do 5 pracovných dní od uzatvorenia tejto zmluvy.

NIKA vydáva vzor zmluvy o financovaní finančného nástroja.

8.3.2 Zmluva s finančným sprostredkovateľom

Osoba vykonávajúca finančné nástroje uzatvára s finančným sprostredkovateľom zmluvu s finančným sprostredkovateľom podľa ustanovenia § 20 zákona o mechanizme. Zmluva s finančným sprostredkovateľom je zmluvou uzatretou podľa ustanovenia § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a upravuje práva a povinnosti osoby vykonávajúcej finančné nástroje a finančného sprostredkovateľa pri vykonávaní finančných nástrojov.

Zmluva s finančným sprostredkovateľom sa uzatvára na dobu určitú.

Zmluvu s finančným sprostredkovateľom pripravuje osoba vykonávajúca finančné nástroje na základe obsahových náležitostí, ktoré sú uvedené v tejto časti Systému implementácie Plánu obnovy, pričom je oprávnená rozšíriť zmluvu s finančným sprostredkovateľom v nadväznosti na potreby vykonávania konkrétneho finančného nástroja ako aj upraviť alebo modifikovať túto zmluvu za zachovania minimálnych náležitostí uvedených v tejto časti Systému implementácie Plánu obnovy.

Zmluva s finančným sprostredkovateľom musí obsahovať okrem iného tieto náležitosti:

- a) predmet zmluvy, ktorým je poskytnutie prostriedkov mechanizmu na vykonávanie finančného nástroja za účelom dosahovania cieľov a mílnikov investície alebo reformy Plánu obnovy a činnosti spojené s vykonávaním finančných nástrojov,
- b) práva a povinnosti osoby vykonávajúcej finančné nástroje a finančného sprostredkovateľa,
- c) výšku a účel poskytnutých prostriedkov mechanizmu,
- d) ustanovenia o ukončení finančného nástroja a o vrátení prostriedkov mechanizmu,
- e) ustanovenia o opätovnom využití vrátených a splatených prostriedkov od prijímateľov,
- f) ustanovenia týkajúce sa správy ešte neinvestovaných prostriedkov mechanizmu, vrátane správy úrokov a iných výnosov z prostriedkov mechanizmu,
- g) ustanovenia týkajúce sa poplatkov za riadenie,
- h) ustanovenie týkajúce sa ukončenia alebo zrušenia finančného nástroja,
- i) ustanovenia týkajúce sa vysporiadania finančných vzťahov,
- j) investičnú stratégiu finančného nástroja.

Investičná stratégia finančného nástroja je dokument obsahujúci stratégiu a plán implementácie konkrétneho finančného nástroja, ktorý má vykonávať finančný sprostredkovateľ. Investičnú stratégiu finančného nástroja pripravuje osoba vykonávajúca finančný nástroj v spolupráci s finančným sprostredkovateľom a vychádza z Plánu obnovy a požiadaviek vykonávateľa.

Investičná stratégia finančného nástroja musí obsahovať minimálne

- a) popis finančného nástroja, ktorý sa má vykonávať,
- b) opis finančných produktov, ktoré sa majú poskytovať,
- c) typ prijímateľov,

- d) očakávané ciele a míľniky, ktoré sa majú dosiahnuť, alebo čiastkové ciele a míľniky, ktoré sa majú dosiahnuť,
- e) kombináciu s grantmi alebo inými formami pomoci, ak sa plánuje využiť.

Vykonávateľ informuje NIKA o podpise zmluvy s finančným sprostredkovateľom do 10 pracovných dní od uzatvorenia tejto zmluvy.

8.4 Vykonávanie finančných nástrojov

Ide o súhrn činností na základe zmluvy o financovaní finančného nástroja, ktorým sa poskytujú prostriedky mechanizmu návratnou formou prijímateľovi za účelom dosiahnuť míľniky alebo ciele investícií a reforiem Plánu obnovy.

8.4.1 Poplatky za riadenie finančných nástrojov

Osobe vykonávajúcej finančný nástroj a finančnému sprostredkovateľovi náleží za vykonávanie finančných nástrojov odplata, ktorá ja zahrnutá v poplatkoch za riadenie finančných nástrojov.

Výška poplatkov za riadenie nesmie prekročiť maximálnu výšku stanovenú v tejto časti Systému implementácie Plánu obnovy a maximálnu výšku určenú EK pre finančné nástroje, ktorou sú hodnoty stanovené v čl. 68 nariadenia (EÚ) č. 2021/1060.

Výška a spôsob výpočtu poplatkov za riadenie musí zodpovedať trhového štandardu pre každý typ finančného nástroja, pričom však nesmie prekročiť hodnoty podľa predošlého odseku.

Výška poplatku za riadenie, na ktorý má nárok osoba vykonávajúca finančné nástroje sa stanoví v zmluve o financovaní finančného nástroja. Výška poplatku za riadenie, na ktorý má nárok finančný sprostredkovateľ sa stanoví v zmluve s finančným sprostredkovateľom.

8.4.2 Poplatky za riadenie finančných nástrojov pre osobu vykonávajúcu finančné nástroje

Ak je osoba vykonávajúca finančné nástroje vybraná prostredníctvom postupov verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní, výška poplatku za riadenie, na ktorý má nárok, je výsledkom tejto verejnej súťaže.

Ak je osoba vykonávajúca finančné nástroje vybratá priamo na základe výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní alebo iným postupom podľa časti 8.2.1 druhého odseku, písm. b), c) alebo d) Systému implementácie Plánu obnovy a vykonáva finančné nástroje cez finančného sprostredkovateľa podľa časti 8.1.2 Systému implementácie Plánu obnovy, maximálna výška poplatku za riadenie je 5 % celkovej sumy vyplatenej prijímateľom v prípade úverov a záruk a 7 % celkovej sumy vyplatenej prijímateľom v prípade kapitálu a kvázi kapitálu.

Ak je osoba vykonávajúca finančné nástroje vybratá priamo na základe výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní alebo iným postupom podľa časti 8.2.1 druhého odseku, písm. b), c) alebo d) Systému implementácie Plánu obnovy a vykonáva finančné nástroje priamo podľa časti 8.1.1 Systému implementácie Plánu obnovy, maximálna výška poplatku za riadenie je 7 % celkovej sumy vyplatenej prijímateľom v prípade úverov a záruk a 15 % celkovej sumy vyplatenej prijímateľom v prípade kapitálu a kvázi kapitálu.

Poplatok za riadenie podľa vyššie uvedených odsekov tejto časti Systému implementácie Plánu obnovy sa nekumuluje s poplatkami uvedenými v časti 8.4.3. pre tie isté prostriedky mechanizmu v prípade, ak osoba vykonávajúca finančné nástroje vykonáva finančné nástroje bez finančného sprostredkovateľa.

8.4.3 Poplatky za riadenie finančných nástrojov pre finančného sprostredkovateľa

Ak je finančný sprostredkovateľ vybraný prostredníctvom postupov verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní, výška poplatku za riadenie, na ktorý má nárok, je výsledkom verejného obstarávania.

Ak je finančný sprostredkovateľ vybraný priamo na základe výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní alebo iným postupom podľa časti 8.2.2 druhého odseku, písm. b), c) alebo d) Systému implementácie Plánu obnovy, maximálna výška poplatku za riadenie je 7 % celkovej sumy vyplatennej prijímateľom v prípade úverov a záruk a 15 % celkovej sumy vyplatennej prijímateľom v prípade kapitálu a kvázi kapitálu.

Subjekt a spôsob vykonávania	Poplatok v prípade výberu cez VO	Záruky a úvery	Kapitál a kvázi kapitál
OVFN, ktorá vykonáva FN cez FS	podľa výsledku	5 %	7 %
OVFN, ktorá vykonáva FN priamo	verejného	7 %	15 %
Finančný sprostredkovateľ	obstarávania	7 %	15%

8.4.4 Pákový efekt

Znamená dodatočné verejné a súkromné zdroje, ktoré možno získať prostredníctvom finančného nástroja. Pákový efekt poskytnutých finančných prostriedkov sa rovná sume poskytnutých prostriedkov mechanizmu a sume ďalších finančných prostriedkov získaných z verejných a súkromných zdrojov delenej sumou poskytnutých prostriedkov mechanizmu.

Finančné nástroje majú schopnosť aktivizovať a zapojiť do financovania väčšie množstvo dodatočných súkromných alebo verejných zdrojov v rámci tzv. pákového efektu. Tieto dodatočné prostriedky môžu pochádzať od medzinárodných finančných inštitúcií (napr. Európskej investičnej banky, Európskej banky pre obnovu a rozvoj, Rozvojovej banky Rady Európy, Medzinárodnej investičnej banky) ale aj od súkromných subjektov pôsobiacich na finančnom trhu (napr. komerčné banky, investičné fondy, fondy rizikového kapitálu). Vďaka zapojeniu dodatočných súkromných alebo verejných prostriedkov je možné multiplikovať finančný nástroj a dosiahnuť oveľa väčší objem prostriedkov, ktoré je následne možné použiť na dosahovanie míľnikov a cieľov.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje a finančný sprostredkovateľ sú povinní podľa zmlúv vyhľadávať a zabezpečiť dodatočné zdroje tvoriace pákový efekt, ak to zmluvy a investičná stratégia finančného nástroja predpokladá.

Pákový efekt sa vypočíta ako výsledok celkovej sumy vyplatennej prijímateľovi z finančného nástroja delenej sumou prostriedkov mechanizmu, ktoré boli určené na finančný nástroj.

8.5 Opätovné využitie finančných nástrojov a vrátených prostriedkov

Jednou z hlavných výhod finančných nástrojov je možnosť ich opätovného využitia na ten istý účel, na ktorý boli pôvodne určené. To znamená, že SR tieto prostriedky ostávajú a môže ich využiť na dosahovanie tých istých míľnikov a cieľov, na rozdiel od grantov, ktoré sa svojim prvým použitím konzumujú.

Vzhľadom na to, že pri finančných nástrojoch ide vždy o návratné financovanie založené na trhových princípoch, prijímateľ je povinný finančné prostriedky, ktoré mu boli poskytnuté vrátiť v súlade so zmluvou, ktorú s ním uzavrela osoba vykonávajúca finančné nástroje alebo finančný sprostredkovateľ (podľa spôsobu implementácie).

Osoba vykonávajúca finančné nástroje je povinná používať prostriedky mechanizmu určené na finančný nástroj ako aj vrátené prostriedky na dosahovanie míľnikov a cieľov až do obdobia, ktoré je stanovené v zmluve o financovaní finančného nástroja. Toto obdobie by malo trvať minimálne do termínu stanoveného vo vykonávacom rozhodnutí Rady na splnenie relevantných míľnikov a cieľov. V zmluve o financovaní finančného nástroja môže byť dohodnuté aj dlhšie obdobie na vykonávanie finančného nástroja. Bez ohľadu na obdobie vykonávania finančného

nástroja je vykonávateľ povinný zabezpečiť, aby relevantné míľniky a ciele boli dosiahnuté v termíne stanovenom vo vykonávacom rozhodnutí Rady.

O použití finančných prostriedkov po skončení obdobia vykonávania finančného nástroja rozhodne vláda SR. Vláda SR môže rozhodnúť o zrušení nástroja a vrátení týchto prostriedkov do príjmov rozpočtu SR, alebo o pokračovaní nástroja, teda o využívaní finančných prostriedkov na ten istý účel.

Finančný sprostredkovateľ je povinný používať prostriedky mechanizmu určené na finančný nástroj ako aj vrátené prostriedky na dosahovanie míľnikov a cieľov až do obdobia, ktoré je stanovené v zmluve s finančným sprostredkovateľom. Finančný sprostredkovateľ vráti prostriedky pri ukončení finančného nástroja, ak nie je v zmluve s finančným sprostredkovateľom stanovené inak. Osoba vykonávajúca finančný nástroj a finančný sprostredkovateľ sa môžu dohodnúť, že finančný sprostredkovateľ bude vracat' finančné prostriedky vrátené prijímateľmi ihneď po ich vrátení. Napríklad pri úveroch môže finančný sprostredkovateľ vracat' osobe vykonávajúcej finančný nástroj všetky prostriedky okamžite ako ich dlžníci splatia.

Finančný sprostredkovateľ vracia finančné prostriedky osobe vykonávajúcej finančný nástroj.

8.6 Poskytovanie prostriedkov mechanizmu osobe vykonávajúcej finančné nástroje

Vykonávateľ poskytuje prostriedky mechanizmu určené na finančný nástroj osobe vykonávajúcej finančné nástroje na základe účinnej zmluvy o financovaní finančného nástroja.

Prostriedky mechanizmu určené na finančný nástroj sa osobe vykonávajúcej finančné nástroje poskytujú prostredníctvom prvej žiadosti o platbu – finančné nástroje a druhej žiadosti o platbu – finančné nástroje.

Ak nie je v zmluve o financovaní finančného nástroja dohodnuté inak, do jedného mesiaca od nadobudnutia jej účinnosti zašle osoba vykonávajúca finančný nástroj vykonávateľovi prvú žiadosť o platbu – finančné nástroje. Prvá žiadosť o platbu – finančné nástroje obsahuje 50 % prostriedkov mechanizmu určených na finančný nástroj. To znamená, že osoba vykonávajúca finančné nástroje dostane polovicu prostriedkov určených na vykonávanie nástroja, aby mohla začať jeho implementáciu.

Potom, ako osoba vykonávajúca finančné nástroje poskytne prijímateľom minimálne polovicu prostriedkov mechanizmu, ktoré jej boli poskytnuté v rámci prvej žiadosti o platbu – finančné nástroje, zašle vykonávateľovi druhú žiadosť o platbu – finančné nástroje. Druhá žiadosť o platbu – finančné nástroje obsahuje zvyšných 50 % prostriedkov mechanizmu určených na finančný nástroj.

Vykonávateľ vykoná finančnú kontrolu v súvislosti s vyplatením prvej a druhej platby – finančné nástroje a ich príloh v súlade so zákonom o finančnej kontrole.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje vykoná finančnú kontrolu v súvislosti s podaním prvej a druhej platby – finančné nástroje a ich príloh v súlade so zákonom o finančnej kontrole.

8.7 Monitorovanie finančných nástrojov

Monitorovanie finančných nástrojov je pravidelný proces zbierania a analýzy finančných a nefinančných informácií na jednotlivých úrovniach implementačnej štruktúry finančných nástrojov s cieľom sledovania stavu a pokroku v ich implementácii a sledovať dosahovanie cieľov a míľnikov Plánu obnovy.

Monitorovanie finančných nástrojov vykonáva vykonávateľ, osoba vykonávajúca finančné nástroje a finančný sprostredkovateľ.

Monitorovanie na úrovni prijímateľa zabezpečuje osoba vykonávajúca finančný nástroj alebo finančný sprostredkovateľ na základe zmluvy uzavretej s prijímateľom tak, aby sa na prijímateľa neuplatňovali iné požiadavky ako tie, ktoré od neho štandardne požaduje finančná inštitúcia alebo investor pri komerčných finančných produktoch rovnakého alebo podobného charakteru ako je finančný produkt poskytnutý z finančného

nástroja, s výnimkou požiadaviek, ktoré vyžaduje vykonávateľ alebo osoba vykonávajúca finančné nástroje z dôvodu splnenia monitorovacích povinností voči NIKA.

Monitorovanie finančných nástrojov sa vykonáva agregovaním údajov v nasledovných správach:

- a) správa o vykonávaní finančného nástroja,
- b) správa o realizácii finančného nástroja.

8.7.1 Správa o vykonávaní finančných nástrojov

Správu o vykonávaní finančného nástroja vypracováva osoba vykonávajúca finančné nástroje, ktorá ju následne zasiela vykonávateľovi. Vykonávateľ predkladá túto správu NIKA spolu s monitorovacou správou danej investície alebo reformy, v rámci ktorej sa finančný nástroj vykonáva. Osoba vykonávajúca finančné nástroje vypracováva správu o vykonávaní finančného nástroja na základe údajov, ktoré spracováva na svojej úrovni, a ktoré získava z vlastnej činnosti pri vykonávaní finančného nástroja ako aj od ostatných subjektov zapojených do implementácie finančného nástroja, najmä od finančných sprostredkovateľov alebo od prijímateľov.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje predkladá správu o vykonávaní finančného nástroja vykonávateľovi v listinnej alebo v elektronickej podobe.

Správa o vykonávaní finančného nástroja sa predkladá štyrikrát ročne, raz za každý štvrťrok.

Štvrťrok	Termín odovzdania správy
1Q (január, február, marec)	31. máj
2Q (apríl, máj, jún)	31. august
3Q (júl, august, september)	30. november
4Q (október, november, december)	28. február nasledujúceho roka

Správa o vykonávaní finančných nástrojov pre každý finančný nástroj obsahuje tieto informácie:

- a) označenie vykonávateľa, ktorý poskytol prostriedky mechanizmu na finančný nástroj,
- b) označenie komponentu Plánu obnovy, z ktorého sa poskytli prostriedky mechanizmu na finančný nástroj,
- c) označenie osoby vykonávajúcej finančné nástroje,
- d) označenie finančného sprostredkovateľa, ak sa finančný nástroj vykonáva jeho prostredníctvom,
- e) výška prostriedkov mechanizmu poskytnutá na finančný nástroj,
- f) výška prostriedkov mechanizmu poskytnutá prijímateľom, celková výška prostriedkov poskytnutá prijímateľom v rámci finančného nástroja a pákový efekt,
- g) odpočet plnenia míľnika alebo cieľa¹⁸⁴ danej investície alebo reformy, ktoré sa dosahujú finančným nástrojom, podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady a operačnej dohody, K jednotlivým cieľom sa uvedie očakávaný stav, údaj o jeho plnení vyjadrený počtom zrealizovaných jednotiek stanoveného cieľa v monitorovacom období a kumulatívne, percentuálne naplnenie cieľa so zohľadnením očakávaného stavu podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady a podľa operačnej dohody.
- h) K jednotlivým míľnikom sa uvedie očakávaný stav a údaj o jeho plnení, pričom hodnota percentuálneho plnenia sa nestanovuje odhadom, ale uvádza sa exaktne (v relevantných prípadoch 0 alebo 100 %). V uvedených ukazovateľoch sa zohľadnia len tie míľniky a ciele, o ktorých splnení získala osoba vykonávajúca finančné nástroje riadne uistenie,
- i) počet podporených prijímateľov,
- j) údaje o prijímateľoch, ktorým boli vyplatené prostriedky z finančného nástroja, a to minimálne v rozsahu:
 - názov / meno a priezvisko prijímateľa,
 - IČO prijímateľa, ak je to relevantné,
 - sídlo / adresa prijímateľa,

¹⁸⁴ V prílohe správy vykonávateľ predkladá okrem iného aj údaje o plnení míľnikov a cieľov. Obsah prílohy je osobitne vo vzťahu ku každej investícii alebo reforme dohodnutý medzi NIKA a vykonávateľom, pričom sa zohľadňujú požiadavky EK na preukazovanie plnenia míľnikov a cieľov podľa operačnej dohody.

- dátum účinnosti zmluvy s prijímateľom,
 - dátum poskytnutia prostriedkov mechanizmu,
 - výška poskytnutých prostriedkov mechanizmu,
 - účel poskytnutých prostriedkov mechanizmu,
- k) typ finančného nástroja a typ finančného produktu,
- l) výška vrátených prostriedkov mechanizmu do finančného nástroja.

8.7.2 Správa o realizácii finančného nástroja

Správu o realizácii finančného nástroja vypracováva finančný sprostredkovateľ, ktorý ju následne zasiela osobe vykonávajúcej finančné nástroje. Finančný sprostredkovateľ vypracováva správu o realizácii finančného nástroja na základe údajov, ktoré spracováva na svojej úrovni a ktoré získava z vlastnej činnosti pri vykonávaní finančných nástrojov ako aj od ostatných subjektov zapojených do implementácie finančných nástrojov, najmä prijímateľov.

Finančný sprostredkovateľ predkladá správu o realizácii finančného nástroja osobe vykonávajúcej finančné nástroje v podobe a spôsobom určenom v zmluve s finančným sprostredkovateľom..

Správa o vykonávaní finančných nástrojov sa predkladá štyrikrát ročne, raz za každý štvrťrok.

9 KOMUNIKÁCIA A KOORDINÁCIA

9.1 Informovanie, komunikácia a viditeľnosť opatrení Plánu obnovy

Predmetná časť definuje náležitosti komunikačných opatrení v oblasti informovania, komunikácie a viditeľnosti Plánu obnovy.

Komunikáciu týkajúcu sa Plánu obnovy riadi a usmerňuje NIKA.

Všeobecnú komunikačnú stratégiu, ktorá popisuje základné strategické rámce komunikácie počas implementačného obdobia, uvádza kapitola 3 Plánu obnovy. Komunikačné oddelenie sekcie plánu obnovy Úradu vlády SR zároveň každoročne vypracuje aktualizovanú komunikačnú stratégiu na ďalší rok založenú na aktuálnych prioritách spojených s reformami a investíciami.

Informovanosť, komunikáciu a viditeľnosť spojené s používaním znaku EÚ s uvedením náležitého vyhlásenia o financovaní, ktoré znie „financované Európskou úniou – NextGenerationEU“ či webovom sídle Plánu obnovy opisuje aj dohoda o financovaní v čl. 10.

9.1.1 Špecifikácia informovania, komunikácie a zviditeľnenia opatrení v Pláne obnovy

Cieľom zabezpečenia informovania, komunikácie a viditeľnosti je:

- zvýšiť všeobecné povedomie o prioritách Plánu obnovy, o jeho celkovom prínose za účelom dosiahnuť jeho pozitívne vnímanie;
- zvýšenie povedomia o dôležitosti zelenej a digitálnej transformácie a budovanie odolnosti
- zabezpečiť zreteľnú viditeľnosť financovania jednotlivých reformných a investičných priorit zo strany Európskej únie;
- informovať aj o synergiách s inými EÚ zdrojmi
- formovať pozitívne vnímanie verejnosti o nevyhnutnej potrebe reforiem;
- informovať o konkrétnych reformách a investíciách, ako aj o ich vplyve a výsledkoch.

Pre potreby komunikácie Plánu obnovy sú definované ako cieľové skupiny potenciálni prijímatelia, vykonávatelia, zainteresované strany, médiá a široká verejnosť.

9.1.2 Zabezpečovanie informovania, komunikácie a viditeľnosti na horizontálnej úrovni

Informovanie, komunikáciu a viditeľnosť opatrení Plánu obnovy na národnej úrovni zabezpečujú najmä:

- NIKA;
- vykonávatelia;
- prijímatelia.

NIKA v oblasti zabezpečovania informovania, komunikácie a viditeľnosti najmä:

- riadi a usmerňuje komunikáciu týkajúcu sa Plánu obnovy;
- prípravuje komunikačné aktivity venované propagácii Plánu obnovy ako celku ako aj jednotlivým opatreniam vrátane komunikačných kampaní zameraných na aktuálne priority Plánu obnovy stanovených v ročnej komunikačnej stratégii;
- za účelom dosiahnutia uniformnej a konzistentnej celkovej komunikácie Plánu obnovy zabezpečí systematické zhromažďovanie potrebných komunikačných materiálov a informácií, vrátane grafických materiálov ako je logo a dizajn manuál, pre vykonávateľov;
- vypracováva pravidelné ročné komunikačné plány ku komunikačnej stratégii na ďalší rok;
- koordinuje činnosť komunikačnej siete Plánu obnovy;
- spolupracuje s kľúčovými a relevantnými partnermi na národnej úrovni;
- zodpovedá za vývoj a prevádzku webového sídla www.planobnovy.sk a jeho subdomén;
- v spolupráci s vykonávateľmi zabezpečuje ostatné aktivity v oblasti informovania, komunikácie a viditeľnosti.

Webové sídlo www.planobnovy.sk, ktoré spravuje NIKA, obsahuje najmä nasledujúce informácie:

- a) základné informácie o Pláne obnovy vrátane jednotlivých komponentov;
- b) aktuality;
- c) informácie o aktuálnom stave implementácie Plánu obnovy;
- d) zoznam vybraných projektov, ktoré boli financované z prostriedkov mechanizmu;
- e) aktuálne platný Systém implementácie Plánu obnovy, vzory, metodické pokyny a metodické usmernenia;
- f) informatívne zhrnutie platných právnych predpisov, ktoré upravujú implementáciu plánu obnovy;
- g) zoznam výziev vyhlásených v rámci Plánu obnovy;
- h) archív informácií a oficiálnych dokumentov;
- i) dizajn manuály k používaniu emblému EÚ a loga plánu obnovy;
- j) kontaktné údaje NIKA.

9.1.3 Zabezpečovanie informovania, komunikácie a viditeľnosti na úrovni vykonávateľov a prijímateľov

Vykonávateľ:

- a) pri propagácii opatrení Plánu obnovy v súlade s nariadením o mechanizme „zabezpečí riadne priznaný pôvod a viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, a to poskytovaním koherentných, účinných a primerane cielených informácií rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti a zobrazením emblému Únie a uvedením náležitého vyhlásenia o financovaní, ktoré znie „financované Európskou úniou NextGenerationEU“. V zmysle uvedeného vo všetkých komunikačných a informačných materiáloch týkajúcich sa akýchkoľvek opatrení Plánu obnovy (vrátane prezentácií, brožúr, plagátov, seminárov, konferencií a iných informačných a komunikačných foriem) vykonávateľ okrem zobrazenia emblému EÚ môže použiť oficiálne logo Plánu obnovy na základe logo a dizajn manuálu od NIKA. Špecifikácie viditeľnosti prostriedkov bližšie opisuje bod 9.1.4.;
- b) pre potreby komunikačnej siete Plánu obnovy nominuje komunikačného rezortného koordinátora, ktorý bude NIKA poskytovať potrebné komunikačné a iné materiály, spolupracovať na príprave kampaní a predvídať možné komunikačné riziká. V prípade komunikačného rezortného koordinátora môže ísť o kumulatívnu funkciu v rámci aktuálneho rozsahu práce;
- c) poskytuje NIKA aktualizované a pravidelné informácie o plánovaných komunikačných aktivitách prostredníctvom komunikačného rezortného koordinátora;
- d) v prípade potreby koordinuje a konzultuje svoje kľúčové stanoviská a mediálne výstupy s NIKÁ;
- e) uvedie zdroj financovania v rámci komunikácie voči širokej verejnosti, na sociálnych sieťach a iných fórach v súvislosti s opatreniami plánu obnovy;
- f) v prípade, ak je to aktuálne, spolupracuje s NIKÁ na strategickom plánovaní a príprave ročného komunikačného plánu;
- g) uskutočňuje komunikáciu opatrení Plánu obnovy v súlade s komunikačnou stratégiou Plánu obnovy a ročnými komunikačnými plánmi NIKÁ;
- h) zabezpečuje komunikáciu opatrení Plánu obnovy, ktoré spadajú do pôsobnosti vykonávateľa, s odbornou ako aj širokou verejnosťou.

Prijímateľ:

- a) prijímateľ je zodpovedný za zobrazenie emblému EÚ a uvedenie náležitého vyhlásenia o financovaní, ktoré znie „financované Európskou úniou – NextGenerationEU“. Špecifikácie zobrazenia pre uvedené skupiny prijímateľov bližšie opisuje bod 9.1.4. Tento ako aj ďalšie body sa uplatňujú aj na fyzické osoby ako prijímateľov.
- b) v prípade potreby poskytuje súčinnosť vykonávateľovi a NIKÁ v oblasti informovanosti, komunikácie a viditeľnosti.

Povinnosť zabezpečiť viditeľnosť zdroju financovania majú aj osoby vykonávajúce finančné nástroje a finanční sprostredkovatelia v aspoň minimálnej miere prostredníctvom zobrazenia emblému EÚ spolu s vyhlásením o financovaní, ktoré znie „financované Európskou úniou – NextGenerationEU“.

9.1.4 Špecifikácie viditeľnosti prostriedkov

Prijímateľ s cieľom zviditeľniť mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti podľa nariadenia o mechanizme ako zdroj prostriedkov prijímateľ zabezpečí:

- a) v prípade fyzických objektov
 1. zobrazenie komplexnej informácie vrátane emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“ spolu s názvom opatrenia;
 2. dodržanie pravidla, aby pri zobrazení v spojení s iným logom bol emblém Európskej únie zobrazený minimálne tak zreteľne a viditeľne ako ostatné logá. Emblém musí zostať zreteľný a samostatný a nemožno ho upraviť pridaním ďalších vizuálnych prvkov, značiek alebo textu. Okrem emblému sa na zvýraznenie podpory EÚ nesmie použiť žiadna iná vizuálna identita alebo logo, okrem loga plánu obnovy, ktoré je možné umiestniť vedľa emblému EÚ podľa logo a dizajn manuálu NIKA;
 3. umiestnenie takejto informácie najneskôr tri mesiace po ukončení projektu v jeho bezprostrednej blízkosti na viditeľnom mieste;
 4. spracovanie týchto informácií v primeranej veľkosti, pre fyzické objekty podporené z fondu obnovy a odolnosti čiastkou menšou ako 20 000 eur je postačujúce použiť formát veľkosti A5.
- b) v prípade projektov iného charakteru vrátane opatrení spadajúcich pod reformy
 1. uvedenie emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“ na vlastnom webovom sídle;
 2. uvedenie emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“ v prezentáciách, brožúrach, oficiálnych dokumentov a v akýchkoľvek komunikačných a informačných materiáloch;
 3. uvedenie Plánu obnovy, na základe ktorého je umožnené financovanie z prostriedkov mechanizmu v oficiálnej komunikácii voči verejnosti, na sociálnych sieťach či v oficiálnych prejavoch.

Vykonávateľ zabezpečí dodržiavanie vyššie uvedených pravidiel pre prijímateľov, a ak je to možné, zabezpečí zobrazenie loga Plánu obnovy podľa logo a dizajn manuálu NIKA v rovnakých prípadoch.

Detailné špecifikácie vrátane predpísanej farebnosti, veľkosti a iných atribútov použitia emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“ ako aj logo a dizajn manuál pre Plán obnovy uverejní NIKA na svojom webovom sídle www.planobnovy.sk.

9.1.5 Komunikačná sieť Plánu obnovy

Komunikačná sieť je neformálna platforma, ktorú tvoria zástupcovia komunikačných alebo tlačových útvarov:

- a) riaditeľ/ka tlačového alebo komunikačného odboru;
- b) vedúci/a tlačového alebo komunikačného oddelenia;
- c) hovorca/hovorkyňa.

Cieľom komunikačnej siete Plánu obnovy je:

- a) posilniť medzirezortnú spoluprácu v oblasti komunikácie v súvislosti s implementáciou Plánu obnovy;
- b) prostredníctvom pravidelnej komunikácie, formou pravidelných osobných alebo online stretnutí, zabezpečiť efektívnu a horizontálnu koordináciu komunikačných aktivít spojených s Plánom obnovy;
- c) zdieľať materiály a informácie k prierezovým témam Plánu obnovy, týkajúcich sa implementácie Plánu obnovy v súvislosti s možnou komunikáciou, predvídaním komunikačných rizík, komunikačných aktivít;
- d) dosiahnuť uniformnú komunikáciu jednotlivých priorít Plánom obnovy voči širokej ako aj odbornej verejnosti;
- e) zabezpečiť koordináciu odpovedí na novinárske otázky;
- f) zabezpečiť zdieľanie hlavných komunikačných naratívov Plánu obnovy;
- g) vytvoriť tréning ku komunikácii, ktorej cieľom bude zabezpečiť konzistentnú komunikáciu o Pláne obnovy.

NIKA v rámci komunikačnej siete Plánu obnovy:

- a) je hlavným koordinátorom a kontaktným bodom pre všetkých členov komunikačnej siete;
- b) zodpovedá za pravidelnú komunikáciu a zvolávanie stretnutí v rámci komunikačnej siete;
- c) dohliadne na to, aby sa informačné a komunikačné opatrenia vykonávali v súlade s komunikačnou stratégiou a so zámerom čo najširšieho mediálneho pokrytia, a to s použitím rôznych foriem a metód komunikácie.

Vykonávateľ v rámci komunikačnej siete Plánu obnovy:

- a) nominuje komunikačného rezortného koordinátora;
- b) prostredníctvom komunikačného rezortného koordinátora na pravidelnej báze informuje NIKA o komunikačných aktivitách súvisiacich s Plánom obnovy, poskytuje potrebné komunikačné a iné materiály a vstupy do ročnej komunikačnej stratégie, spolupracuje na príprave kampaní a predvída možné komunikačné riziká.

9.2 Koordinácia

9.2.1 Vláda Slovenskej republiky

Najvyšším rozhodovacím a schvaľovacím orgánom pre Plán obnovy je vláda SR, ktorá vystupuje ako riadiaca autorita (tzv. „steering committee“) pre celý mechanizmus.

V zmysle § 3 zákona o mechanizme vláda SR okrem iného schvaľuje Plán obnovy, ako aj jeho akékoľvek zmeny, schvaľuje Systém implementácie Plánu obnovy, na návrh NIKA schvaľuje zavedenie krízových opatrení ako nápravného mechanizmu v prípade, ak je ohrozená implementácia investície alebo reformy alebo splnenie míľnikov a cieľov, prípadne je ohrozené ich splnenie v schválenom harmonograme.

9.2.2 Národná implementačná a koordinačná autorita

Ustanovenie § 4 zákona o mechanizme vymedzuje pôsobnosť NIKA pri koordinácii a implementácii Plánu obnovy.

V zmysle zákona o mechanizme je NIKA jednotným kontaktným miestom pre komunikáciu s EK pre Plán obnovy, zabezpečuje úlohy súvisiace s koordináciou subjektov pri vykonávaní Plánu obnovy, monitoruje a hodnotí stav vykonávania Plánu obnovy, predkladá vláde návrh krízových opatrení, ich zmeny alebo návrh na ukončenie uplatňovania krízových opatrení, riadi a usmerňuje komunikáciu týkajúcu sa Plánu obnovy a plní ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona o mechanizme.

V záujme zabezpečenia spolupráce jednotlivých zložiek je v rámci Systému implementácie Plánu obnovy definovaný systém internej koordinácie Plánu obnovy medzi zainteresovanými zložkami. Jeho úlohou je zabezpečiť koordináciu medzi vykonávateľmi Plánu obnovy a NIKA na všetkých úrovniach. Táto úloha zahŕňa najmä:

- a) vzájomnú komunikáciu a pravidelné zdieľanie informácií medzi jednotlivými rezortmi, NIKA a EK;
- b) identifikáciu implementačných rizík a návrh stratégie ich riešenia;
- c) monitorovanie progresu implementácie plánu obnovy a plnenia míľnikov a cieľov;

Súčasťou systému koordinácie Plánu obnovy (ďalej len „systém koordinácie“) sú tri základné koordinačné útvary:

- Rada vlády pre Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky,
- Strategická rada pre implementáciu Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky,
- Koordinačná platforma k Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

9.2.3 Iné orgány

Rada vlády pre Plán obnovy

Rada vlády pre Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej len „rada vlády“) je odborný, poradný a konzultačný orgán vlády SR pre otázky týkajúce sa Plánu obnovy, najmä pre vykonávanie mechanizmu.

Úlohou rady vlády je zabezpečiť štrukturovaný dialóg s kľúčovými partnermi a odbornou verejnosťou vo fáze implementácie Plánu obnovy, sledovať pokrok v dosahovaní míľnikov a cieľov, a identifikovať potenciálne implementačné riziká.

Podrobnosti o zložení, pôsobnosti a organizácii rady vlády upravuje štatút, za ktorého vypracovanie a následné aktualizácie zodpovedá NIKA.

Strategická rada pre implementáciu Plánu obnovy

Strategická rada pre implementáciu Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej len „strategická rada“) je neformálna poradná platforma, ktorej úlohou je odpovedať na otázky týkajúce sa strategického smerovania implementácie Plánu obnovy, konzultácia metodických podkladov, krízový manažment a príprava odporúčaní pre NIKA.

Zasadnutie strategickkej rady zvoláva NIKA spravidla raz za mesiac alebo podľa potreby.

Členmi strategickkej rady sú osoby s významným spoločenským postavením s ohľadom na ich vysokú odbornosť a kvalifikáciu v sektorových témach obsiahnutých v Pláne obnovy. Do pozície ich nominuje predseda vlády po konzultácii s NIKA. Okrem nominovaných členov sú stálymi členmi strategickkej rady aj generálny riaditeľ/ka NIKA a tajomník strategickkej rady.

Koordinačná platforma k Plánu obnovy

Koordinačná platforma k Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej len „koordinačná platforma“) je neformálna platforma, ktorá slúži na pravidelné informovanie o dôležitých záležitostiach spojených s implementáciou plánu obnovy medzi NIKA a vykonávateľmi. V prípade potreby sa koordinačná platforma zaoberá aj otázkami komplementarity Plánu obnovy a európskych fondov.

Koordinačná platforma zasadá v dvoch formátoch:

- *Medzirezortná koordinačná platforma:*
 - zúčastňujú sa jej štátni tajomníci zo všetkých rezortov zapojených do implementácie Plánu obnovy a NIKA,
 - zasadá spravidla raz za štvrtrok alebo podľa potreby,
 - slúži predovšetkým na vzájomné informovanie sa o prierezových témach spojených s implementáciou plánu obnovy
 - v prípade potreby budú na úrovni Medzirezortnej koordinačnej platformy riešené aj otázky týkajúce sa synergií a komplementarít medzi opatreniami Plánu obnovy a EŠIF.
- *Rezortná koordinačná platforma:*
 - zúčastňujú sa jej zástupcovia individuálnych rezortov zapojených do implementácie Plánu obnovy a NIKA,
 - zasadá spravidla raz mesačne alebo podľa potreby,
 - slúži predovšetkým na vzájomné informovanie sa o priebehu implementácie Plánu obnovy, mapovanie progresu v plnení míľnikov a cieľov určených vo vykonávacom rozhodnutí Rady, diskusiu o potenciálnych prekážkach v implementácii a hľadanie riešení na ich včasné odstránenie,
 - jej organizáciu zabezpečujú vecné odbory.

Zasadnutie koordinačnej platformy vo všetkých formátoch zvoláva a organizačne zabezpečuje NIKA. Zasadnutie prebieha na pôde ÚV SR, v nevyhnutnom prípade je možné presunúť zasadnutie do online priestoru. Výstupom koordinačnej platformy je zápis zo zasadnutia.

V prípade potreby budú na úrovni koordinačnej platformy riešené aj otázky týkajúce sa synergií a komplementarít medzi opatreniami Plánu obnovy a EŠIF v oblasti komunikácie.

10 Zoznam príloh

- Príloha č. 1.1 – 1 Harmonogram monitorovacích krokov
- Príloha č. 3.1 – 1 Test štátnej pomoci
- Príloha č. 3.1 – 2 Vzor výzvy na predkladanie žiadosti o prostriedky mechanizmu
- Príloha č. 3.1 – 3 Kontrolný zoznam k výzve na predkladanie žiadosti o prostriedky mechanizmu
- Príloha č. 3.1 – 4 Metodická príručka – Budovy v pláne obnovy
- Príloha č. 3.1 - 5 Vzor harmonogramu vyhlasovania výziev a priamych vyzvaní
- Príloha č. 4.1 – 1 Žiadosť o vyplatenie finančného príspevku
- Príloha č. 4.1 – 2a Vzor vyhlásenia riadiaceho subjektu
- Príloha č. 4.1 – 2b Čiastkové vyhlásenie riadiaceho subjektu
- Príloha č. 4.3 – 1a Rozpis výdavkov na implementáciu Plánu obnovy
- Príloha č. 4.3 – 1b Súhrnný rozpis výdavkov a počtu zamestnancov na implementáciu Plánu obnovy
- Príloha č. 4.3 – 1c Inštrukcia k plánovaniu výdavkov pre implementáciu Plánu obnovy
- Príloha č. 4.3 – 2 Skutočné a očakávané čerpanie výdavkov na implementáciu Plánu obnovy
- Príloha č. 4.5 – 1a Interná žiadosť o platbu – vzor
- Príloha č. 4.5 – 1b Žiadosť o platbu – vzor
- Príloha č. 4.8 – 1 Žiadosť o vrátenie – vzor
- Príloha č. 5.2 – 1 Vzor monitorovacej správy I/R
- Príloha č. 5.2 – 1a Vzor monitorovacích údajov
- Príloha č. 5.2 - 2 Vzor monitorovacej správy projektu
- Príloha č. 6.5 – 1 Vzor návrhu správy z finančnej kontroly
- Príloha č. 6.5 – 2 Správa o zistenej nezrovnalosti
- Príloha č. 6.7 – 1 Typológia nedostatkov

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.